

MOSAICS E. F. ESCOTET & C^{IA}
Ronda Uni-
versitat, 20

Màquina d'escriure
Campió oficial durant
17 anys consecutius **Underwood**
C. M. Guillem Trüniger, S. A. - Balmes, 7 - Barcelona

Curació radical de l'Ozena (Fetor de l'alè)
Dr. Cusi i Vidal de l'Hospital de la Santa Creu. COLL, NAS i ORE-
LLES. Passeig de Gràcia, 83, pral. - Tel. 3274 A.

BANC DE BISCAIA

Subscripció pública de 8.000 Obliga-
cions hipotecàries, de 500 pessetes cada
una, sis per 100, de la Societat Anònima

"TRANVIAS DE SEVILLA"

La Societat Anònima "Tranvías de Sevilla", amb capital de 7.000.000 de pessetes, completament desemborsat, ha emès per escriptura pública, atorgada davant del notari don Feliu Sánchez Blanco, amb data 5 d'agost de 1922, una primera sèrie d'Obligacions hipotecàries, representatives d'un capital de 4.000.000 de pessetes compostes de 8.000 títols al portador, de 500 pessetes nominal cada un, numerats de l'1 al 8.000, amortitzables a la par en 20 anys, a partir del 1.er de juliol de 1925 i amb un interès anual de 6 per cent, pagader per trimestres vençuts i LLIURE D'IMPOSTOS ACTUALS, estant garantitzada aquesta emissió amb primera hipoteca de les concessions, immobles i línies en explotació de la Societat, detallades a l'escriptura d'emissió d'aquestes Obligacions.

Havent pres en ferm el BANC DE BISCAIA les 3.000 Obligacions a que aquest prospecte es refereix, de les quals 2.000 n'han estat subscrites en ferm a Sevilla, ofereix les 6.000 restants en subscripció pública, que tindrà lloc el dia 15 de GENER pròxim, al tipus de

93 per 100, o siguin 465 ptes. per Obligació

el que equival a un rendiment de 6'46 per 100, que percebrà el tenedor sense cap rebaixa per raó dels impostos presents, amb cupó trimestral del primer d'abril de 1923.

El pagament s'efectuarà en aquesta forma:
10 per cent, o sien 50 pessetes per títol, a l'acte de fer la comanda, i les restes 415 pessetes, el dia 20 de gener pròxim, contra remesa dels títols definitius, degudament inscrites als Registres Mercantil i de la Propietat, i la cotització dels quals a les Borses de Madrid, Barcelona i Bilbao, està tramitant-se, així com la seva pignoració al Banc d'Espanya.

Llocs de subscipció:

A BILBAO, MADRID, BARCELONA, VALENCIA i SANT SE-BASTIA, al Banc de Biscaia. - A SEVILLA: Oficines de la Com-panyia Sevillana d'Electricitat.

1, 3, 6, 9 i 11

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:
MARSANSEBANK

Apartat de Correns núm. 1.
Telèfons números...
4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Fàbrica d'impermeables anglesos

Marca EL GALL - Primera al món

Concessionaris exclusius:

Pacareu, Serriñá i Valls

Balmes, 18, Barcelona

Creadors de les prenes de dos usos model **DOS en UN**

Patent núm. 80.542

Aquestes prenes són d'alta novetat i molt pràctiques i econòmiques, es poden usar, per un costat, com abric perfecte i per l'altre com impermeable.

100 combinacions diverses, 100

Especialitat en la mida. Es fan tota classe de compostures. Vendes a l'engròs i a la menuda: Balmes, 18, prop a Cortès.

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos se curan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedias, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos.

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas mas o menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se remite folletto a quien lo pida

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 9 de gener de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 767'7, 767'6, 768'2.

Termòmetre sec: 8'1, 13'8, 13'2.

Termòmetre humit: 5'4, 11'0, 9'2.

Humitat (centèsimes de saturació): 76, 70, 55.

Direcció del vent: Calma. SE., NO.

Velocitat del vent en metres per segon: 0, 1, 4.

Estat del cel: Quasi tapat, Serè.

Classe de núvols: C.St.K., C.St.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 15'7; mínima, 6'3; mínima prop del sol: 4'6.

Oscil·lació termomètrica: 8'9.

Temperatura mitja: 11'2.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, inapreciable.

Recorregut del vent en igual període: 45 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé.

ELS AUTOS TAXIS

de la Federació de Llogaters porten el LLIURE amb el distintiu de la Federació vermell, els de primera categoria, 1 pta. quilòmetre, i blau els de segona, 0'80 quilòmetre, per un o dos seients. Per a casaments, bateigs i excursions, preus molt econòmics.

Totes les reclamacions són ateses al casal social, Aribau, 21, entll., de 3 a 5 tarda.

Demanen tarifes detallades gratis

Ahí, a les onze de la nit, es cala foc a un munt de palla d'embalar a una tenda de plats i olles que hi ha

al núm. 55 del carrer de Latorja. Hi acudiren els bombers, però ja trobaren el foc apagat pels veïns que hi acudiren en veure el molt fum que sortia de la botiga.

Ahí, a la matinada, al carrer de l'Enric Granados, cantonada al de la Indústria, un transeünt fou agredit a garrotades per un grup que desaparegué, deixant un barret amb les inicials L. H.

Elegante

Revista del pentinat i de la bellesa femenina. Sortirà el dia 14

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, celebrà sessió científica avui, a les deu de la nit, en la qual el doctor Rosend Carrasco, farà una comunicació sobre «Principis fonamentals i normes per a la conducció pràctica del tractament de la diabetis».

- Fosfo-Gluc-Kola-Lecitinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Porcellana
J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

La Quinta de Salut "L'Alhambra", celebrà la seva Assemblea general de delegats, a la qual concorregueren prop de dues-centes emittents de diverses localitats de Catalunya.

Entre altres acordats es determinà augmentar la quota mensual i la d'entrada a fi de dotar la Quinta d'aparells de radioteràpia i hidroteràpia, assolint-se totes les despeses extraordinàries perquè els associats amb solament el pagament de l'estada a les pessetes puguin utilitzar els serveis de la Institució.

Compta en l'actualitat amb 355 emittents federades i més de 70.000 afiliats.

Cristalleries
J. Llorens, R. Flors, 30.

Beixant d'un tramvia al carrer del Clot, el foraster Miguel Galve Domingo, de 55 anys, resident a Lleida, va caure i es va fer una ferida comuna a la regió occipital.

Va ésser auxillat al dispensari de Sant Andreu.

JABONES ROCAMORA

"EL LEON"

"LA PAJARITA"

PARA TODOS LOS USOS

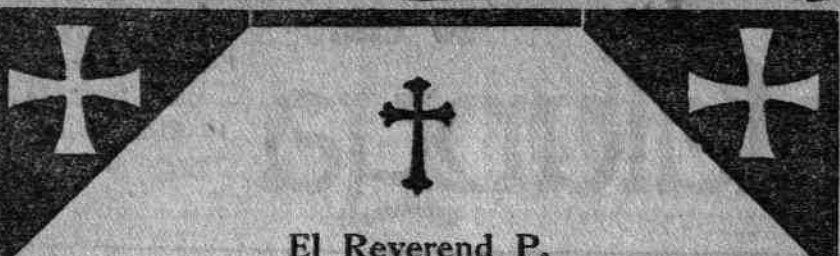
Dues dones, una de 73 anys i l'altra de 40 que viuen a un anateix pis del carrer del Gall, van tenir una disputa sobre dret preferent a encendre foc a la cuina i tant es van encendre l'una i l'altra, que van acabar a trompades. Com sol passar, a la més vella li va tocar el rebre, sortint del triplíoc amb un braç roig deslloriat, nombroses contusions i cruiximent general.

Va ésser curada al dispensari d'Hos-tafrances.

- Banyeres, Waters, Lavabos, etc.
S. Verdagner, Ronda Universitat, 9.

Va ésser portat ahir tarda al dispensari del Poble Nou, Francesc Galindo, de 32 anys, carter i veí del carrer de Marina, el qual havia tingut un treball. El metge, així que el va re-

AUTORIZTEU LES NOTES DE LES
QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICA-
CIO, AMB UN SEGELL O UNA FIR-
MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

El Reverend P. Domènec Valeri i Alsina

Superior dels RR. PP. Pauls de Barcelona

ha mort aquest matí

havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La Comunitat dels PP. Pauls, les seves germanes, germà polític, nebots i parents tots, en notificar ho als amics i coneguts, els preguen que l'acompanyin a Déu en lurs oracions i que se serveixin assistir els funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran a l'església de Sant Vicens, Provença, 212, a dos quarts de nou de demà, dia 11 i acompanyar el cadàver al Cementiri a les deu.

Els Excm. i Rvms. senyors Bisbes de Barcelona i Girona s'han dignat concedir 50 dies d'indulgència en la forma acostumada.

conèixer, va declarar que el pacient era ja mort.

Al carrer del Carme, davant del d'Egipcíades, un tranvia va topat ahir vespre amb un carro i, de les resultes, una dona de 66 anys, Mercè Ribalta Genoves, va sofrir una contusió de pronòstic reservat al costat dret.

Va ésser auxiliada al dispensari del carrer de Sepúlveda, passant després al seu domicili.

- Estufes de petroli, carbó, gas, etc. Llorens Germans.
Rambla de les Flors, 30.

Un subjecte es va engrescar ahir vespre amb un caixó d'ampolles de cognac conduït per un carro que passava per la Ronda de la Universitat, i no podent resistir la temptació, va agafar-lo i va arrencar a córrer.

Però un urba que se'n va adonar, tampoc va resistir la temptació d'agafar el cadàver i dur-lo a la delegació, on va manifestar dir-se Candi Prat Figueras, de 32 anys, de Manresa i habitant actualment al carrer de Robador, 26.

- RUM BELLESA (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. És inofensiu. És l'ideal. Venda a les perfumeries.

Tres germanes que viuen a una casa de la Via Layetana i la minyona que està al seu servei van qüestionar ahir vespre amb un matrimoni que habitava a la mateixa escala. Resultat, que les tres germanes seguides de la minyona, van haver d'anar en incorporació cap al dispensari de l'Alcaldia plenes de blaus i esgarrapades.

Se'n va passar denúncia al Jutjat.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Al dispensari del carrer de Sepúlveda van auxiliar ahir, a les vuit del vespre, a Teofora Muñoz Martín, de 35 anys, d'unes esgarrapades a la mà esquerra que li havia fet Dolores Llanes, de 17 anys, al pis on viu aquesta, del carrer de Consell de Cent, núm. 239.

- Demaneu mitges ampollès Aigua «VICHY CATALAN» en Hotels i Restaurants.

El tranvia de la línia núm. 56 va agafar a la Placa de la Universitat el soldat d'artilleria Josep Mayoral Pérez, de 22 anys, produint-li una ferida lleu al cap.

Una representació de l'Associació Catalana d'Estudiants ha visitat l'alcaldia invitant-lo al concert que se celebrarà a benefici de la dita entitat al Teatre Goya el dia 21.

El degà del Col·legi de Doctors Matriculats de Catalunya, el comte de Lavern i el vice-secretari el doctor Peres Casañas, han sortit cap a Madrid a l'objecte d'activar les gestions següents sobre assumptes de capital interès per a tots els col·legats.

Invitat per l'Associació de Propietaris i Industrials de les barriades de Fargas, Mulassa i llurs contorns, immediates a Horta, el diumenge foren aquelles barriades visitades detin-

guament pel tinent d'alcaldia del districte i president de la comissió Municipal de Foment don Xavier Tusell, qui les recorregué, acompanyat per la Junta Directiva de l'esmentada Associació, per a fer-se càrrec de les necessitats d'aquell veïnat, convenint-se sobre el terreny de la necessitat i de la urgència d'importants millores, que es mostrà disposat a escometre amb el major entusiasme.

El senyor Tusell sol·licità, i li fou donada a l'acte pel secretari de l'entitat, senyor Garcia Anné, que ja li portava preparada, una nota escrita en la qual constaven les esmentades millores.

El senyor Tusell prometé atendre-les amb la major urgència possible, reconeixent que fins ara aquelles barriades han estat orbes de protecció per part del municipi.

A la vista assistiren, ultra els citats, els senyors Oliva, Pou de Barros, Perelló, Santamaría (don Joan), Ricard, Xicots, Subirà, Molins, Almerich, Fabre i Miralles Pl. els quals donaren al senyor Tusell totes les explicacions convenients a l'objecte, canviant-se també impressions sobre la pròxima construcció d'un pont que unirà les barriades de la Mulassa i del Carmel.

Acabada la visita, el senyor Tusell fou obsequiat amb pastes i xampany a la casa del propietari don Joan Santamaría.

Els visitats quedaren molt satisfets de les promeses fetes pel senyor Tusell.

Al replà de l'escala d'una casa del carrer de Parcerisas es barallaren tres veïnes resultant una d'elles anomenada Maria Calomé Vidal, de 33 anys, amb una ferida contusa al braç esquerre i erosions a la cara, causades a cops d'un rató de fusta i esgarrapades.

Fou curada al dispensari de Can Tunis.

Al carrer dels Arcs un carreter fou reconvingut per anar contra direcció i, en lloc d'obeir es va desfer en impropèrits i crits donant lloc a un fort escàndol. Aquest mal genit fou causa que l'urba el detingués i el portés a la delegació.

A les sis del matí fou trobat al carrer del Migdia el cadàver d'un home d'uns 50 anys, no podent-se esbrinar respecte d'ell si no que es deia Bartomeu Teixidor. Segons el metge, la mort fou natural.

A les vuit d'aquest matí hagueren d'anar els bombers al carrer de l'Hort dels Velluters per haver-se declarat un incendi al número 2. Tot es reduí a haver-se encès el suge de la xemeneia el qual fou apagat en pocs moments.

Foren curats aquest matí al dispensari del carrer de Sepúlveda, els obrers electricistes Lluís Puig Llobers, electricistes Lluís Puig Llobers, de 20 anys, i Manuel Fontanet, barberia del carrer de Villarroel, calgueren d'una escala de mà i es produïren contusions als peus.

Un minyó de 18 anys, Vicens Soldevila Pascual, aprestador, va llogar una bicicleta i, passant pel carrer del Dos de Maig, va anar de rodolons i es va fracturar l'avant braç esquerre. Va ésser curat al dispensari del Poble Nou i conduït després a casa seva.

Demà, a les deu de la vetlla, el doctor En Narcís Fuster donarà una conferència amb projeccions a l'Ateneu Obrer del districte II (Mercaders, núms. 38 i 40), que versarà sobre «Una excursió a la Índia anglesa».

Aquesta conferència és la primera del cicle que té organitzat la Secció de Propaganda i Excursions de l'esmentat centre.

L'acte serà públic.

La Junta Directiva de la Relat Associació de Caçadors de Barcelona l'any propassat acordà crear tres premis, respectivament, de 1.000, 500 i 250 pessetes, que s'adjudicaran als tres guanyadors jurats, particulars, o agents de l'autoritat, que hagin fet major nombre de denúncies contra infraccions de la Llei de Caça durant l'any 1923, en la regió catalana.

Les condicions i forma d'adjudicar els dits premis s'anunciaran oficialment, perquè puguin sol·licitar-los els que estiguin en condicions d'optar a aquests premis, creats per a estimular el respecte a la Llei de Caça.

Sessió de la Diputació

(Acabament)

PREGUNTES

El senyor Marquès pregunta la causa que no s'hagi concedit augment de sou als funcionaris del Cos Provincial.

El senyor Escalas li contesta que se tracta de pressupostos poc menys que de liquidació. D'altra banda creu que el treball dels dignes funcionaris de la Diputació, si no és retribuït amb esplendidesa, tampoc és mal retribuït.

El senyor Marquès creu que el pressupost s'ha fet sota la coacció del Consell de la Mancomunitat.

El senyor Escalas refuta els arguments del senyor Marquès, dient que no ha tingut en la confecció de dit pressupost cap intervenció la Mancomunitat.

Fa un elogi de la honorabilitat dels funcionaris de la casa, manifestant que no n'hi ha cap que pel fet de tenir un sou poc abundant fos causa de les res que desdís d'aquella.

Pel que toca al fet de tenir funcionaris temporers, queda explicat dient que es tracta del treball passatger i no d'un treball definitiu.

El senyor Marquès presenta una esmena, que és refusada, i més tard, fa unes observacions referents al sou d'uns sots-caporals de les Esquadres, que li són contestades pel senyor de Ribà.

El pressupost és aprovat.

LA PROPOSICIO DEL SENYOR CASANOVAS

Es dona compte d'aquesta proposició:

«El diputat que sotascríu proposa l'adopció del següent acord:

«Que la Diputació se serveixi acordar la destitució del senyor comandant general dels Mossos de l'Esquadra, per tal de fer efectives, en la seva més alta representació les responsabilitats en què ha incorregut el Cos durant la repressió governativa, sostinguda per les autoritats centrals destituïdes, i a les ordres de les quals s'havia posat pel senyor comandant, el Cos d'Esquadres de Barcelona.

Palau de la Generalitat, 9 gener de 1923. — Joan Casanovas.

Hi ha una addició a la proposició presentada pels diputats d'Acció Catalana, que diu ço que següent:

«Els diputats que sotascríuen proposen l'addició del següent extrem a la proposició de senyor Casanovas:

«Que, atenent que la motivació de la dita proposició no és efecte precisament de la persona que pugui exercir el comandament del Cos, sinó conseqüència ineludible de la constitució orgànica del mateix, la Diputació acordi la supressió del Cos de Mossos de l'Esquadra, traspassant a la Mancomunitat la partida del pressupost que el seu manteniment representa, per tal que aquesta curi, si ho creu pertinent, de crear un Cos civil de celadors que exercixi les funcions de vigilància de les obres i institucions de la Mancomunitat.

Palau de la Generalitat, 9 de gener de 1923. — M. Massó Llorens, J. M. Bassols, Pelai Vidal de Llobatera, J. Boñil.

Proposició i addició passen a la comissió corresponent per a dictaminar.

ACABAMENT

I no havent-hi altres assumptes per a tractar, s'acaba la sessió.

Curiositats mundials

Elogi de l'obesitat

La concessió del premi Goncourt—la més alta distinció a la moderna literatura francesa—que s'acaba de fer al llibre «Le martyre de l'obèse», d'Enric Béraud, ha provocat a tot el món comentaris de molta agudesia sobre les excel·lències i els desventures de l'obesitat. Els comentaris que hem llegit tots han estat favorables a les excel·lències de l'obesitat.

En canvi «Le martyre de l'obèse»—com ja el seu títol ho indica—és la història d'un home gras que conta les desventures de les quals ha estat víctima pel fet de l'obesitat. Aquestes desventures abarquen tots els ordres de la vida, des de les molesties més minimes fins al tracte que rep de la seva esposa, la qual el fa objecte de les més amargues ironies.

Però, com ja hem dit abans, la crítica s'ha mostrat contrària a la veritat dels desavantatges de l'obesitat i alguns crítics no han deixat de consignar que el llibre «Le martyre de l'obèse» no és més que una mostra de la bonhomia dels obesos i en aquest cas la de l'autor Enric Béraud que pesa 110 quilos, el qual s'ha donat el gust de descriure el martiri de l'obès quan ell opina tot el contrari de la seva condició, que és la d'un home feliç que fa servir les impressions de viatge per a guanyar la més alta distinció literària de França.

Un altre escriptor lliuissim, que pesa 130 quilos, William Johnston, un príncep del periodisme nord-americà, un dels directors del «World» de Nova York, gran viatger i autor de set novel·les molt elogiades, no ha fet com Béraud de fer-se ell mateix, sinó que ha llançat un clamorós desafiament als detractors dels grassos amb el seu llibre «The fun of being a fat man» (Little, Brown-New-York), que és un veritable elogi de l'obesitat.

S'ES GRAS PERQUE ES VOL

«Soc gras—escriu Johnston—perquè em plau ésser-ho. No hi ha cap obès que no pugui esdevenir magre. I no té necessitat de consultar metges, de fer exercicis violents, de seguir règims difícils i d'estudiar complicats sistemes dietètics. Dues simples regles basten a transformar en magre a l'obès. Primera, menjar tot ço que no li plagui; segona, fer tot ço que no li plagui fer.

«La major satisfacció per a l'obès és que ell sap que pot perdre una part del seu pes encara que no no vulgui. En canvi no hi ha res al món que pugui fer engroixir un magre. Pot menjar i beure tot el que vulgui, pot dormir deu hores cada nit, però si té disposició a ésser magre, continuarà ésser magre.

«La veritat—assegura Johnston—és que l'obesitat no és absolutament una qüestió d'alimentació o d'impulsió. És una qüestió de filosofia. Els obesos són senzillament aquells que han procurat treure profit de tot ço que hi ha de millor en la vida.

NO HI HA LLADRES OBESOS

Indubtablement l'obès gaudeix d'una bona reputació. Suposeu que una nit s'hagi sentit una remor a la vostra cambra. El primer pensament esgarriat és que un lladre hagi trobat la manera d'entrar fins a vosaltres. Per uns segons us tapareu dins del llit. Després, apellant a tot el vostre coratge, treureu fora la punta del nas i cercareu veure ço que passa. Davant vostre hi ha la finestra quasi del tot fosca, i en la qual hi descebrui la «meua» persona.

Immediatament torneu a respirar sense fatiga, sospireu d'alivi. No us importa ja saber ço que jo sigui, com hagi dins la cambra i que vull fer. Instintivament tentu tot seguit la certesa que jo no soc un lladre. Qui ha sentit parlar d'un lladre... gras? No existeixen lladres obesos.

ELS OBESOS TENEN AMIOS I SON BENS TRACTATS

Els obesos tenen sempre ocupacions simpàtiques. Feu una llista de tots els obesos que coneixeu i fareu el descobriment que el cent per cent d'aquests ocupen llocs atractius i còmodos—llocs d'estar assegut, naturalment—ocupacions suficientment remunerades per a permetre'ls totes les comoditats.

La veritat és que els obesos són l'espina dorsal de la nació. Altament, tot obès posseeix el dò més adoptat per a fer bella la vida: la facilitat de fer-se molts amics.

Els homes—i també les dones que

pertanyen a la classe que supera els cent quilos—tenen sempre legions d'amics. Els obesos no tenen mai enemics, i si en tenen, no se'n recorden mai.

Quan entro en un restaurant—seguix dient Johnston—que està ple de gent, el cap dels cambrers es preocupa tot seguit de cercar-me una taula. Ha tingut ja altres clients obesos i sap bé que els seus serveis seran reconeguts generosament. En una nit plujosa, el conductor d'automòbil públic és capaç de passar, crucl i imperterrit davant una multitud d'hommes magres que s'agiten convulsament per a invocar que siguin recollits i en canvi venir a parar-se davant meu, que espero, pacientment, sota la pluja. Aquell xòier sap bé qui el tractarà millor.

Quan entro en sala de visita, la mestressa de la casa es dona pressa perquè jo tingui la poltrona més còmoda, mentre deixa que els magres s'acomodin com millor puguin. I si en un dia de vent, una bufada se'm porta el capell pel carrer, esperareu veure'm corré darrera d'ell? Vana esperança! Hi haurà sempre algú, entre els presents, que farà inclòs mig quilòmetre per a recollir el capell d'un home gras.

PETITS INCONVENIENTS

Algú demanarà—insinua Johnston—si l'obesitat no és un obstacle per a arribar a una sèrie de metres. És possible, per exemple, viatjar sense estar subjecte a una quantitat de destorbos?

—Puc viatjar molt bé—responc jo—He viatjat molt, en tota mena de vehicles, a moltes parts del món i mai hi ha hagut res que hagi destorbat el meu viatge.

Es veritat que una vegada el cavall escandinau que ens traguera en un petit carruatge pujant per les muntanyes de Noruega, tenia un aire de commovedora infelicitat, però jo em divertia molt.

Per llealtat dec admetre, no obstant, que l'obesitat té alguns petits inconvenients. Per exemple, seria més còmode poder-se cordar les sabates al matí sense haver de recórrer a pertoses aerobatismes. I no és certament plaent, mentre s'és l'hoste a la casa d'un amic, trobar-se davant una banyera que ben segur fou dibuixada per un fabricant magre.

I és també enutjós descobrir una magnífica armilla «fantasia» en una vitrina, enamorar-se'n i entrar a la botiga, sentir-se dir que no en tenen... de mesura gran.

EL MARIT IDEAL

Fa pocs dies—explica el periodista—era amb mi a l'ascensor un individu al qual mai havia vist; magre, espectral, amb el nas punxagut. Aquest senyor, en un moment va topà amb la meua panxa i em va dir: «No fa res per alliberar-se d'aquest promontori?»

—No—vaig respondre somrient—però si vol puc donar-li la direcció d'un cirurgià habilitat per posar-li dret el nas.

Fou l'ofensor qui va anar-se'n furiós i no pas jo!

Tot sumat, la millor prova que un obès gaudeix millor la vida que els altres, és el fet que no hi ha cap Estat del nostre país que no hostalgi societats de grassos, associacions voluntàries d'hommes que són grassos... amb la vista oberta, orgullosos d'ésser-ho.

En canvi ha sentit parlar mai d'una societat dels magres? I si existien societats d'aquest gènere, a qui veuríem formar-ne part?

Quan es realitza una reunió d'obesos, els socis es diverteixen molt. En canvi si es trobes reunit un grup de magres en un circ, tot seria litigi i algunes vegades volarien punys.

Per acabar, què deu pensar el sexe debí, del sexe fort... quan és també pesant? Johnston, interessat panegirista de l'obesitat diu que «la noia que escolleix un marit gras, és forçada que, al principi, haurà d'afrontar algunes ironies punxants de les seves amigues. Però si aneu a cercar aquesta mateixa noia deu anys després, podreu constatar que és una esposa feliç. Perquè és més fàcil anar d'acord amb un marit obès, plàcid, sempre de bon humor, generós, que no amb un marit magre, nerviós, preocupat, que es dedica a exercicis violents per por que el ventre se li faci gros.»

AUTORIZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

LES VÍCTIMES DE L'AVIACIÓ

Madrid, 9, 5:15 tarda.
Aquest matí ha tingut lloc l'enterrament del capità González Díaz, víctima de l'accident d'aviació ocorregut ahir.

El ferret ha estat tret de l'hospital de Carabanchel portant-lo els seus companys.

Presidien el dol el ministre de la Guerra, el general Weller, el pare del finat i el cap dels servets d'aviació general Echagüe.

A l'acompanyament figuraven molts caps, oficials i companys del finat.

El cadàver ha estat enterrat al Cementiri militar de Carabanchel.

Durant el fúnebre acte volaren diversos aparells dels pilots dels quals tiraven flors.

A les cinc del matí ha mort el finat aviador Giraldez, fent greument en el mateix accident d'aviació.

El seu enterrament s'efectuarà demà al matí.

EL PROJECTE D'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Madrid, 9, 8:15 tarda.
«El Debate» diu:
«Les nombroses adhesions procedents de tots els camps polítics al projecte d'Administració Local del senyor Maura provenen que l'obra de l'Il·lustre estadista estava molt meditada. Cap reforma ha obtingut tants sufragis favorables. No recab sol la coincidència de la immensa majoria dels polítics sobre la realitat del problema de la vida local, ni sobre les línies fonamentals d'una modificació legislativa: és el projecte articulat, que defensà el senyor Maura al Parlament amb un generós d'avaluació i amb infatigable tesó, el que agrupa tants i tan diversos elements polítics.

Amb la diferència d'unes hores s'han pronunciat a favor del projecte d'Administració Local el senyor Cambó, en un acte polític de la Lliga; el Partit Social Popular; i el senyor Grandmontagne, en «El Sol».

I com a demostració d'aquest comentari còpia textos dels senyors Cambó, Grandmontagne i Ossorio i Gallardo, en els quals aquests senyors al·ludeixen al referit projecte d'Administració Local.

Les paraules que reproduïm del senyor Cambó són les que aquest pronuncià el dilluns a la Barceloneta.

CONVOCATORIA

El «Diari Oficial de Guerra» publicarà demà una disposició anunciant convocatori per a cobrir 28 places de pilots d'aeroplans i altres entre les classes i individus de tropa de l'exèrcit aspirants a pilots d'aeroplans.

ACCIDENT DESGRACIAT

Cadix. — Preparant les pràctiques del tractor «Sange» de l'Escola central de tir d'artilleria, feu explosió un dipòsit d'oxigenita.

De l'accident resultaren ferits el comandant don Antoni Ruiz Castroviejo i l'operari Manuel López Cabasa.

El primer es troba en greu estat.

PREAMBUL DEL DECRET SOBRE DEFENSA DEL PATRIMONI ARTÍSTIC

Madrid, 9 9:15 nit.
El preambul del decret referent al tresor artístic diu així:

«Senyor: Tan evidents i, per descomptat, tan reals són les consideracions que mouen el ministre que s'ha escrit i s'ha presentat a V. M. el projecte Decret, que fóra inútil voler demostrar que no s'hi persegueix cap finalitat política, per molt alta i pura que aquesta fos.

Són tots els amants d'Espanya, de sa història, de sa cultura, els qui es mostren alarmats i sorpresos en veure que aquests últims anys s'ofereixen exemples tan repetits d'alienació i consegüent expatriació d'obres d'art, monuments d'història, records gloriosos del passat de la Pàtria, que durant molts segles anà acumulant la generositat de monarques, magnats, prelats, barons, lletrats i guerrers, en els monumentals edificis religiosos o civils d'Espanya. Amb la propietat i devoció, consideracions molt particulars, referides moltes vegades al lloc de sepultura, les memòries perdurables que es deixaven es-

tabletes, teien que, en l'acumulació de tals artístiques i històriques relíquies nacionals, la voluntat dels donants suposés sempre que el monestir, l'església, la capella o institut que rebia el do, l'hauria de respectar perpètuament, mantenint-lo incòmode en dipòsit d'afecció singular o per a perpetua memòria de la generositat rebuda.

Mentres el Dret Canònic i el Civil garantitzaven el caràcter sagrat del dipòsit de l'objecte donat o llegat, l'inveterat costum de les institucions benèfiques, allavors injustament apel·lades «mitj mortas», donava nova seguretat de definitiva conservació de les joies d'art i de record que es lliuraven a llur custòdia.

Canviats els temps, trastornades les institucions, debilitada la força econòmica d'alguns instituts religiosos, no és d'estranyar que s'hagin variat els hàbits i els costums i s'hagi portat insensiblement a l'actual cas de freqüent malbaratament unes vegades amb raons d'excusa i altres vegades sense excusar-lo. De vegades s'ha sapigut la venda d'objectes de valor abans arreuconats sense veure'n prèviament l'excepcional mèrit històric i artístic, i de vegades s'han venut fragmentàriament, menys, descalabrades, riqueses d'indies com a rebuig; però han arribat a ocórrer, en la pràctica, casos d'un escàndol inversemblant i justificat, com foren la venda d'estatuts sepulcrales de barons la venda dels quals traïx encara la institució que les venia, l'alienació de trofeus de victòries i d'altres records personals dels donadors, l'expatriació d'obres d'art i la ja freqüent liquidació de la riquesa arqueològica de les esglésies, aduuc sense haver-se complert els tràmits de l'expedient canònic, i, gairebé sempre, sense cap notícia que es comunicava a ningú en tants casos de vendes fetes sucepticament, amb prevencions del mutisme més sospitoses, perjudicials fins per a l'interès de qui fa tals alienacions.

Es just dir que l'Església s'ha preocupat d'aquesta qüestió, i novament ha dictat disposicions molt interessants sobre aquesta matèria i ha consignat en l'artícul del «Còdex Juris Canònic» les prescripcions dels canons 534, 1.281 i 1.532, els quals taxativament determinen que tots els objectes de mèrit històric o de valor artístic general que s'avaluen pel mèrit, es consideraran «res preciosae», i no podran alienar-se sense l'autorització de la Santa Seu, ja en repetides cèrculs de la Nunciatura Apostòlica, com les d'11 d'abril de 1911, 21 de juny de 1914, 8 d'abril de 1922 i la encartada de 7 de juliol del mateix any, en la qual s'excita el zel dels senyors bisbes per a la conservació del fons artístic que posseeix l'Església espanyola.

Sense desvirtuar gens aquesta acció, ans al contrari, com una cosa general-le a l'acció mateixa i que tendeix a enrobustir-la donada la falta d'eficàcia de les disposicions esmentades, ja que, malgrat llur publicació, han continuat repetint-se els fets que s'intentaven evitar, l'Estat, amb la seva major força coactiva, es proposa, amb la disposició present, condicionar-hi per tal que mai, d'ací endavant, puguin repetir-se actes com els esmentats al principi i que constitueixen nous motius d'alarma per a l'opinió pública.

Amb això no s'intenta pas de violentar la jurisdicció de l'Església ni atemptar al seu dret de propietat. Avui el dret de propietat, tant si radica en les persones individuals com en les jurídiques, no es pot concebre amb aquell caràcter exageradament individualista que l'assignava el Dret romà. A contrari: la preponderància de l'element social que en el dret de propietat palpita, fa que cada dia es limiti més l'exercici de la dita facultat per un interès col·lectiu, d'ordre superior.

Ensenys l'acció de l'Estat, amb un caràcter marcadament tutelar, intervenint en la regulació de totes les manifestacions de la vida nacional, per la complexitat d'interessos que el harmonitzar, s'aplica constantment; i si aquestes consideracions han donat lloc a disposicions com el Reial decret sobre inquilinat, que limita el dret de propietat en relació amb el contracte d'arrendament, tant en el que es refereix a la renda com en el temps de duració, sense in-

tentar establir una raó d'identitat en el cas present, a hingué estrany, i menys a les autoritats eclesiàstiques, que, sense adoptar mesures radicals de govern que feren els sentiments catòlics, ni minvar l'autoritat o jurisdicció eclesiàstica, i sense alterar tampoc, en el que li és fonamental, el reconeixement del dret de propietat que el Concordat vigent atorga a l'Església, l'Estat, exercint la seva acció pròpia, es vegi en la pretensió de seguir un camí anàleg per a sentar un principi i portar-lo, ensems, als seus resultats pràctics: que tractant-se d'aquesta riquesa nacional, en la que la nota individual desapareix, consegüent amb el que fou concordat, rectifiqui i reconegui, de la manera més explícita, que la propietat i l'administració dels objectes històrics o de valor artístic que existeixen en les esglésies, monestirs, convents i ermites, d'Espanya, pertanyen a les esglésies i comunitats que d'Espanya dependeixen; però cal, ensems, afirmar que el conjunt d'aquesta riquesa artística constitueix un patrimoni nacional en l'ordre més elevat de l'esperit, com ho són també les glòries, pàgines de la nostra història, i amb relació al qual patrimoni l'Estat ha d'adoptar les prescripcions necessàries per a la seva conservació i custòdia, i molt especialment perquè no s'hi especuli i continuï emigrant, per cobdícia, necessitat o ignorància, a pa sos estrangers.

Es precís que l'immens tresor artístic que les generacions passades lliuraren a la present, sigui transmès a la venidora ja que no incòmode, tan ben conservat com sigui possible. Si no som capaços de conservar co que en l'actualitat existeix, que quedarà, Senyor, de veritable mèrit a Espanya?

La inajornable necessitat de posar remei immediat a les alienacions que tothom lamenta, ha estat la causa determinant de la iniciativa d'aquest Decret, i és propòsit del ministre que suscriu portar en son dia a la resolució de les Corts la integritat del problema, confiant de trobar fórmules que satisfacin les dues potestats.

Fonamentat en les consideracions que acaben d'exposar-se i d'acord amb el Consell de ministres, el que suscriu té l'honor de sotmetre a l'aprovació de V. M. l'anuntiat projecte de decret.

L'ACTITUD D'ALCALÀ ZAMORA

Madrid, 9, 10:30 nit.
«La Correspondencia» diu: «Segueix parlant-se de la qüestió electoral. A propòsit d'aquesta, un ministre a qui es suposava, aquests darrers dies, contrariat, ens deia aquesta tarda, responent a preguntes que li hem fet, que en aquests moments no s'ocupa de política, i menys de política electoral.

A aquest ministre, que era el senyor Alcalà Zamora, hem hagut de fer-li una pregunta en relació amb el criteri que sustentà en el seu discurs del Congrés amb motiu de l'explicació de la solució de la darrera crisi del senyor Maura, i ens contestà:

D'allò que valia dir aleshores, no he de penedir-me'n, i, ben consegüent ho sostindré.

El paràgraf del discurs de referència cal reproduir-lo. Diu així:

«Aqueixes forces (el Justícia la Unió Monàrquica de Catalunya) poden ésser veputades i destruïdes en Catalunya per la voluntat del poble català, però no es poden desfer des de Madrid amb la constància en la protecció a la Lliga Regionalista perquè el dia que, amb aquest ajut, facilitant l'obra colossal d'un casiquisme colossal (que all'invoca la popularitat de Catalunya i allà encobreix, atreu i sedueix amb la possessió del poder central, aquest Poder Central hagi extingit les forces netament monàrquiques de Catalunya, la Lliga Regionalista se la treu del davant amb menyspreu i quan el Poder Central preguntu on són els seus lleials, el remordiment en la seva consciència li contestarà, ja massa tard».

L'actitud del senyor Alcalà Zamora, és ben significativa.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROO

Comunicat de Guerra del dia 9 de gener:
«El general encatregat del despatx

i comandament participa a aquest ministeri.

No res de nou».

DESPATX AMB EL REI

A les sis de la tarda el ministre de la Guerra ha tingut despatx extraordinari amb el Rei.

La firma ha estat molt escassa, i, com que la conversa s'ha prolongat més d'una hora, és de suposar que el senyor Alcalà Zamora devia donar compte al Rei de tots els assumptes del Marroo, i especialment del curs de la malaltia del senyor Villanueva, sense amagar-li la dificultat que crea.

El Decret signat es refereixen a la concessió de creus de Sant Hermenegild i del Mèrit Militar.

El més important és la concessió de la Creu del Mèrit Militar al president de la Diputació de Biscala, senyor Jauregui, per la concessió de l'Hospital de desinfecció a Melilla.

LA JURISDICCIO MILITAR AL MARROO

A l'actual cap militar de la zona i falta la condició de general en cap i, per consegüent, de la jurisdicció militar, importantíssima en aquests moments en què estan en curs diverses causes militars.

Resulta que el general en cap no existeix, i la tramitació d'aquestes causes, la jurisdicció de les quals no li ateny, estan paralitzades.

El ministre de la Guerra té el propòsit d'acabar amb aquesta situació.

Ha rebut ja del senyor Alba el Decret de supressió del càrrec de general en cap i tornant a les comandàncies generals de Ceuta i Melilla aquesta jurisdicció que aquell càrrec té unida.

El senyor Alba es mostra conforme amb el criteri del ministre de la Guerra, i, per consegüent, aquest visitarà demà el president del Consell per a demanar-li envii el Decret a Moratalla per a sotmetre'l a la signatura del Rei i publicar-lo com pugui a la «Gaceta».

L'ESTAT D'EN VILLANUEVA

El familiars del senyor Villanueva es dolien de la lleugeresa observada per alguns corresponents qui, en donar compte de l'estat de l'Alt Comissari, han telegrafiat que el seu estat era gravíssim, afirmant i tot que els metges havien perdut tota esperança de salvar-lo.

Aquestes notícies, completament inexactes, han produït molt de desparatx en la família, la qual ha rebut innombrables telegrams i telefonemes interessants-se per la salut del malalt i obligant a posar-se en camí i venir a Madrid algunes persones de la seva família.

SORTIDA DEL REI

En l'express d'Andalusia, que surt de Madrid a les vuit, ha marxat aquesta nit el Rei per a assistir a la caceria que a honor seu se celebra a la finca Moratalla que els marquesos de Viana posseeixen a la província de Còrdova.

Ha marxat amb el sobirà el ministre de Gràcia i Justícia, senyor comte de Romanones, el duc de Maceda, el marquès de la Torreclilla i el senyor Prado Palacios.

A l'estació han estat acomiadats pels ministres de la Governació i Instrucció pública, el sots-secretari de la Presidència, els capitans generals de l'Exèrcit i l'Armada, les autoritats i altres personalitats.

EL JOG

Durant el dia d'ahir foren clausurades a Madrid tres cases de joc: el Centre Radical, la Casa de Galicia i el Circoj Burgales.

Avui han estat clausurades dues o tres cases més.

ENTITAT EXTINGIDA

La «Gaceta» ha publicat una Reial ordre del ministeri del Treball resolent d'acord amb el dictamen de la Junta consultiva d'assegurances i a proposta del Negociat corresponent, que es declari l'extinció total de l'entitat «Banc Barcelonès d'Assurances de Malaltia», de Barcelona, i que pel Banc d'Espanya a Barcelona es torni a lliuri al representant legal de la dita entitat el dipòsit que constituï el 24 de novembre de 1921, número 4.093, de 6.000 pessetes nominals, en títols del Deute amortitzable al 5 per 100, emissió de 1920.

ELS FANALERS

Existeix alguna agitació entre els fanalers de Madrid, perquè sembla, que la companyia del gas vol que aquests empleats treballin més, augmentant el nombre de fanals que han d'encendre.

Com que hi ha disconformitat, avui s'ha dit que aviat podria plantejar-se una vaga del ram d'il·luminació.

LES JUNTES DE REFORMES SOCIALS

El ministre del Treball ha manifestat que, seguint el seu criteri, havia firmat una Reial ordre, seguida d'una altra, encaminades a simplificar tràmits.

La disposició dictada avui es refereix a les Juntes locals de reformes socials.

Aquestes Juntes, fins ara, per defectes de constitució, només servien perquè els presidents de les Juntes fossin presidents de les Juntes del Cens.

Aquesta deficient organització de les Juntes locals de reformes socials hi era, perquè la facultat de dissoldre-les la tenia únicament el ple de l'Institut de Reformes Socials, i, com que el ple es reunia, per alt, dues vegades a l'any, les Juntes locals ni funcionaven ni eren dissoltes.

Ara amb aquesta Reial Ordre, la facultat de dissoldre-les passa del ple al Comitè de Direcció de l'Institut, que es reuneix cada setmana.

Així el Comitè estudiarà el funcionament de les Juntes locals, i, en el cas que per defectes d'organització no funcionin degudament, podran ésser dissoltes i reorganitzades immediatament.

LA PREVISIO

L'Institut Espanyol de Previsió, amb el concurs de les Caires regionals, celebrarà el 27 de febrer vinent l'aniversari de la seva llei orgànica amb una sessió estatutària, la presidència de la qual correspon al Rei i a la qual serà invitat el Govern, havent estat conatada pel president de l'Institut la dissertació al conseller d'Aragó N'Innocenci Giménez, qui tractarà del següent tema: «Política espanyola de previsió social. Coordinació general d'actuacions regionals. Desenvolupament i arrelament de les seves modalitats. Experiència satisfactoria a tot Espanya durant 15 anys d'aquesta orientació de coordinació».

ELS AFERS TEATRALS

Madrid, 10, 12:30 matinalada.
Aquesta matinalada s'ha celebrat al Teatre Reina Victoria el primer dels actes organitzats pel Sindicat d'Actors per a tractar dels interessos teatrals que corren perill de ruïna davant la impossibilitat de continuar el negoci en les condicions actuals.

Parlà el President del Sindicat d'Actors per a tractar dels interessos d'Actors, Miquel Muñoz, qui explicà l'objecte de l'acte, que no és altre que explicar l'actitud i el criteri del Sindicat d'Actors davant la situació del teatre.

Per a resoldre aquesta situació, el Sindicat està disposat a sacrificar-se en tot allò que sigui possible, i així ho oferim. I ha de tenir-se en compte que els actors són els menys interessats en el ple, i, per tant, el moviment que han iniciat ha d'ésser més digne de llorança.

Després un individu de la Directiva parlarà dels temes: organització social i artística del teatre, intervenció de l'Estat en el teatre, unió dels actors i actors i concepte que el Sindicat té dels empresaris, dels arrendataris i dels sots-arrendataris.

El director gerent del Sindicat, després d'aprofitar la presència d'una empresa per a contestar a unes paraules que aquesta entitat digué sobre el Sindicat, entrà de ple en l'objecte principal de l'acte.

El senyor Meana demostrà la necessitat que es rebalxin els impostos.

El teatre Apolo, per exemple, paga vuit impostos i ara pagarà demés, la friolera de més de 400.000 pessetes sols en concepte d'impost del timbre de l'Estat, municipal i de mendicitat.

Recorda el que passa a França i Anglaterra, fins en els temps de la guerra, i demana que els impostos s'estableixin sobre els ingressos efectius, no sobre el presumpte.

El senyor Meana fa present que a França el 13 de febrer tots els artistes de tots els gèneres celebraren una manifestació per a què es lliuri el teatre dels impostos i això que a França no són tan feixucs com ho són a Espanya.

Demana la unió de tots els factors que integren la vida del teatre per a salvar la indústria espanyola.

Demuestra la conveniència i la necessitat que tots els empresaris de provincies paguin el que deuen, perquè ara resulta que gairebé tots els que hi ha pressupostat per timbre, només ho paga Madrid.

Defensa, després, que s'apliqui als locals destinats a teatres el R. D. sobre lloguers.

Exposa la conveniència que les organitzacions que integren la vida del teatre, arrelin en tota Espanya, i, per últim, defensa la constitució de tribunals arbitral, per a evitar greus perjudicis a tothom.

El senyor Meana ha acabat la conferència, excitant tothom al sacrifici i manifestant que el Sindicat és el primer que està disposat a fer-ho; però, si els altres no ho fan, els actors no cediran res de co que avui constitueixen els avantatges adquirits des de la seva fundació.

LA PREMSA

I EL DISCURS D'EN CAMBÓ

«La Correspondencia de España», diu que el senyor Cambó ha parlat, a Barcelona, per a Catalunya i també per a Espanya.

No està amb els extremitats de l'un i altre bàndol, i es mostra tan enemic del separatisme català com de la intranquil·litat castellana.

Si el senyor Cambó — diu — condemna el separatisme, com no han de condemnar-lo tots els espanyols que per damunt de tot hi posen el sentiment de la solidaritat de la raça i el pensament de la unitat de la pàtria?

Són condemnables, tanmateix, lamentables agressions de paraula contra Catalunya, fent un separatisme a la inversa, procurant estimular rancúnies que mai no poden ni han d'existir.

Es veritat que els greuges no són raons, però, tanmateix, les raons han d'afegir-se a l'ànim dels més exaltats i tot, i els consells s'han d'admetre quan els inspira un se propòsit i una cordial intenció.

Tots els aplaudiments pel sentiment regional a Catalunya, tot l'ajut per a la prosperitat econòmica de Catalunya; però, ensem, tota l'energia per a fer tota oposició a les demandes dels separatistes que repugnen als propis catalans.

«La Acción» afirma que el transcendental discurs del senyor Cambó ha eclipsat tots els altres temes de discussió, i serà el preferit per al comentari durant molts dies.

No vol formular judici definitiu fins que conegui, íntegrament, el text del discurs; però avança que és un discurs valent i sincer, i assenyalava una data, en la política espanyola.

Després d'aquest discurs, ningú no podrà donar-se per enganyat, quant

al problema català, car el senyor Cambó ha parlat per a tota Espanya i ha exposat clarament l'actuació de la Lliga Regionalista.

El senyor Cambó surt a l'encontre de totes les estridències i posa el procediment evolutiu per a resoldre el problema harmonitzant tots els interessos.

Cren que cal resoldre paral·lelament els dos problemes: el del Marroc i el català, puix el descontent se sent ja en altres regions, i fins en la pròpia Castella, on s'han establert els homes que n'han fet el símbol de totes les caciqueries.

S'ha de destruir el sistema imperant, perquè no s'hi podrà resoldre cap problema.

«Informaciones» publica un article de Joan d'Aragó, escrit abans d'esser conegut a Madrid el discurs d'En Cambó.

Es plany que, tal com es féu amb el Marroc, ningú parli avui amb la deguda sinceritat i claretat de Catalunya, i les coses s'estan posant d'una manera que no serà possible deixar d'opinar sobre el problema català.

Diu que s'ha d'opiar per una amistosa i egoista convivència amb Catalunya, perquè està convençut que la fraternitat és impossible i l'enemistat ruïnosa.

Afegeix que no hi ha paritat entre el separatisme colonial i el metropolità, però hi ha semblances, car en tots dos hi ha ruptura i rebeldia.

Tant se val que el separatisme sigui colonial o metropolità, si existeix. Existeix? Té realitat? No és una invenció mental? Esta organitzat? No es recata? Pregona als quatre vents el seu propòsit de combatre? Fa pública ostentació del seu programa?

Dones, si aquestes preguntes tenen l'afirmativa com a resposta, serà precís afirmar que el problema té gravetat i demana urgent estudi. El que no es pot fer és co que s'està fent: creuar-se de braços, arronçar-se d'espatlles.

Quan a un govern se li planteja un problema de tal magnitud, el que ha de fer, almenys, és estudiar-lo i buscar-hi solució.

Hi ha qui demani i aparaula?

«Heraldo de Madrid» concedeix extraordinària importància al discurs d'En Cambó.

Diu que el problema català apareix agreujat per la passivitat del poder públic.

Invita el Govern a posar èmfasi en les paraules del líder dels regionalistes, qui ha parlat recollint la realitat política de Catalunya i sense atendre a les conveniències del moment.

Recorda que ja el senyor Puig i Cadafalch digué, no fa gaire, que s'oferia al govern d'Espanya un vot de pau i de germanor, i que els homes de la Lliga han posat en llurs frases una gran mesura.

No és possible — afegeix l'«Heraldo» — desconèixer la personalitat de Catalunya; n'hi ha prou amb mirar-la per a convèncer's que existeix.

La cohesió d'un país no s'imposa

d'una manera teòrica, amb criteri uniforme.

Amadeu Hurtado deia una vegada, al Congrés, que quan perdura per a molts, com a únic remei de l'estat de Catalunya, l'esperit del comte duc d'Olivares, no és estrany que pugui sorgir a Barcelona l'esperit d'En Pau Claris.

De Flandes a Cuba hem governat despena a la realitat.

S'estan repetint els fenòmens polítics dels dies que vam perdre l'imperi colonial i s'invoca un concepte de patriotisme i es fomenta la discòrdia en lloc de buscar relacions d'harmonia.

Termina dient que s'ha de donar pel camí de les concessions autonòmiques que s'inicià amb la ponència extraparlamentària de 1919, recordada pel senyor Cambó en el seu notable discurs de diumenge.

El fons de «La Voz», signat per Castrovido, tracta del problema de Catalunya i diu que no existiria si no fossin tres coses que, enumerades de menor a major són les següents: les estridències de Barcelona, les estridències de Madrid i provincies i els fracassos de l'Estat espanyol al Marroc i dins la pròpia Barcelona.

Les estridències de Barcelona tenen poca novetat i menys importància; les estridències d'aquí tampoc són noves, però són molt més importants que altres vegades.

Es vol agafar els fills de Catalunya amb aquestes estenalles: o germans o estrangers.

Jo, que no soc català, responc: — Ni cosins ni oncles. Catalans. — I així els vull, perquè com més catalans siguin, més espanyols són i seran.

Per a mi els únics catalans fratrícides i estrangers són els qui al crim hi oposen el crim, els qui assassinen En Layret; els qui encobreixen els assassins d'aquells homes; els qui als catalans de l'any 80 preferien els gaudis de l'any 1827, i obliden el maleit comte d'Espanya digne virrei de Ferran VII; els qui ni en castella ni en català protestaren contra la llei del Talió aplicada pels generals Arlegui i Martínez Anido.

Aqueixos catalans s'han separat d'Espanya: s'han separat de la civilització, del dret i de la justícia.

Més que estrangers són d'una altra Espanya.

La qüestió catalana s'ha agreujat principalment pel fracàs de l'Estat a Barcelona en front de la qüestió social i al Marroc en front del protectorat.

Espanya no ha ideat de realitzar la unió. Si l'Estat espanyol i el Govern tiguessin encert, prosperitat i grandesa, s'allunyaria dels separatistes més o menys françes els qui no poden confondre Espanya amb l'Estat espanyol.

Cal governar per a Catalunya i per a tot Espanya: no per a parts catalanes, i menys per a classes catalanes.

S'ha d'atendre l'ideal de Catalunya, que és l'autonomia de l'Estat català, però cal tenir en compte que

les concessions parcials son d'ofertes, mentre que la totalitat és beneficiosa.

Així passa amb les delegacions. Així ha ocorregut amb la Mancomunitat sense l'autonomia dels Municipis.

La llengua catalana no ha d'ésser coartada en l'ús que en facin els qui per naturalesa la parlen.

Res d'odi entre els idiomes existents a Espanya. El castellà, és natural, ha d'ésser l'idioma federal; el que serveixi millor per a relacionar-se catalans i bascos, gallecs i valencians.

Cal no oposar-se a la naturalesa, i aquí, en aquest plet, en aquesta disputa de les llengües, topem altra vegada amb el fracassat Estat espanyol.

Qu'ha pogut ésser el causant d'un tal fracàs en l'ensenyança? No venen d'això tots els mals nacionals?

Demana a Espanya que resolgui la qüestió catalana, que no és de Catalunya exclusivament.

La qüestió regional orgànica és constitutiva, més que constitucional.

El 1814, el 1835, i el 1843 els catalans s'anomenaren llavors centralistes; com també en 1868 i 1873; sols fou des de 1885 que s'ha agreujat el problema.

Cal resoldre'l — pregunta — per la guàrdia civil? Potser no solament civil. Ni Catalunya és Noruega, ni Castella, Aragó, León, Astúries, Bascònia, Galícia, València i Extremadura, Múrcia i Navarra són Suècia.

No hi ha altra solució que el nou règim: el federal en lloc de l'unitari.

«La Epoca» diu que és lamentable que, per una crisi dintre la Lliga Regionalista, s'hagi vingut a una agudització en la qüestió catalana desproporcionada a la realitat del problema.

Des de finals de 1917 — afegeix — amb l'hàbil aprofitament del moviment militar i de l'Assemblea de Parlamentaris, els homes de la Lliga han estat, quasi sense interrupció, en el Govern, en promiscuitat amb liberals i conservadors, amb gran avantatge per a co que ells anomenen catalanisme pràctic, però sense cap profit per al catalanisme idealista començat per les reivindicacions nacionals.

El fracàs de la xarxa telefònica pot iniciar la sèrie dels desenganys.

Les estridències del costat d'allà de l'Ebre provocaren els lamentables encara que ben intencionats d'A. B. C. i han donat marge a aquesta campanya que constitueix avui una complicació desagradable, a la qual la proximitat de les eleccions dona interès a fomentar-lo.

Aquesta coincidència ha entrat bona cosa — afegeix — en l'admirable discurs del senyor Cambó a Barcelona.

Estan ponderats tan mestrirolament, en aquest discurs, l'afalac, les passions en ebullició i les rufades de foc sentides, que la Lliga es col·loca en posició de poder aprofitar per a la candidatura el moviment d'Acció Catalana, si efectivament hi ha eleccions, i ensem tornar a acceptar una

o diverses carteres en qualsevol Govern de concentració si altra vegada es formés.

Suplim a la serenitat que per allí es perd.

No donem a les paraules un significat que en realitat, no autoritzen avui les coses que hi ha avui a Catalunya; i anem-hi amb una política afortunada en l'aspecte econòmic i en el social, a limitar l'estrell d'aquesta propaganda i aquells comptes si bé sonats elements que s'hi fa agafadissa.

MANIFESTACIONS

DEL DOCTOR MAESTRE

Recollint les insinuacions d'alguns min'stres, segons les quals la duració de la malaltia del senyor Villanueva faria que el Govern hagués de nomenar Alt Comissari, els inevitables profetes han llançat noms, com el del doctor Mestre, com a probable candidat.

El propi doctor Mestre ha dit que ningú li havia fet indicacions en el dit sentit, però la conversa ha derivat vers la qüestió del Marroc, i opinava que podria resoldre's el problema com va resoldre'l el P. Leguina al Perú.

Recordava que sols porta el P. Lagasca en el seu equipatge un breviar i triomfa imposant la justícia i resolent únicament amb el mateix breviar que portava.

EN VILLANUEVA

El senyor Villanueva continuava avui en el mateix estat de salut.

ESCAÑOL A UNA CASA DE JOU

Madrid, 10, 2 matí.

Fa uns moments s'ha promogut un for escañol en el Centre Asturià, situat al carrer d'Alcalá.

Dels informes recollits ara mateix en el lloc del succeís, resulta que uns indevidus, quatre o sis, que semblava que són contractistes de joc, han assaltat, revolver en mà, la banca de la casa, emportant-se'n els diners.

Dos dels assaltants han estat detinguts, però no ha estat trobat el diner, perquè als delinqüents se'ls ha trobat sense geo.

La policia ha començat les gestions per a desolbrir els altres assaltants i veure de trobar el diner.

Davant l'edifici on està instal·lat el Centre Asturià hi ha nombrosos públics, que comenta el fet en tots els tons.

De Societat

Marxa a Madrid En Josep Deus, capità d'Infanteria En Josep Deus.

FIVE

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Folleto de LA VEU DE CATALUNYA

64 10 FEBRER 1923

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reversals tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

— I com ho saps tu?

— Clac! clac! clac! clac! Que n'ha cres! Pues si hasta los más duchos cantan, figurate lo que costará hacer cantar a un memo como ese. Me ha bastado entusiasmarlo un poco, mostrándole celoso de ti.

— Oh!... És una santa! Una santa!... Per a salvar-me a mi, has dit, em perdré jo, veritat?

— Definit — cridà l'altra, amb l'ira de qui es ven el joc descobert.

— Però la Delfina, ja sense aturador afegí:

— I repentinista, ben repentinista!... Perquè aquest pla salvador, es veu que ja potser el vas concebir a casa meua, així que vas conèixer el Baró.

— Imbecil, estúpida! I què te ha

dicho a ti que yo quiero a ese memo?

— Ningú, però jo tinc ulls.

— Ojos que no ven ni entienden, como todas las tonías.

— Doncs mira: amb els meus ulls de tonta, ja havia jo endevinat tota la perversitat teua i del Baró. El que el meu pobre magi no havia pogut preveure era el teixit d'embusteries amb què ara em vénis per a fer-te la generosa, la santa, Aneu, en nom de Déu, tu i el Baró; aneu, que Dios los cría y ellos se juntan. Aneu, i no em mireu mai més la cara ni l'un ni l'altra; que ja farà bon sol quan jo torni a pensar amb vosaltres — digué la Delfina, llançant tot el fei de la seva ànima per boca i ulls.

— Jo no faig, com tu, la pescatera, n' en llocs com aquests, ho sentis?

— replicà ja en català, rabiosa i a mitja veu, la pentinada Llopis.

I la deixà en sec, alhuyant-se com una reina de teatre, amb ses anglaterra i ses plomes, tapant-se en lo possible amb la rica ombrella la roentor de la cara.

— Jesús, cuánta gente, señora! Pues no se me ha perdido Rachel!

Bona estona restà la Delfina, desfogant-se en plors, plena de confusió i vergonya, pensant com eixiria d'allí. Mes a la fi, sentint que se li emparava de l'ànima una corrent de serenitat tota nova que la confortava, s'engallà amb la satisfacció de qui ha resolt el conflicte que el consumia, s'eixuguà els ulls, i revestida de forces, eixí dant gràcies a Déu d'haver-se tret aquell pes del cor. Però, a l'obrir la porta, el batibull de la gent quasi li segà les cames. La vergonya d'anar sola la correngué. «Com tra-

versaria per allí?»

— Delfina, Delfina!

La noia s'estremí de cap a peus. Era sa mare. Allí, a quatre passes, confosos amb els bookmakers, amb els amateurs i curiosos, hi eren tots: sos pares, els Rodons, els senyors Ventura. La Caterina s'apoderà de la noia i, apartant-se un xic:

— Ja us heu picat les crestes? — li preguntà en veu baixa, dant-li a entendre d'un cop que, fins callant, havia estat tots aquells dies dins el curs secret de ses cabòries.

La noia s'enroentà: en sos llavis e: dibutxà una rialleta agre-dolça.

— Veiam si curades?

— Ja estic curada.

— Déu ho faci!

Per sort, mentre recobrava la calma i la raó se li esvala, seguien els altres entusiasmats amb la novetat de les postes; el senyor Foix i En Rodon, engrescant-se, afixant duros per ells i per les dones, fins que la campanya anuncià que anava a tancar-se la pista.

— Fineta, tu tens cinc duros a Rat-Penat — li digué el seu pare.

— A veure, a veure si guanyarem — féu la Paula.

— Jo fins n'hi he posat un de meu.

I tots plegats seguien la munió, que en massa compacta s'empenyia cap a la tribuna. Ja la trobarem plena a desdir de lo més distingit de Barcelona; però, últimament, pogueren acomodar-se en els darrers bancs de dalt, on, sobretot les dones, un bon xic cansades, es deixaren caure amb satisfacció, expiant la vista per aquell davall de plomes, flocs, or i sederia que belluava alegre en-

tre la lluenta negror dels barrets de copa. La presència del jutge a la garita; l'anar i venir del starter amb la banderola a la mà; l'aparició continua de números nous a l'indicador; els jockeys, les corrides d'assaig amb què aquestes començaven a es calar la boca als esprintats cavalls...

...tenien suspesa la curiositat del públic. La dona d'En Jordi, capficada amb l'aristocràcia present, cercava amb curiosos esguard totes les condenses i mètriques; no callava mai amb què li ensenyessin el Due de Fernán Núñez que, segons veus, rodava per allí. En tant, mare i filla Foix seguien callades, rumiant cada una per son cantó, a penes distretes per la conversa dels homes amb la Montserrat i la senyora Ventura, que els posaven en un tripijoc demanant-los detalls de la festa, explicació dels noms anglesos que veien al programa i ni sabien llegir.

— Veus? aquest de la bandereta crec que és l'handi-cap.

Però els jockeys, seguint les ordres de l'inquiet starter, començaren a arremolcar-se. El brogit del públic s'a pagà, distret tothom en comparar el nombre d'animals inserits amb el molt menor que hi havia a la pista. Sóna una campanada, el starter féu petar la banderola... i, a una, eixiren escapats cinc cavalls, ensem que el públic s'aixecava també a una, a atiar-los amb sos crits, el cos endavant, el coll allargat, seguint-los amb ulls amb els ulls, rompent amb exclamacions, a cada alternativa d'aventatge o perdua. I el cavall, alhuyant-se, cada cop més petit, volaven estrits com llebres; el jockey, a mig

pan de la sella, ajupit, el cap gairebé fregant amb les orins, la mà esquerra sacsejant la brida, la dreta fustejant la car-esqueixada cuixa del foil animal.

— Upa! Upa! Upa! — clamorejava el públic, ençà i enllà a tot el llarg de la pista.

— Sera Principe, Principe, Principe...

— No, no, no. Rat-Penat, Rat-Penat. Muri com li guanya la volta.

— Ah! Veu? Principe, Principe.

— Rat-Penat, Rat-Penat. Este, este que ganó en Madrid.

Una euga, Pimpette, féu llavors un esforç i avançà els cavalls d'un talo de cos. Un gran clam manifestà la sorpresa del públic, a l'ensens que Broadside i Picador, bon tros endarrerits, esmortien el galop, abandonant la lluita.

— Pimpette, Pimpette! Vullà mon grand favori — deia l'Emilia.

— No, no, Rat-Penat, Rat Penat.

— Principe, Principe.

(Els tres cavalls volaven, decantats a l'esquerra, desobcats, fregant-se uns amb altres, barrejant les enceses alenades de llurs narils, disputant-se la pròxima corba, ara ressortint el morro de l'un, ara el de l'altra, la hilla da beguda fins al ronyó, tot el cos llançant fumera. I l'espectador, exaltat, giatint amb opressió de cor, posat l'amor propi en sos vaticinis, la cohebeja del jugador en perill, corejava interiorment, es posava de puntotes, tota l'ànima als ulls, cridant, callant, il·lurat a les vicissituds de l'alzar, desitjos de transmetre tota sa força i fluid nerviós a la bestia preferida.

LES TERRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Quartet Wendling

Ahí al vespre tingué lloc el concert organitzat per l'Associació de Música de Girona i dedicat a l'Ajuntament d'aquesta ciutat, com a mostra de reconeixement a la protecció que l'Associació Musical en rep.

El concert fou executat pel Quartet Wendling, i l'esplèndid programa que interpretà va ésser calorosament aplaudit i elogiat pel nombros i intel·ligent públic que hi va concórrer.

Regraciament

La Junta de govern dels establiments de Beneficència de la Mancomunitat a Girona, fa públic el seu reconeixement a tothom qui ha contribuït, amb donatius, a l'esplendor amb què enguany s'ha celebrat el repartiment de joguines als nens i nenes de la Casa de Misericòrdia.

Consell de guerra

Aviat se celebrarà a Figueres un consell de guerra que ha de fallar el sumari instruit contra un individu del cos de carabiners per delicat d'homicidi comès, per imprudència temerària, en la persona de Teresa Prohías.

Permuta

Pel Director general d'Ensenyament Primari, s'ha concedit la permuta sol·licitada pels mestres Joan Vidal, de Llausa, i Domènec Carbó, de Bordils.

Nova Junta

La Lliga Republicana de Torroella de Montgrí ha procedit, en Junta general de socis, a l'elecció de nova Junta directiva, la qual ha quedat constituïda en aquesta forma:

President, Jofre; vice-president, Rafael Aznate; tresorer, Moisès Palou; secretari, Agustí Pagès; vocals: Joan Puignou, Narcís Esplugas i Ricard Maruende.

Altres noves

Ha estat nomenat farmacèutic dels ferrocarrils econòmics espanyols, En Francesc d'A. Roca, el qual, junt amb el farmacèutic de la Bisbal senyor Ciurana, són encarregats d'organitzar els serveis sanitaris i el boliqui dels principals trens de la línia Flassà-Palamos.

Vallès

GRANOLLERS. — Diumenge, a un quart de deu arribà a Granollers el tren omnibus de Port-Bou, que té assenyalada la seva arribada, a l'estació de França, d'aquesta capital a les deu i vint minuts de la nit.

En la segona via, no gaire lluny de l'entrada de l'estació, es trobava un cotxe de viatgers de segona classe, dels grans, que, sens dubte, al fer maniobres amb altres unitats quedà massa prop del desviament, i a l'arribar allí l'omnibus la màquina, que no portava molta velocitat, per la molta pendent que hi ha en el dit punt i per trobar-se dintre de les agulles de l'estació de Granollers, chocà amb el referit cotxe de segona, saltant a troços alguns vidres d'un vagó de primera i d'altres de segona i tercera classe del tren esmentat.

Els viatgers d'aquest, que eren molts, per ésser diumenge, i les persones que es trobaven a l'estació de Granollers, de moment s'alarmaren extraordinàriament, però després es vegé que no havien ocorregut desgràcies personals.

La part posterior de l'esmentat vagó quedà trossejada per complet, i la màquina feta malbé.

Un cotxe de primera classe resultà també avariat.

Alguns viatgers resultaren amb algunes contusions sense importància, i l'interventor del tren sofrí una lleugera ferida en un llavi al caure al vagó, mentre estava efectuant la intervenció.

Una hora després d'ocórrer l'accident, continuà el tren son viatge a Barcelona, amb una màquina de les que hi ha de reserva a Granollers, arribant a aquesta capital endarrerit d'una hora.

L'Orfeó Gracienc

a Vilafranca

Proseguint les seves tasques d'expansió cultural, celebra l'Orfeó Gracienc un memorable concert patrocinat per les entitats corals vilafranquines «Catalunya Nova» i «El Penedès» a l'esplaiosa sala del Casal La Principal, amb un èxit extraordinari.

Els orfeonistes i acompanyants anaren a Vilafranca en el tren de les nou del matí, essent objecte d'una entusiasta rebuda per part de tot el poble, de l'Ajuntament, entitats corals i recreatives, centres culturals i catalanistes i premsa local.

Acompanyava l'Orfeó, en representació de l'Ajuntament de Barcelona, el regidor pel districte VII, N. Antoni Sansalvador.

L'alcalde de Vilafranca i una nombrosa representació de l'Ajuntament rebieren els orfeonistes a la sala de sessions, pronunciant enlaira parlaments de salutació el batlle senyor Fuster, el regidor senyor Sansalvador i el director de l'Orfeó senyor Bailcells, essent tots molt aplaudits, especialment en les notes de caràcter patriòtic. L'alcalde posà una esplèndida llacada a la senyera de l'Orfeó com a record de la visita.

Els expedicionaris graciencs foren esplèndidament obsequiats per les entitats i famílies particulars de la població, que els donaren un lloc a l'habitual, no tenint tots més que paraules d'agraïment per les atencions rebudes. A més a més, el senyor Soler, representant de la casa del vermut «Aquila Rossa», els obsequià esplèndidament amb un vermut d'honor al cafè del Casal, i el director de l'Estació Enològica senyor Mestre, els invità a visitar el dit important establiment.

El concert fou un èxit esclatant, havent quedat venudes totes les entrades i localitats de l'esplaiós teatre, que pot contenir més de tres mil espectadors. Es cantaren obres de Sancho Marraco, Morera, Pérez Moya, Cumeillas Ribó, Clavé, Vives, Nicolau i autors estrangers, havent-se de repetir, en mig de grans aplaudiments, «La Sardana de la Pàtria», «La nostra verema», «El maridat» i «L'hivern», havent d'esmentar l'esplèndida interpretació que assoliren altres, com «La filla del marxant», «La Mare de Déu», «La mort de l'escola», «Les flors de Maig» i «La sardana de les monges», moltes de les quals no es repetiren pas per manca d'aplaudiments, sinó per manca material de temps. Fou també molt aplaudit el tenor solista senyor Pauli.

Al final, i a instàncies del públic, es cantaren «Els Segadors» i «La Marseillesa», entre aplaudiments i vítiques.

En un descans, el president del Casal, senyor Sanabre, l'alcalde senyor Fuster i el regidor barceloní senyor Sansalvador, pronunciaren parlaments fent ressaltar la importància de l'acte.

El triomf de l'Orfeó Gracienc fou indiscutible, com és indiscutible l'obra de cultura i catalanitat que està realitzant.

L'excursió a Vilafranca la recordaran segurament per llarg temps vilafranquins i graciencs com una de les més agradables i profitoses per a l'art coral i per al desenvolupament de l'esperit patriòtic que pren arreu tan bella brodatada fent esperar glòries de glòria per a la nostra Pàtria renaixent.

BADALONA

La incorporació a files dels minyons de l'actual lleva tindrà lloc els dies 24, 25 i 26 d'aquest mes.

L'any passat van registrar-se 873 naixements, 271 matrimonis i 564 defuncions.

La Secretaria del Lligat Roca i P., vacant per defunció de don Josep Rovira, ha estat ocupada per En Josep Campmany.

A proposta del senyor Sedó, l'Ajuntament s'ha adherit a la «Diada del Cap d'Any català» i ha acordat que una comissió de regidors assisteixin a l'esmentat acte.

SABADELL

El bosc de can Feu

L'Associació de la Premsa d'aquesta ciutat té remesa a l'Ajuntament una proposta encaminada a resoldre el «problema» de can Feu, convertint el bellíssim bosc en parc de la ciutat.

La festa dels Pomells

S'ha celebrat al Teatre Principal una festa dels Pomells de Joventut, que s'ha vist molt concorreguda.

A l'escenari hi havien els senyors doctor don Lluís Carreras, el diputat de la Mancomunitat, En Ramon Picart, i els consellers dels Pomells, En Jaume Vidal i Vinyas, En Josep Mariet i En Joan Comas.

Al seu voltant hi tenien seient alguns joves i senyoretes, presidents dels Pomells sabadellencs.

Obri l'acte el senyor Vidal i Vinyas, amb un notable parlament. Dolent-se de l'absència del que havia de presidir la festa, digué que d'haver-hi assistit, a ell li corresponia parlar en aquell acte, per ésser un dels que més han treballat en l'obra dels Pomells de Joventut.

Va remarcar l'arrelament d'aquesta institució, que cada dia té més devots, i referint-se als adversaris de l'obra d'En Folch, va manifestar com ells havien contribuït, d'una manera decisiva a aquest arrelament. Cal, per tant, — va seguir dient — que tots estiguin satisfets de tenir els enemics que tenim, car ells són la millor garantia de la vida esplendorosa dels Pomells.

Als enemics tradicionals s'hi han aplegat ara elements d'una determinada personalitat, però tampoc, cal que ens en preocupem, puix l'Abat del Montserrat, acaba de beneir una vegada més la nostra obra i l'Abat de Montserrat és el bisbe de Catalunya. I també hem rebut la benedicció del Sant Pare.

Referint-se a les festes fins ara celebrades ha dit que havien estat de fe, i que la d'avui era de Pàtria, pel qual motiu creia interpretar el sentit de tots els pomellistes, oferint la presidència de la festa a don Ramon Picart, la personalitat del qual és com la concreció de l'esperit patriòtic de la ciutat nostra.

Ha saludat els pomellistes i ha dit que no volia fer cap parlament, encara que això constés en el programa, perquè la festa era d'ells solament.

Ha estat molt aplaudit, com ho ha estat don Ramon Picart, en passar a ocupar la presidència.

Tot seguit, les senyoretes i joves pomellistes han interpretat alguns números, d'acord amb el programa que ja vam donar en les darreres edicions, acabant la festa en mig d'un gran entusiasme patriòtic.

A la tarda hi han hagut sardanes a l'estatge del Centre Català.

Costes de Garraf

SITGES. — Fa uns quants dies que fa lliit, encara que la malaltia no revesteix gravetat, el nostre benvolgut amic En Josep Planas Robert, alcalde d'aquesta vila.

Nocal dir que li desitgem una prompta millora de la seva malaltia, per a poder-lo tenir novament entre els companys de causa.

Per aquest motiu s'ha fet càrrec de l'alcaldia el primer tinent, l'estimat patrici N. Antoni Clarà i Busquets.

L'Acció Social del Patronat ha celebrat la festa dels Reis, simulant una cavalcada a l'arribada dels tres personatges, amb una banda de música, repartint una infinitat de joguines als nens i nenes que van a les escoles de nit que sosté el Patronat.

La casa Fradera, que posseeix la gran fàbrica de ciment Landfort, i calç hidràulica a la barriada obrera de Valcarlos d'aquest terme municipal, amb motiu de la festivitat dels Reis, ha fet grans presents de vestits, joguines i dolços als fills dels seus treballadors, per igual acte d'interès ha rebut moltes felicitacions de tots els obrers en general d'aquella colònia industrial.

Les diversions que s'han celebrat aquestes festes a les societats Prado i Retir s'han vist en extrem concorregudes.

El consol d'Espanya a la República de Salvador (Amèrica) participa la defunció en aquell país de Ramon Rovira i Mir, natural de Sitges. (A. C. S.)

Costes de Garraf

VILANOVA I GELTRÚ. — A l'estatge del Centre Català s'hi celebrà un lliut ball de societat — primera reunió del Carnestoltes — havent-hi aplegat distingida concurrència que assegurà l'èxit més complet per a totes les altres reunions.

La simpàtica sessió de titelles que dirigida per N. Aureli Campmany tingué lloc a l'esmentat estatge del Centre Català, assolí un èxit sense precedents, aplegant s'hi una munió de mainada que aplaudí entusiasmada les facècies del Titella i En Cristòfol, disfrutant molt, en particular, en el quadret de Nadal amb els incidents que passaren el gall d'indi, les neules i els turrons. Grans i petits passaren una bona vetllada digna de repetir-se, com sembla que així serà, per a satisfer no solament els mols que desitgen tornar a passar tant bona estona, sinó per als moltíssims que no hi capigueren amb gran recança.

El dia 2 marxaren a incorporar-se a llurs respectives Comandàncies els minyons d'aquesta vila inscrits a l'Armada espanyola.

L'il·lustre compatriota, mossèn Antoni Alern, actual regent de la parròquia de Bellem de Barcelona, féu ofrena d'una formosa imatge de Crist agonitzant, a la seva parròquia de la Immaculada d'aquesta vila, i un altre bon compatriota, don Pere Borrell, la féu reencarnar, dotant-la d'una nova creu, capçada de plata, i altres ornaments molts adients, i diumenge passat, el molt il·lustre senyor arxiprest de Sant Antoni, assistit dels altres reverends senyors rectors de la vila i clerecia de les tres parròquies, beneí solennialment la susdita imatge, a la Casa d'Empar, organitzant-se després, una devota processó, que després de recórrer alguns carrers de la parròquia de la marina, diposità la nova imatge a la seva nova destinació de l'església de la Immaculada, on d'ara endavant serà exposada a la veneració, començant les pietoses teresianes de la marina, ofrenant-li una devota funció, que es v'aveure molt concorreguda.

Segueix en peu el conflicte creat pels dependents barbers, els quals, no havent arribat encara a un acord amb llurs patrons, han establert pel seu compte una barberia popular, on havia d'ésser fàbrica de sedes, domicili dels sindicats de tots els rams.

Des de les passades festes de Nadal que es ven el pa, en aquesta vila, a 70 cèntims el quilo.

Aviat s'inaugurarà el nou camp d'esports, suau adquirint per l'Associació d'Alumnes obrers, d'aquestes Escoles d'Indústries, probablement amb l'encontre de dos equips de futbol de renom, dels de Barcelona.

Es esperada una important col·lecció de ferros artístics, antics i moderns, que l'eminent Eduard Toda regalarà a la nostra Biblioteca-Museo-Balaguer, de la qual n'és constant protector, palesant una vegada més, amb tan valuosa ofrena, la seva gran amor a la nostra primera entitat cultural i al seu fundador.

El dia de Cap d'Any, tingué lloc la reglamentària revista del Sometent local a l'esplanada dels jardins dels «Esbarjos».

Ha estat en aquest Col·legi Samà de IPP, Escolapis, el molt reverend P. Antoni Mirats, vicari general de l'Orde Calassancià.

Fa alguns dies que regna fort temporal de mar. L'altre dia fou precis fer senyals amb coets a les patelles que no ataquessin, i avui ha estat precis retirar ben amunt de la platja totes les barques perquè el mar continuava esvalotat.

La Sagarra

TARREGA. — El vinent dijous, dia 11 del corrent, se celebrarà el magnífic concert organitzat per l'Associació de Música. Aquest concert, que és el tercer del present curs d'aquesta entitat, ha estat confiat al notable «Quartet Wendling», de Stuttgart i ha despertat una tan considerable expectació, que ja pot des d'ara assegurar-se que constituirà un dels més grans esdeveniments artístics que de molt de temps no ha presenciat la ciutat.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

El governador

Anit passada, en el tren que, procedent de Tarragona, passa per Lleyda a les deu, arribà el governador civil, qui retornava de Granada, on havia anat a passar aquestes festes.

Tot seguit prengué possessió del càrrec.

Pressupostos autoritzats

Pel aquest Govern civil han estat autoritzats els pressupostos ordinaris de l'any econòmic 1923-24 corresponents als ajuntaments de Castellà, Lliet, Torre de Capella i Guàrdia d'Ares.

R. O. de regraciament

Pel ministeri d'Instrucció Pública s'ha promulgat una R. O. donant les gràcies als mestres qui concorregueren a les conferències pedagògiques que es donaren en la ciutat de Cervera el dia 16 de juliol propassat.

Altres noves

Aquesta Normal de Mestresses ha lliurat al Rector de la Universitat senyor Carulla la quantitat de 60 pessetes per a l'homenatge que es tracta de tributar al doctor Ramon i Cajal.

S'ha disposat la separació del magisteri, de la mestressa de Planyana Na Genoveva Secoró Molinas.

A la masia «Felpó», del terme municipal de Guixes, va calar-se foc dins d'un edifici destinat a pallissa.

El foc, que es diu si ha estat intencionat, ha ocasionat pèrdues per valor de 1.500 pessetes.

El jutjat instrueix diligències per tal d'esbrinar qui pot ésser els causants o causants de l'incendi.

La imatge de la Verge de la Gleva

D'uns quants anys ençà que arreu de Catalunya s'hi nota un bell daler d'assaborir les bel·leses espirituals de l'asagrada litúrgia, co que importa un delicat esforç de purificació de certes manifestacions del culte popular que, de vegades, malgrat la bona intenció que n'és la causa, en compase de fomentar dretament la pietat, l'exposen llastimosament a l'error i al ridícul.

N'és un cas flagrant l'engiponar vestits postissos a certes imatges, i la irreverència d'extraer-les grollerament.

A la nostra santa Mare Església la llicitud i l'eficàcia piadosa del culte de les imatges fins hi costa riades de sang, un raig fulgent i perenne de la llum de sa doctrina, però emboirat sovint per nuvolades herètiques i un doll inestroncat de la seva maternal catequesi.

Els iconoclastes, en el VIII i IX segles; els albigesos en el XII, i després i fins ara i tot, les sectes protestants, amb un exagerat puritanisme, han fet i fan encara escarafalls del culte de les imatges, titllant-lo d'idolatria.

Encara, doncs, que en aquest punt la doctrina de l'Església hi sia tan natural, clara i senzilla, el fet i la persistència d'aquelles herètiques ha de desviar-nos del camí dret i segur de la justa doctrina catòlica, segons la qual l'adoració o la veneració que tributem davant les imatges, no va pas adreçada a la imatge en si mateixa, sinó a Déu o a la persona que la imatge ens representa. Però, d'altra banda, si per cas alguna imatge té una llarga i brillant història, o una bella i piadosa tradició, o per mitjà d'ella Déu ha realitzat algun miracle, aleshores és molt natural que aquella imatge sia tractada amb el major respecte, amb la major dignitat, i que sia conservada com més acuradament es pugui.

En el cas, doncs, que aquí a Catalunya, pels nostres costums i per les nostres valls hi fulgura una esplèndida constel·lació d'imatges de la Mare de Déu, nimbades de miracle, embaumades de piadoses tradicions, de

corades de llegendes i enriquides també de valuosos i autèntics historis, d'alta banda, formen una bella sèrie d'escultures romàniques i gòtiques que són, al mateix temps, uns interessants documents per la història de la iconografia i de l'art religiós en la nostra terra.

Però ara, modernament, en una rauxada hastiosa de mal gust i amb una tremenda irreverència i falta de respecte, moltes d'aquelles imatges han estat groglerament desfigurades disressades amb vestits postissos, i per tal d'allargassar-les fins i tot s'ha començat la impietat de mutilar-les.

Com que s'ha fet, en primer lloc, una inexplicable manca de respecte envers la imatge mateixa que es pretén honrar; perquè el respecte exigeix que la imatge sigui exposada i conservada tal com és; però ara, en canvi, com que aquelles imatges solen ésser de petites dimensions, per tal que fassin més volum compocen de plantar-les hi una mena d'arguents, per tal que puguin sostenir la disfressa del lleugíssim vestit de campana, i aleshores li tallen les mans i li lleven en el nen Jesús per a replantar-ho al nivell corresponent...

al vestit postís, i que en el cas de la Gleva resulta als peus de la veritable imatge, i encara no n'hi ha prou d'irreverències, sinó que si la imatge és una figura asseguda, de vegades fins s'és arribat a serrar-li els genolls per tal de deixar ben llisa i ben campana l'estrafalaria vestidura! És, doncs, que s'estimen més aquells ridícul vestits postissos que no pas la veritable imatge!

En segon lloc tal costum és contra la dignitat i serietat del culte, i contra la pietat dels fidels devots; perquè es tracta d'aquelles imatges que pels motius suau indicats han arribat a ésser objecte d'una especial veneració; però ara, tal com algunes estan disfressades, resulta que quan el devot creu contemplar els peus de la imatge veritable, de fet contempla uns sabates postisses, agafades al cap d'avall de dos menyspreables barrons de fusta; i en realitat els peus de la imatge veritable estan al nivell de la falda de la imatge que resulta dels vestits postissos, de manera que la conseqüència de tot això és una falsificació de la imatge i un engany dels devots.

No hi ha dubte que per manca d'una altra imatge més seria i més digna del culte, és lícit el guarnir-ne una amb roba mantada damunt un maniquí qualsevol; però no pas el que una bella imatge, tan digna de veneració i de reverència, sigui profanada fins a fer-la servir de maniquí.

I, finalment, és precis que tothom es faci càrrec de la següent consideració: el gran privilegi de la coronació és concedit per la Santa Seu

a la imatge «et talls», és a dir, materialment considerada en si mateixa; i tal com ara és estrafeta, «en realitat és una altra»; puix que el simulacre actual és de dimensions el doble més grans, i que no s'assembla gens amb la veritable imatge que fou trobada i venerada per tantes centúries. Per consegüent, és de creure que si la Santa Seu sabia tal com avui es troba aquesta imatge, no concediria pas el privilegi que tots desitgem.

Cal, doncs, que aquells qui de bon cor volen que es verifiqui la coronació de la Verge de la Gleva, es captinguin, per endavant, de fer restituir la veritable imatge, la qual d'altra banda, amb una convenient restauració serà molt més bella que no pas ara.

I no pot sostenir-se el que la coronació és independent de la restauració; perquè a més de la raó susdita, la coronació ha d'ésser proporcionada a les dimensions i a l'estil de la imatge.

I el més inexcusable del cas és que ara, quan es tracta d'esmenar aquests errors, de rectificar aquestes desviacions, hi ha gent que s'hi oposa, al·legant precisament — qui ho hauria dit! — la pietat i el respecte a la imatge!

A drete llei, la pietat, el respecte i la reverència a la imatge, la dignitat del culte, la rectitud de la devoció, demanen i exigeixen que es restauri la veritable imatge, desamalgantant-la de tots aquells postissos que tant irreverentment la desfiguren.

Al primer cop d'ull es podria creure que ja n'hi ha prou amb la bona fe per excusar tan mal gust i tanta ignorància; ja no és, però, tan innocentona l'actitud d'aquells devots qui a l'hora de tractar-se de donar un major esplendor al culte de la Verge, hi ofereixen el seu concurs posant per condició prèvia que es mantingui la impietosa, irreverent i estrafalaria desfiguració de la imatge!

I no és això encara lo més greu, sinó que, a desgrat de les disposicions de les autoritats eclesiàstiques, hi ha gent tant desatentada que fins han arribat a fer amenaces d'oposar-se a l'obra senta de la restauració, o millor dit de la reparació.

Si reflexionen, canviaran de parer. —M. Vilatinó, prevere.

Amb motiu de la projectada Coronació ha estat circulat el següent comunicat:

«Excm. i Rvm. Sr.: La Junta Directiva d'aquest Centre Excursionista de Vich, creient-se vetllar per la conservació del tresor artístic de la Pàtria i, com a catòlica, interessant-se per la dignitat del

culte i la puresa de la pietat, a V. E. R. respectivament exposa:

Que volent-se procedir a la coronació canònica de la imatge de Nostra Dona de la Gleva i havent-se suscitada la qüestió de si al cerimonià havia de fer-se quedant la predita imatge amagada i estrafeta per uns vestits postissos i els ridiculitzadors administrats amb que avui es troba, qüestió que hi ha gent que a pretext d'una mal entesa pietat vol donar per resolta, en detriment de les exigències del bon gust i en contra dels més elementals principis a que obeeix la concessió del privilegi d'ésser coronada una imatge; per a bé de V. E. R., que tant s'ha distingit altres vegades per la seva entesa en privar que continuessin oprobiosament amagades altres imatges demanant que una vegada més continuï pel camí emprat, no permetent que amb la coronació de la imatge de Nostra Dona de la Gleva, tal com avui es troba desfigurada, resti per llarg temps i en endavant conservada un costum que desdita de ço que demana tota persona que sia capaç de sentir l'art, i que en aquest cas és certament una profanació i fins una falsificació de la veritable imatge que ha d'ésser coronada.

Enten aquesta Junta que, no reformant-se radicalment la manera com avui es troba amagada i estrafeta la predita imatge, no es compleixen les condicions exigides per la concessió de la impositió de la corona i que, per altra part, la imatge antiga amb una lleugera i sàvia restauració farà sempre més de bon veure, i excitarà la devoció a tot el poble cristià conscient.

Sentint molestiar l'atenció de V. E. R., aprofitem l'avinentesa per repetir-hos humils subdits i besar el P. A. Déu guardi a V. E. R. molts anys. —Vich, 1. de gener de 1923.—J. Guàrdia i Cunill, prevere (president); Lluís G. Ylla, (secretari).

Excm. i Rvm. Sr. Bisbe de Vich.

Vallès

CALDES DE MONTBUY. — He patit la diada de Reis.

Seguint un tradicional costum, l'Ajuntament en corporació i el Jutjat municipal van assistir a l'ofici de Reis que es va celebrar a l'església parroquial. Fou celebrant el reverend senyor econom mossèn Vilarrasa, el qual féu una plàtica amara d'erudició, glossant l'evangeli de la diada.

—El resultat del partit celebrat entre l'equip «Tenorios», del «Sabadell» i el primer local, fou de quatre a dos a favor del «Tenorios».

L'equip vencedor estava compost per Casabiancas, Dalmau, Rector, Montaner, Arderius, Ministrel, Rolins, Desvau, Estruch, Ribot i Molins.

L'ofici calderina restà refeta, no acudint a presentar el partit en gran nombre, i això que els esforços del club local bé s'ho mereixien, i per altra part l'equip «Tenorios» integraven notables elements del primer del «Sabadell», i el «Caldes» es va defensar molt bé.

—Ambdós dies, al Col·legi dirigit per les Germanes Carmelites de l'Hospital de Santa Susanna, s'hi va representar per les seves alumnes els «Pastorets» en llengua castellana.

—La representació al Circol Instruïu i Recreatiu, el dia 7, a la nit, d'Ocells de pas, cal esmentar que assolí un excel·lent conjunt i que aguantaren el pes de l'obra l'aficionat senyor Mumbri en son paper de «Puch», i l'aficionat senyor Torres Puigdomenech en el seu d'«Antonet». Tots dos es feren ovacionar per l'encert que encarnaren llurs respectius papers.

Fou desencorajador, si, la manca de públic. Veritablement l'obra d'En Rusinol i d'En Martínez Sierra és una de les que es mereix una altra correspondència, puix al drama passional de «Puch» i «Cecilia» i l'amor intens de «Lina» per «Puch» hi va una rònica tan encertada, tan fustigadora de les faltes socials, que la posen a un alt nivell i a una alta pedagogia social.

A la tarda del dia 7, al mateix teatre, «Nit de Reis», d'Apelles Mestres i l'En Morera, tingué una fina i agradable interpretació. Es féu digna de remarcar en aquesta obra l'acurada presentació escènica.

El conte de l'Apelles Mestres, admirable per la seva sublimitat, insinuat i exemplar, trobà un marc adequat en la dita representació. Com que era Festa d'Infants, S. M. els Reis d'Orient, al final del conte, obsequiaren les noies i els nois assistents a l'acte, amb bossetes de caramels.

Tot seguit es va celebrar un animat ball.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Exportació d'avellana i ametlla

Del dia 30 de desembre al 4 de l'actual s'han embarcat per aquest port 1.385 sacs d'avellana en gra i 30 en closca.

D'ametlla se n'han embarcat 650 caixes i 75 sacs en gra i 475 sacs en closca.

En Josep Ramon

Avui al matí han estat administrats els Sants Sagraments a l'industrial En Josep Ramon, qui, quan estava restablint-se de les ferides rebudes en una agressió de que fou objecte dies enrera, esdevingué malalt d'una pulmonia doble.

Desgràcia

Anit passada fou portat a l'Hospital En Francesc Parés Soler, de Valls, qui havia caigut del baix d'un pont de la via fèrria, prop l'estació de Sant Vicens, trancant-se una cama.

Zacconi, a Reus

Demà passat, Ermènac Zacconi representarà al Teatre Bartrina de Reus, el drama d'Ibsen «Espectres».

Altres noves

Ha estat destinat a Madrid el comissari de policia N'Eduard Roldan. El substituirà, en els serveis que prestava en aquesta ciutat, N'Enric Alvar.

—Es troba vacant la secretaria de l'Ajuntament de La Galera, dotada amb el sou anual de 2.500 pessetes. Hi ha 15 dies de coll per a sol·licitar-la.

—L'Administració general de Correus anuncia subhasta per al transport de correspondència de l'estació de Marsa a Mola.

El tipus de la subhasta és de 1.000 pessetes.

Als interessats els fa estrany que, l'assenyalament d'aquesta subhasta pel B. O. es fixi el dia 10 com a termini per a la presentació d'instància, i que fins avui no hagi estat anunciada per l'esmentada publicació oficial.

—Aixir entrà al dia d'aquest port el vapor «Saller», i espera torn per entrar-hi el «Sant Muc».

Penedès Baix

SANT VICENS DE CASTELLET.

En el saló-teatre de l'Ateneu, tingué lloc el dia de Reis una vetllada literària-musical organitzada per la comissió de festes dels «Pomells de Jovenuts» d'aquesta població.

Començà l'acte amb una simfonia a piano, executada per l'intel·ligent mestre de música i secretari de l'Ajuntament En Pere Canal.

Seguidament dirigí la paraula als concurrents, el digníssim conseller dels Pomells, senyor N'Esteve Vendrell, qui no pogué començar el parlament fins que foren acollits els aplaudiments que la seva presència a les taules arrencà del selecte públic. Glossà amb boniques paraules l'obra dels Pomells, mereixent forts plaudiments de mans i felicitacions de l'auditori.

Continuà la festa amb el diàleg «Borrallons de neu», cançons amb gestos, representació de la comèdia d'En Marian Lleixa, «Boires d'estiu», ballets populars, interpretació de l'espectacle «La carta de Reis», de l'eximí Folch i Torres, i finalitzà la vetllada amb la joguina còmica «Jugar a casats».

Tots els números mereixeren grans aplaudiments, havent-se'n de repetir alguns.

«Roselles Marianes», «Fruiterar de bones obres» i «Ovelletes de la Verge de Castellet», mereixen la més entusiasta enhorabona que des d'aquestes ratlles els hi adreçem, esperant altres ocasions per a delectar-nos amb els seus ben acurats treballs.

Vida religiosa

Avui: Sants Nicanor, doctor; Agatò, papa; Guillem, bisbe, i Santa Alfrida. —Demà: Sants Higiní, papa; Alexandre, bisbe, i Santa Honorata, verge.

Quarantà hores: Demà, a l'església parroquial dels Sants Just i Pastor. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa de demà: Sisè dia de la Inmaculada color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona del Parrocin, a la catedral.

Adoració nocturna: Demà, Torn del Sagrat Cor de Jesús.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Jesús Crucificat a la seva capella, Escorial, 185 (Gràcia). —Demà, Torn de la Puríssima Sang, a la mateixa capella.

—Església del Bonsucce, —Avui, dimecres, a les 8 de la tarda, la Congregació de Senyores de la Bona Mort, practicarà els seus espirituals exercicis amb exposició de S. D. M. i sermó, pel reverend don Jordi Canadell, prevere, sobre el següent punt: «De l'adoració dels Sants Reis».

—El dia dels Reis se celebra, a dos quarts de set de la tarda, a l'església de Sant Vicens de Paul, amb gran solemnitat, la sessió de clausura de l'Assemblea de l'Apostolat de l'Oració.

Presidien l'acte el doctor don Joaquim Sendra, canonge, en representació del senyor Bisbe, i els reverends PP. Daydi, Dagués i Queralt, C. M.; els reverends doctor Manuel Mestres i Francesc Faner Giralt i els senyors don Damià Canovas, president de l'Apostolat, don Enric Laplana, don Valentí Noguera i don Domènec Sánchez.

El secretari de l'Assemblea l'advocat don Xavier de Palau, va donar compte de les sessions celebrades, assenyalant la importància dels treballs que es llegren, tractant de la missió de l'Apostolat per als nens, don Domènec Sánchez; don Valentí Noguera, «L'Apostolat i les seves obres socials»; el P. Cristòfol Gornals, Conducta dels socis de l'Apostolat en la seva vida individual i familiar, i en la sessió particular per a senyores, va llegir una brillantíssima dissertació sobre la «Obra de la dona en l'Apostolat, Religió, Educació i Caritat», el reverend don Francesc Faner Giralt, prevere. Acabà llegint les conclusions aprovades. Recitaren poesies originals don Francesc Lladó i la senyoreta donya Dolores Mandri.

Pronunciaren eloqüentíssims discursos don Enric Laplana, el reverend P. Daydi, C. M., i el doctor Joaquim Sendra.

Una massa coral, integrada per les seccions de música de l'església de Sant Vicens de Paul, dirigides pel floriet compositor senyor Vidal Roda, interpretà escolidíssimes composicions.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Josefina Riera i Garcia, Demà, a les deu del matí, Milton, 4.

FUNERALS

Na Montserrat Marjà Clivilles de Vidal, Demà, a dos quarts d'onze, a Sant Vicens de Sarrià.

Na Anna Costal i Trull, vídua de Bofarull, Mori el 28 de desembre darrer, Demà, misses a les parròquies de Ventalló, Girona, Sant Boi del Llobregat i a Pompeia.

Na Maria de arme Schilling i Puig, de Brusol, Mori el 29 de desembre darrer, Demà, de deu a dotze, misses a l'església de la Casa de Caritat.

ANIVERSARIS

Na Dolores Alibes i Fossat, vídua d'En Daniel Cardellach, Mori l'11 de gener de 1923, Demà, de dos quarts d'onze a les dotze, misses a la Bonanova.

N'Albert Marichar de Sandoval, Mori el 10 de gener de 1922, Demà, d'onze a dotze, misses a Sant Just i Pastor.

En Didac Carbonel i Rondel, vídu en primeres nocces de Na Francisca Fornells i Muro, Mori l'11 de gener de 1922, Demà, de deu a dotze, misses a la capella de la Verge Miraculosa de la Casa de Caritat.

Na Maria Victòria Fabra de Montoya, Mori l'11 de gener de 1923, Demà, misses a les parròquies de Santa Anna, Sant Pere del Mestou, Sant Feliu d'Alella i Sant Andreu de Palomar, i a les capelles de les Escoles Pies (Diputació), Sagrat Cor de Jesús de Sarrià i Nostra Senyora de Begonis de Torelló.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Carles Noyol i Ferrer, Enterrat aquest matí al Cementiri Nou.

Na Isabel Rovira i Matheu, Enterrada aquesta tarda.

En Bonaventura Vilar i Batlle, vídu en primeres nocces de Na Isabel Manau i en segones de Na Eugènia Capalleras, Enterrada aquesta tarda.

En Salvador Cardona i Ponsell, Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Zenon Tomás i Pica, vídu de Na Francisca Jaurès, Enterrat aquesta tarda a Arenys de Mar.

En Josep Gra i Xipell, Enterrat la tarda d'avui.

El tiempo desapacible

hace peligrar la salud de todo el mundo. Consecuencia de él son, á menudo, ciertos males como gripe, reumatismo, dolores de muelas, neuralgias, etc. Al sentir los primeros síntomas precusores de ellos, tómense 1 ó 2 tabletas "Bayer" de Aspirina. Hay que fijarse siempre en el empaque original con la faja encarnada, la Cruz "Bayer" y la inscripción: "Fabricación especial para España".

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La reforma del Parlament italià

Responent als comentaris que han suscitat les recents declaracions fetes pel subsecretari del ministeri de l'Interior, senyor Bianchi, a propòsit de la reforma electoral que prepara el Govern italià, l'Agència italiana ha publicat una nota oficial precisant l'abast de la reforma i desmentint l'error comès per alguns diaris que la consideraven solament electoral quan en realitat afecta també a la constitució.

Podem precisar—diu la nota—que el concepte innovador del senyor Bianchi es basa essencialment en la necessitat, avui sentida per tots, de perfeccionar el funcionament del Parlament, amb l'objecte que no es topi més—com s'ha esdevingut fins ara—en l'obligació de restar constantment fidel interpret del pensament i de la voluntat expressa del país a través del «verdict» electoral.

En canvi, segons el pensament del senyor Bianchi, el cap de l'Estat escolliria, com a primer ministre, l'home que més fidelment encarna el judici expressat pel país. I el cap del Govern, presentant-se al Parlament amb el programa més adaptat a realitzar fidelment les aspiracions del poble, obtindria el vot de confiança que li hauria de permetre desenvolupar del tot aquell programa amb energia, tranquil·litat i seguretat. I no hauria de demanar—com fins ara—nova confiança pel fet de correspondre als desigs dels diputats comentaristes que han exaurit la funció governativa i parlamentària, creant situacions de majoria en oposició completa als interessos superiors del país i amb els mateixos orígens electorals de llurs representants polítics.

Després d'aquell vot de confiança, que hauria de considerar-se la marca de l'obra a la qual el Govern hauria de dedicar fidelment totes les seves energies, és natural que eventuals composicions i descomposicions dels grups, amb llurs conexas canvis de majoria i caps d'escena, no sols no es podria turbar o desviar l'obra a la qual atendria el Govern, sinó que s'hauria de considerar com a lesius al pacte que lligaria els diputats a la massa que els hi conferí el mandat legislatiu. Sols així es podrien tenir, sense el concurs de forces estranyes a la llei i a la constitució, els governs forts i actius que tots des de molt de temps

invocaven, fins quan amb l'adveniment del feixisme al poder sembla haver-se complert el vot unànime de la nació.

Heu's aquí perquè—acaba dient el comunicat—en cercar motius de crítica a la reforma electoral, tal com està decidida pel Govern, no es pot prescindir de la reforma constitucional que el senyor Bianchi ha anunciat, sense cometre un error de valoració dels efectes que la reforma electoral necessàriament haurà d'aconseguir i amenitzar amb les exigències del nou esperit nacional.

El «Corriere della Sera», sense negar en res el contingut del comunicat, assegura que al ministeri de l'Interior no s'han pres encara decisions definitives sobre la reforma electoral. Mentre el senyor Bianchi ha anunciat que el seu projecte es fundarà en l'assignació dels tres quarts llocs a la llista que obtingui la majoria de vots en cada circumscripció, altres personalitats del Govern preferirien el primitiu projecte dels dos terços.

Així el sistema electoral seria integrat per l'adopció del sistema de l'esborrament. A tots els electors se'ls concediria el dret de substituir un nom de la llista escollida per un nom de la llista adversària. Amb aquest sistema es procuraria fer possible una influència de la majoria en la selecció dels homes de la minoria, entenent-se que d'aquesta manera serien disminuïts els porills que pel Govern podria representar una possible forta oposició parlamentària. Naturalment l'esborrament no disminuiria la possibilitat d'elecció dels homes compresos en la llista de majoria perquè sortirien elegits inclòs els que haurien esborrat el nom de la llista.

L'òpera a domicili

Londres, 10.—Anit passada, per primera vegada, els micròfons extra-sensibles col·locats a l'escenari de Covent-Garden, han permès a tots els que posseïen un aparell receptor de telefonia sense fils escoltar des del seu domicili amb gran claretat l'òpera de Mozart «La flauta encantada». La premsa comenta amb entusiasme aquest nou progrés.—Havas.

Per la memòria de Napoleó III

París, 10.—Segons notícies que acaben de rebre's, anit es celebrà a Chislehurst (Anglaterra) una missa de Requiem en memòria de Napoleó III, amb motiu del cinquanta aniversari de la seva mort.—Havas.

La Comissió de Reparacions

París, 10.—El representant britànic a la Comissió de les Reparacions, senyor Bradbury, ha marxat cap a Londres.—Havas.

París, 10.—La Comissió de Reparacions es reunirà divendres vinent per a discutir la qüestió de la moratòria que ha de concedir-se per als pagaments en metall-lic i les transmeses en espècie que ha d'efectuar Alemanya a partir de 1923.—Havas.

París, 10.—La Premsa, comentant la sessió celebrada ahir per la Comissió de les Reparacions, diu que si bé el senyor Bradbury es nega per raons d'oportunitat política a fer constar la falta d'Alemanya i a reconèixer els fets esdevinguts, discuti amb el senyor Boyden la legitimitat de l'acció de França, considerant que les decisions de la Comissió de les Reparacions constitueixen la denúncia unànime dels membres d'aquella Comissió davant de l'opinió universal, en vista de la negativa d'Alemanya a complir llurs compromisos i recorda les bases jurídiques i legals de les sancions que van a ésser aplicades.—Havas.

L'aviació sense motor

París, 10.—Telegrafia de Bisra a «Le Matin» que el tinent aviador francès Thoret ha efectuat un vol amb passatger a motor parat de 69 minuts de durada, obtinguent el record mundial de vol sense motor amb passatger, que fins ara pertanyia al constructor d'avions Booker, que obtingué 37 minuts.—Havas.

Lenin greu

Londres, 10.—Notícies de procedència anglesa rebudes de Moscou afirmen que als centres bolxevistes es dona per molt desesperat l'estat de Lenin.

Demés dels metges russos que el visiten s'ha telegrafiat a alguns especialistes europeus perquè ràpidament es traslladïn a Moscou.—Havas.

La Conferència de Lausana

Lausana, 10.—Els senyors Barrère i Serruy han arribat a aquesta població amb l'objecte d'assistir a la reunió de la Comissió plenària. S'espera obtenir dels turcs una actitud més conciliadora.—Havas.

L'actitud dels Estats Units

Washington, 10.—El president Harding ha ordenat la retirada de les tropes americanes que eren a Alemanya.—Havas.

L'ocupació del Ruhr

Brussel·les, 10.—Els periòdics anuncien que les tropes belgues que han de pendre part en les operacions d'ocupació embarcaran avui, dimecres, per a llurs punts de destí.—Havas.

Essen, 10.—La Federació de Sindicats Alemanys d'aquesta població publicà ahir una protesta contra l'ocupació del Ruhr.—Havas.

Berlin, 10.—Una nodrida representació de tots els sindicats alemanys i els directores de les més importants entitats comercials, industrials i bancàries, visitaren ahir el canceller senyor Cuno.

L'objecte de la visita era participar al cap del Govern que estaven disposats a tots els sacrificis per a exercir l'acció de protesta contra tot intent d'ocupació del territori nacional, garantint la unitat de front de tot el poble alemany.

El senyor Cuno contestà posant de manifest la necessitat d'unió de tots per a portar a cap un treball pràctic.—Havas.

Mnich, 10.—El president del Consell de ministres de Baviera ha protestat davant la Cambra contra l'ocupació del Ruhr.—Havas.

París, 10.—El «Matin» diu que els seus funcionaris de Justícia, el senyor Poincaré i els ministres d'Interior i de Justícia han celebrat una conferència per a tractar de les manobres que intenten portar a cap els comunistes francesos.

Afegeix l'esmentat periòdic que els agents comunistes francesos i estrangers, portadors de passaports falsos, han estat detinguts a la frontera.—Havas.

París, 10.—Comuniquen de Berlin al «Journal» que el Govern alemany té el propòsit de cridar a l'ambaixador a París i concedir-li llicència il·limitada, encarregant-se el senyor Fisher de mantenir les relacions entre Berlin i París.—Havas.

Berlin, 10.—El Govern alemany ha desmentit el rumor que circulava anit passada, segons el qual tenia intenció de retirar el seu ambaixador a París.—Havas.

Berlin, 10.—La «Gaceta General d'Alemanya» diu que el Sindicat de Renània i Westfàlia ha resolt traslladar el seu domicili social des de Essen a Hamburg.

Aquest Sindicat considera que amb la dita mesura contribuirà a reduir en proporció sensible la producció de carbó en aquella conca.—Havas.

París, 10.—Els militants comunistes Monmousseau, Pietri, Sourdet, Albert Trofent, Maranne i René Gaston han estat detinguts aquest matí

acusats d'atemptat contra la seguretat de l'Estat, a conseqüència de la propaganda antifrancesa, per mitjà d'articles i conferències que s'han publicat o han tingut lloc a Alemanya.—Havas.

L'aviació italiana

Roma, 10.—La «Epoca» diu que el programa d'aviació que va a realitzar-se immediatament, abarca la creació d'una flota aèria formada per mil aparells.—Havas.

Omar Patxà detingut a Roma

Roma, 10.—La policia ha detingut a l'Hotel Excelsior a Omar Patxà, un fill i un germà seu, acusats tots tres d'espionatge i traïció.

En ser-los registrats els equipatges els foren trobats diners en metall-lic i joies per valor d'alguns milions de liras.—Havas.

Alemanya i Rússia

París, 10.—Comuniquen de Berlin al «Petit Parisien» que el govern ha cridat amb urgència, per a celebrar una reunió, el senyor Brookderff Bantzau, ambaixador a Moscou.—Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 10.—Les tropes governamentals s'han apoderat de la illa de Quer, a Longford, capturant les forces que la guarnien.

Hi ha quatre rebels morts.—Havas.

Les finances de Polònia

Varsòvia, 10.—El president de la República ha obert una conferència nacional financiera. Aquesta conferència durarà tres dies.—Havas.

Mobilització dels grecs a Tràcia

La Canea, 10.—Han embarcat en aquest port diversos contingents cretenses.—Havas.

Belgrad, 10.—Els efectius grecs concentrats a Tràcia pugen a 70.000 homes.

Els grecs fortifiquen una zona de 10 a 15 quilòmetres d'ampla a les vores del Maritza.—Havas.

La Presidència del Senat francès

París, 9.—El Senat ha elegit president a M. Leon Bourgeois, per 217 vots, entre 227 votants.—Havas.

Bisbat

—El Tribunal del concurs a rectories d'aquesta diòcesi, és compost pel doctor don Martí Cagigas, el rector de Sant Agustí i el catedràtic d'aquest Seminari P. Miquel Mendosa, tenint la presidència el vicari general, doctor Parés, cas de no ocupar-la el Prelat.

—Es troba malalt de cuido el superior de la Casa Missió dels Països d'aquesta ciutat, P. Valeri.

—Procedent de Roma ha arribat a aquesta ciutat el mestre general de l'orde de la Mercè, Fra Innocenci Josep Santamaría, el qual presidirà el capítol de la província d'Aragó, que tindrà lloc el dia 12 del corrent, en aquesta residència de PP. Mercenaris.

—Al Seminari Conciliar de Lleida hi ha quedat instal·lada una Comunitat de religioses Franciscanes de Nostra Senyora (Bardeses), amb l'objecte de tenir cura en el succés del servei de cuina i infermeria d'aquell Centre.

—Ha estat nomenat consultor primer de la Casa Missió de Lleida, el P. Lluís Massana, superior que ha estat fins ara de la de Barbastro.

—Procedent de Madrid, on va ésser cridat pel difunt Patriarca de les Índies ha tornat a la capital de la seva diòcesi el bisbe de Lleida, doctor Miralles.

—Han mort en aquesta capital la M. Roser Campollier, priora del Convent de Montsió, i la Germana Sor Maria Rafaela Bessa i Riera, del monestir de Santa Maria de Valldonzue

lla, a l'edat de 58 anys, i 30 de Religió.

—Ha tornat de Roma don Benjamí Miñana, superior dels operaris diocesans.

—Avui hi ha hagut exàmens de Sínode, constituint el Tribunal el canonge doctor Gasia, el rector d'Hosetrancs doctor Reig i el catedràtic del Seminari doctor Moncal.

—Els darrers exercicis efectuats pels opositors del concurs de parròquies vacants han consistit en l'explicació d'una Homília sobre l'Evangeli de Sant Joan, capítol XVII, versícul tres i en la resolució d'un cas de consciència.

—Avui s'han reunit en conferència al Palau Episcopal, sota la presidència del cardenal arquebisbe de Tarragona, els bisbes de Barcelona, Lleida, Girona, Vich, Solsona i Seu d'Urgell.

—Ha estat nomenat vice-president de la Junta del Seminari Major de Les Corts el canonge d'aquesta Seu, doctor don Sebastià Puig.

—Ha estat elegida Priora del Convent de les Beates Dominiques d'aquesta ciutat la M. Eulàlia Cortina.

Generalitat

QUADERNS D'ESTUDI

Ha sortit el núm. 33 de «Quaderns d'Estudi», publicació trimestral del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya. Conté el següent sumari: J. Dwelshauvers: «Un llibre que cal llegir». — P. M. Bordoy-Torrents: «Problemes fonamentals de la Pedagogia». — Manuel Raventós:

«Antecedents de la guerra europea». — P. Bosch Gimpera: «L'Etnologia de Catalunya». — C. de Domènec: «Mach com a filòsof». — J. Givanel: «El tirant el blanc i Don Quixot de la Manxa» (acabament). — «Les idees pedagògiques». — Les idees a través de les revistes. — Bibliografia. — Documents. — Necrologia.

OBSEQUI

Amb motiu d'entrada d'Any Nou, el senyor Vallès i Puig ha obsequiat amb un lunch els diputats i periodistes a la sala de la presidència.

Ha estat una festa amable i molt agradable, que es prolongà fins a darrera hora de la tarda.

Avui, el president ha anat a complimentar l'alcaldia de Barcelona.

A primera hora d'aquesta tarda, el senyor Puig i Cadafalch ha estat a la Presidència, rebent moltes visites.

Aquesta tarda s'ha reunit el Consell Permanent de la Mancomunitat, sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch.

Govern civil

ELS SOLDATS DE QUOTA

Una comissió de mares de soldats de quota ha visitat el governador per a demanar-li que dirigeixi un telegrama al ministre de la Guerra demanant-li el llicenciament dels soldats de quota dels cupus del 20 i 21.

El senyor Raventós ha tramès el telegrama que se li ha demanat

EL GUARDIA FERIT

Aquest matí el governador volia visitar a l'Hospital de la Santa Creu el caporal de seguretat Didac Garçia, que resultà ferit a conseqüència dels trets del carrer de la Portaferrissa, de diumenge passat, però ha desistit de l'intent en saber que avui l'operarien.

Ha afegit el senyor Raventós que l'esmentat guardia és probable que resti incapacitat, a causa de les ferides rebudes, i s'ha lamentat que la bonica festa de la llengua catalana hagués tingut aquest acabament trist.

El governador ha fet remesa al guardia de 250 pessetes.

EFFECTES DEL JOG

Aquest matí han visitat al governador el consol dels Estats Units i el president de la Cambra de Comerç nord-americana, els quals li han exposat que un dependent de les oficines que havia cobrat 6.000 pessetes va jugar-se-les a un cafè concert del Paral·lel en circumstàncies que entenen mereixien un càstig per a l'esmentat establiment.

En aquest sentit, els visitants demanaren al governador que fes pagar a l'esmentat establiment les sis mil pessetes, però el senyor Raventós ha considerat que era castig major retirar-li el permís de jugar.

El dependent ha estat posat a disposició del jutjat.

MULTES

El governador ha imposat les següents multes:

Per defraudació en el pes de 154 pessetes a Pilar Monte, Gignás, 4; Cristòfol Solsona, València, 123; i de

50 pessetes a Víctor Romeu, Fontbonrada, 33.

Per infracció de taxa: de 50 pessetes a Josep Fargas, Fontbonrada, 22; Ambrós Boix, Sità de 1714, 52; P. lar Parera; idem, 50; i Joan Angl, Sagrera, 123.

També per infracció de la taxa, de 100 pessetes a Joan Casanovas, Canvis nous, 2; Joan Amat, Gignás, 21; Pere Casals, Porta Nova, 34; Josepa Baldrí, Mercat de Sant Andreu; Dolors Homs, Vallhonrat, 1; Aleix Albalade, Olive, 38; Jaume Vallcorba, idem, 31; Boluda Costa, Sità de 1714; Josep Navarro, Grases, 13; Antoni Berengueres, Cano, 61; Pasqual Palau, Vallhonrat, 28; Casimir Roca, Olive, 37; i Francesc Jover, Vallhonrat, 20.

EL CONSOL DE FRANÇA

El consol de França ha visitat el governador conferenciant extensament.

Anuncis oficials

Subhasta extrajudicial

El dia 16 de gener actual i hora de les 16 tindrà lloc al despatx del notari d'aquesta don Albert Gabarro i Torres (Ronda de la Universitat, 22, primer, esquerra), la venda en pública subhasta de dos lots o porcions de terreny situats a l'Hospitalet del Llobregat, procedents de la finca anomenada «Clos d'En Masdeu», podent ésser examinats a la dita notaria els antecedents necessaris els dies anteriors, de deu a dotze.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 10 de gener de 1923

Comentaris i actituds

L'IMPORTANTÍSSIM discurs d'En Cambó al Casal Nacionalista de la Barceloneta ha causat a Madrid una impressió vivíssima, per la seva sinceritat i la seva amplitud. Tots els diaris en parlen. Els que representen el segment d'opinió contrari als ideals de Catalunya comenten el discurs com una amenaça i com una estridència. Llurs atacs a la Lliga, produïts per llur odi a Catalunya, constitueixen, com notà molt oportunament En Cambó, la nostra més noble executòria.

Es molt curiós observar que els diaris de Madrid vells per llur edat o llur ideologia, baldament alguns d'ells vulguin adoptar una parenceria de modernitat, servin una actitud d'incomprensió o d'hostilitat contra els ideals de Catalunya i, naturalment, contra l'illustre cabdill nacionalista. Aquest és el cas, com a exemple, de *La Epoca*, l'*A B C*, l'*El Imparcial*, la *Correspondencia de España* o la *Liberación*. En canvi, els diaris madrilenys joves, per llur edat o llur ideologia, esguarden el problema català amb simpatia o amb curiositat afectuosa, comprenent que cal atendre'l i proposant-ne solucions que varien segons els diferents matisos, però que demostren una noble voluntat de comprensió. Tal és el cas, com a exemple, d'*El Sol*, la *Voz*, l'*El Debate*, la *Acción*, *Informaciones*, *Heraldo de Madrid*, l'*Liberal*, etc.

El *Sol* ha publicat un article, l'extracte del qual ja coneixen els lectors de LA VEU DE CATALUNYA, que esdevé una rèplica casual i encantadíssima a l'article que ha inserit *La Epoca*, i la síntesi del qual també coneixen els nostres lectors per les informacions telefòniques. Realment, creure o voler fer creure, a hores d'ara, que el nacionalisme català és un moviment artificial, com fa *La Epoca*, revela una manca d'informació tan greu que incapacita els grups polítics que la pateixen per a governar eficaçment.

Creiem sincerament que l'atenció envers el problema català, desvetllada a Madrid pel mestriol discurs d'En Cambó, digne de la seva fama d'estadista, constitueix un bé per a tothom. Cal que tots, amics i enemics de la causa de Catalunya, expressin llur pensament sense eufemismes. Discutint, és cosa fàcil arribar a un acord. Adhuc en els casos més difícils, la convicció que l'acord no és possible, ja constitueix un avantatge.

El discurs d'En Cambó ha tingut la virtut de desfer per la seva precisió i la seva claredat, les manobres polítiques que iniciava a l'entorn de la qüestió catalana un diari que, segons sembla, obeia inspiracions prou conegudes.

No hi ha prou, però, amb que els diaris madrilenys expressin llur opinió, que nosaltres agraim molt, sigui favorable o sigui adversa als nostres ideals. Si n'és favorable, perquè respon evidentment a una simpatia que demana la nostra correspondència. Si n'és adversa, perquè ens assenyalen on són els enemics i on són els perills.

El Govern, com a representant del poder públic i del país, no pot romandre neutral en aquest plet. Cal que expressi el seu pensament i la seva actitud davant el problema català. I cal que expressi aquest pensament i aquesta actitud, no amb paraules ni amb promeses, sinó amb actuacions i amb fets.

Què pensa el Govern de concentració liberal del fet viu de Catalunya? Quina actitud pensa observar davant la realitat nacionalista? El país té dret de saber-ho. Catalunya ho demana amb tota justícia. I el Govern ha de contestar, i ha de contestar molt aviat, baldament no sigui sinó per egoisme, car, segurament pensa romandre alguns mesos al Poder i els problemes que planteja ara l'agreujament del plet català per no haver estat escoltada oportunament la veu lleial dels cabdills del nacionalisme, són problemes que haurà de resoldre el ministeri actual.

Polítiques

DEFUNCIO

Ha mort a Barcelona, als 82 anys d'edat, el federal Salvador Seguí, pare del sindicalista del mateix nom.

El final era natural de Reus, i havia passat la major part de la seva vida a Lleida, i quan el cop de Pavia, En Seguí, que era un federal militant, es llançà al camp amb els grups federals que s'aixecaren contra En Pavia i la restauració de Sagunt. Amb motiu d'aquests fets estigué una temporada a les presons militars del castell de Balaguer.

Naturalment, En Seguí, allunyat per la seva edat de la política activa, seguia amb interès tots els moviments que tendien a la revolució política i social.

A. C. S.

N'ADOLF PIZQUETA

En l'expressió d'avui ha sortit cap a València, la ciutat del Rei En Jaime, el secretari de Nostra Parla el jove i actiu propagador del nacionalisme N'Adolf Pizqueta, el qual ha vingut aprofitant l'avinentosa de la Diada de la Llengua.

Ha empleat aquests dies, també, per a visitar les nostres institucions culturals i organitzacions patriòtiques per tal de transmetre les seves impressions als nostres amics de la germana València.

Una comissió de Nostra Parla ana a acomiadar-lo.

Anit passada el senyor Pizqueta visita la Redacció i tallers de LA VEU DE CATALUNYA.

A reveure.

ELS CAVALLERS DE SANT JORDI

Aquesta entitat està preparant un

Les Idees i les Imatges

LA VITRIFICACIO EXEMPLAR

Talment com en els vidres remarcables d'En Josep M. Gol — (exposats suava a les Galeries Layetanes) — cuidem de clarificar la nostra matèria humana amb el foc de l'esperit tot servint-hi, però, a tot color i a tot sabor, la decoració de les belles coses que ens enlloren.

JOSÉP MARIA JUNOY

acte de propaganda nacionalista que tindrà lloc el dia 28 del corrent, al Casal Popular de Rubí.

Ha despertat gran interès a tots els elements de Rubí la nova que han aniran els cavallers de Sant Jordi.

Per a ésser repartides en aquest acte s'han editat unes fulles de propaganda que reproduïxen paraules de Ramon Lull, Joan Maragall, Torres i Bages i Prat de la Riba.

Una visita al Cardenal Primat de Tarragona

Una comissió d'homages representatius, significats per llur catolicisme, previ assenyalament d'hora, dimarts al vespre visita el Cardenal Primat de Tarragona a l'objecte de remetre-li un document en el qual s'hi expressa el desig que sigui respectat l'ús de la nostra llengua en les pràctiques de la vida cristiana i en l'ensenyament religiós sense coaccions, inspirades en un regalisme que tanques vegades ha condemnat l'Església.

La comissió que signa el document està composta pels senyors Soler i March, president, i Xavier Vidal de Llobatera, secretari de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat; J. Valles i Puig, president de la Diputació provincial de Barcelona; marqués de Camps, senador per Girona; baró de Gual, diputat per Arenys de Mar; Santiago de Riba, diputat de la Mancomunitat; Joan Alandi; Jaume Bofill i Matas, conseller de la Mancomunitat; Vicens de Moragas, pels Amics de l'Art Lligat; Lluís Serrahima, pel Circol Artístic de Sant Lluç; Josep M. Marqués, diputat provincial; G. Rosés, diputat de la Mancomunitat; Joan Rubió i Balver; H. Puig i Saig; Francesc Bultó; Joaquim Cabot, president de l'Orfeó Català i de la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona; Jaume Martí i Calvell; Jaume Raventós; J. Maspons i Camarasa; Carles Jordà; Lluís Massot, tinent d'alcalde de Barcelona; Lluís Guarro, regidor de Barcelona; Ramon d'Abadal, diputat de la Mancomunitat; Martí Esteve, regidor de Barcelona; Pelai Vidal de Llobatera, diputat de la Mancomunitat; F. Maspons i Anglès; Joan Llimona; Oriol Anguera de Sojo, president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Barcelona; Tomás Carreras i Artau, catedràtic de la Universitat; Ramon Albó i Martí; R. d'Abadal i alderó, president del Consell Pleneri de la Unió Unió Jurídica Catalana; Josep M. Bassols, diputat de la Mancomunitat; Xavier Tusell, tinent d'alcalde de Barcelona; Octavi Domènech, president de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica; Josep Casajouana, president del Centre Moral Instructiu de Gràcia; Joaquim M. de Nadal, regidor de Barcelona; Francesc Mateu, president del Consell dels Jocs Florals de Barcelona; R. Vilaplana, diputat a Cortes per Vilh; A. Martínez Domingo, ex-alcalde de Barcelona; Lluís Millet, president de la Germanor d'Orfeons de Catalunya; N. Pla i Daniel, diputat a Cortes per Girona; Ramon Sunyer, pels Amics de la Poesia; Ferran Valls i Taberner, diputat de la Mancomunitat; Antoni Jansana, president de l'Assemblea de la Mancomunitat.

Don Leoncí Soler i March, en sa qualitat de president de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, llegí el document. Abans, però, els visitants no pogueren menys de manifestar al senyor cardenal el seu codol i a l'ensens el seu agraiement per haver-los rebut en moments en què l'afligia una greu desgràcia de família. Sa Eminència, emocionat pel record del seu recentíssim dol, digué que sentint-lo molt de veres, ell es devia al compliment de les seves obligacions pastorals i que per

Butlletí internacional

10 de gener de 1923

ELS FRANCE-SOS AL RUHR

Sembla imminent l'ocupació del Ruhr per les forces franceses i belgues. El Govern del Cancellier Cuno ha adoptat una actitud expectant, de resistència passiva. No oferirà una oposició militar a l'ocupació. Però hi oposa la seva protesta, insinuant que aquesta ocupació equival a una abrogació del Tractat de Versalles.

Belgica cooperarà amb les seves tropes a l'ocupació del Ruhr. Entre francesos i belgues reuniran uns tres cents mil soldats per a operar en les regions del Rin i del Ruhr. Els enginyers i els funcionaris de Duanes han rebut ordre de restar preparats per a complir immediatament les instruccions que rebuin. L'objectiu imminent serà probablement Essen, d'on algunes entitats industrials alemanyes han retirat llurs oficines, traslladant-les a Hamburg.

La mobilització de les tropes franceses i belgues del Ruhr ofereix bastants dificultats d'ordre tècnic. Les operacions restaran sota l'alta direcció del mariscal Foch. El comandament directe de les tropes franceses i belgues el tindrà el general Weygand, que ha arribat de Lausana. Aquestes tropes han d'evitar, segons sembla, el pas per la zona que ocupen les tropes angleses i nord-americanes. Això complica enormement els moviments eventuals de les tropes franceses i belgues.

Algunes referències telegràfiques insinuaven la possibilitat que les tropes angleses i nord-americanes fossin retirades del Rin. Aquestes versions han estat rectificades. A Berlín mateix desitja tothom ara que les tropes angleses i nord-americanes romanguin al territori alemany ocupat per les forces aliades, car creuen que llur presència contribuirà molt a refrenar les impaciències dels soldats francesos i belgues. Itàlia, com sempre, resta a l'aguait.

Ningú no pot saber les complicacions i els perills que produirà l'actitud de França. Mr. J. M. Keynes, al qual els fets han donat una autoritat enorme, car han confirmat les afirmacions cabdals del seu famós llibre *Les conseqüències econòmiques de la pau*, acaba de publicar un article comentant l'obra de Francesc Nitti *La decadència d'Europa*. Mr. Keynes diu que no comparteix del tot el pessimisme de Nitti, car, ídemment considerat, la política de M. Poincaré és tan poc intel·ligent que no pot inspirar a França aquella intensitat de convicció que cal per a realitzar una tasca tan feixuga i perillosa com la que ha emprès. Creu, a més a més, Mr. Keynes, que les finances franceses resten tan deteriorades que no podran suportar una situació que no produïxi immediatament resultats pràctics.

Nitti i Keynes recorden que França conserva avui un exèrcit superior al que tenia Alemanya abans de la guerra. L'exèrcit actual de Rumania és doble que el d'Alemanya. Polònia té avui gairebé el mateix exèrcit que Àustria-Hongria abans de la guerra. Iugo-Eslàvia i Txeco-Eslòvaquia juntes tenen més soldats en armes que els Estats Units. Això crea a Europa una situació insostenible.

I en aquestes circumstàncies l'Europa afeblida i arruïnada torna a veure amb esverament molt justificat aquestes concentracions i aquest moviment de tropes a les ribes del Rin i a les ribes del Maritza.

No és estrany que, davant aquesta situació, els elements comunistes de França, com diuen els telegrams d'avui, inicien treballs sospitosos per a recollir i aprofitar aquests estats d'opinió.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

aquest motiu no havia dubtat ni un moment en rebre els visitants, per creure que era un deure per a ell no desentendre's del que tenia tan alt interès per l'Església a Catalunya.

El senyor cardenal va rebre el document amb cordialíssima benevolència i lloa i agrai la visita.

A l'objecte d'assolir una major eficàcia, fou indicada la conveniència que el document sigui elevat a Sa Santetat, i a aquest efecte serà tramès a la Nunciatura.

Municipi

VISITES

Va visitar al senyor marqués d'Alfala l'alcalde de Sevilla, senyor comte d'Halcón, per acomiadar-se, en nom propi i dels regidors i altres membres del Comitè de l'Exposició Hispano-Americana, fent remesa al senyor alcalde de la quantitat de 1.000 pessetes per als pobres de Barcelona, que han estat repartides entre 45 famílies necessitades.

Visita també a l'alcalde el president de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch.

SUBHASTA DEL QUIOSC DEL CONTINENTAL

S'ha celebrat la subhasta per a l'arrendament pel termini de deu anys, del quiosc destinat a la venda de periòdics, còlles i objectes anàlegs, instal·lat a la Rambla de Canaletes, davant de l'Hotel Continental, essent adjudicatada provisionalment a don Guzmán Martín Martín, pel canon mensual de 1.362 pessetes. El tipus de subhasta era de

500 pessetes mensuals. Fou presidida pel regidor senyor Tomás, assistint en representació de l'Ajuntament el regidor senyor Viza, i autoritzada pel notari don Joan Francisco Sánchez.

LA PLAÇA DE TETUAN

Davant de la Comissió d'Eixample ha formulat una moció el regidor senyor d'Arquer, perquè s'aprovi un projecte definitiu d'urbanització de la Plaça de Tetuan.

L'ASFALTAT DE LA GRANVIA DE LES CORTS CATALANES

La subhasta relativa a la construcció d'un paviment d'asfalt monolític al carrer de Les Corts, entre la de Llansà i l'extrem de l'asfaltat ja contractat, ha estat adjudicada provisionalment a la Companyia Peninsular d'Asfalt, S. A., per la quantitat de 760.343 pessetes. El tipus de subhasta era el de 761.106'11 pessetes. Fou presidida pel regidor senyor Santamaría i autoritzada pel notari don Trinitat de Martorell.

L'AJUNTAMENT PAGA

El senyor alcalde ha ordenat el pagament de tots els comptes aprovats, per tota mena de serveis, fins el 20 de novembre últim.

Els interessats poden passar per la Comptaduria municipal, on se'ls assenyalara el dia de pagament.

AGRAIMENT

La Comissió d'Asils de l'Ajuntament ens prega que transmetem el seu agraiement a l'empresa del Café Espanyol, pel seu donatiu de galls dindis i 80 quilos de torrons, amb destí a l'Asil del Parc, amb motiu de les festes de Nadal i Reis.

De Madrid estant

RECORDATORI

Una tarda, a la Porta del Sol, vaig trobar a En Ramon Raventos. Estava aturat davant del ministeri de la Governació, llegint atentament una llibreta que hi ha fixada a la façana. I digué:

—Gran país aquest. Veus? Aquí una commemoració als herois de la Independència, per tal que en aquest mateix indret vengueren l'estranger. M'està molt bé i ho trobo molt posat en raó. Però, ara ve el bo. Qui signa aquest homenatge? El Círcol de Belles Arts! Gran país; em sembla que m'agradarà.

Hores després, passejant per la Carrera de Sant Geroni, concirós i com descendentat.

—Què vols que et digui? Tant que hiuen, tant que presumeixen, i jo aquí trobo a faltar un quiosquet com el de «Càl l'lor». Aquesta gent no entén la petedat de les coses humils.

A l'endemà. Bona hora del matí. Matí radiós. Un cel puríssim, un sol magnífic, un sol fatxenda i fanfarrós que ho feia tot per punt. El gran humorista no se sentia pas meravellat.

—Massa! N'hi ha massa. Ara les taques del sol fanien aquella rialla grassa i grollera amb que tantes vegades l'han estrafat els dibuixants bunyols. Rio massa fort! Mira; a mi em sembla que aquí tothom riu massa fort. No entén la delicadesa de les coses subtils.

De sobte, s'aturà. Restà mirant ençà, entremig de la gentada. De seguida canvià la direcció i començà a caminar en sentit contrari. Al seu costat jo el veia moure el cap com cercant, entre les clarianes de la gent, a algú que s'allunyava. Caminà més depressa, no volent perdre la visió aquellà. De cop, somrigué, alçant la mà dreta feu un joies gestic de salutació. Co es repetí dues o tres vegades. Després ja més assossegat el pas, es girà el barret del revés i feu una xifra ganyota apallassada. Davant nostre, davant d'ell, agafat de la mà d'una mainadera, un nen ros, bonic, amb una cara d'àngel que ha deixat el núvol per anar a jugar a l'entrada, el mirava amorosivolt, reia, reia. Es quedava endarretit i la mainadera tenia quasi de durlo a viva força. L'infantó allargava la mà que tenia llure a En Ramon, el qual s'hi acostà, el prengué d'una revolada en braços i li féu un petó... El nen féu un crit, la mainadera restà astorada, emportant-se'n el nen apressadament, es perdé entre la

gentada, mig esporuguida i mig ofesa.

En els ulls d'En Raventos hi espurnejava una petita brillantor quasi líquida. M'esguardà somrient i afeí:

—Tan mateix fa un dia esplèndid. Però aquesta gent no entén, tots aquests no entenen...

No, amic inoblidable, no entenen, no entenen! A tots plegats ens costa massa entendre tota la profunda bondat, tota la ciència vital que hi havia en el teu humorisme, tota la universalitat que es tancava en el teu barcelonisme.

No tothom sap llescar el pa, ni dur claredat al front i tu ho feies amb una tan natural fàlsia que de vegades no t'ho coneixiem. Però, era tanta la viva resplendor que tot tu en traspuaves...

Tu conegueres l'encís de les coses humils, i en la rialla dels infants i en el mig riure dels homes, hi semblaves la lleugeresa immortal. El regust d'aquella sal que tu hi posaves feia les nostres hòques a pler per a fruit la netedat de les coses petites, de les alegries honestes... Del llot de la vida en feies flor de llum.

A mans vessades ens donaves l'alegria del teu esperit i a l'ensems la maduresa d'una il·lusió pietosa. I tu servaves, per a la teva soladat, totes les dolores, que ens amagaves.

Amic, mestre de frivols profunditats, de lleugeres pregonesses, ara que no hi ets, en cada rialla d'infant, en cada mig-riure d'home hi sabem veure una mica de la teva resplendor. Hi sabem veure, també, una mica de la teva ànima? Fores tan pudic, tan gelos de la teva pròpia vida que la feres un secret dintre teu i de la teva tenebra feies claror per als altres...

Ara, ja no et cal temer res. La glòria et pesarà amb la seva infinita i eterna igualtat. I com si et traguessis la jaqueta per a treballar més a la fresca, en aquella humida i llombrega cova que tu i jo tants altres coneixem, ve les tenebres de la qual alguns esperits n'heu tret tanta llum, et treuràs la corona lluminosa, les ales florides, la túnica transparent, penjant-les al vestíbul, seràs del palau infinit per a jugar amb els nens a l'entrada, sense mainaderes esporuguides, ni gent que no entén aquesta cosa, meravellosa i eterna, petita i infinita, que és el cor i que al costat dels teus amics de sempre, ressuscitarà ditxos, reposat, per a tota l'eternitat.

Amén.

8-1-23.

Rafel MARQUINA

Questions socials

DE L'ATEMPTAT CONTRA EN MARTINEZ ANIDO

El jutjat de Llotja, que instrueix el sumari pel complot tramet per a atemptar contra la vida dels senyors Martínez Anido i Arlaquí, ha rebut, diligentment, del jutjat de Sant Vicens, de València, l'exhort que fa quinze dies li havia tramès.

De les diligències resulta que Manuel Benito Francisco (a) «Madriès», mortuàri carrer Nou de Sant Francesc, era conegut de la policia de València com a sindicalista perillós i d'acció. Fou detingut governativament en aquella presó, en la de Torres de Guarte, tres vegades; el 28 de febrer de 1921, el 13 de març del mateix any, i el 9 de gener de 1922, per dedicar-se a la propaganda terrorista, i exigir als patrons, amenaçant-los de mort, determinades quantitats. També fou detingut a Novelda (Alicant) el 17 de maig de 1922, per haver amenaçat de mort un propietari de la dita població, perquè es negà a remetre-li 5.000 pessetes.

Bermejo fou posat en llibertat el dia 6 d'agost darrer.

ELS DESAHUCIS

Al Govern civil fou facilitada ahir tarda als periodistes la següent nota: «El president de l'Audiència, atenent indicacions del governador, ha disposat que per la Secretaria de Govern es lliuri ordre directe als Jutjats municipals d'aquesta capital per tal que immediatament remetin a

aquesta presidència dos estats:

Un compendi dels noms i cognoms de persones que han entrat a formar part, com a vocals, del Tribunal arbitral que ha conegut en els judicis de desahucis celebrats durant l'any 1922 expressant el concepte en què han estat designats amb relació a les condicions que especifica l'article 11 del Reial decret de 21 de juny de 1920; i en el cas que la designació s'hagués fet per alguna Associació de propietaris o llogaters, que es consigni si l'Associació consta que estigui legalment constituïda i si les persones designades exerciren llurs funcions consecutivament per més d'un mes. I un altre estat dels judicis en què per no haver concorregut tots els vocals designats per les parts sense al·legar justa causa o per haver deixat de designar-los alguna de les parts oportunament s'haguessin celebrat els judicis només amb dos o tres vocals.

Així que tingué els esmentats estats, seran objecte d'examen detallat; i aquest examen servirà de guia per a investigar en quin judici s'han pogut cometre irregularitats, imposar la sanció que procedeixi, i prevenir per al successiu abusos semblants als que es denuncien.

LA COMISSIÓ MIXTA DEL TREBALL

Aquesta Comissió Mixta ha publicat en el Butlletí Oficial els dos següents Edictes relacionats amb l'hora de tancament dels establiments dedicats a la venda d'espardenyes, i als llogaters de vestits de disfresses.

Tenint en compte que en el que es

Dietari històric

10 gener de 1848

EL CUS D'ARTILLERIA ASSAJA LA POLVORA BLANCA, INVENTADA PEL QUÍMIC JOSEP ROURA ESTRADE

A mitjan segle XIX crida l'atenció la nova de la invenció de la «pólvora blanca» feta pel catedràtic de Química de Llotja i Director de l'Escola Industrial En Josep Roura, qui tant s'havia distingit en l'aplicació de la llum del gas hidrogen bicarbonat en aquell establiment i després a part de Barcelona i Madrid, amb molta de retalls festes, assenyalant la manera de fer-se la llum Drumont.

Aquesta pólvora era incolora, es podia tenir, restava brillant, més inflamable i menys hidromètrica que la comú; era de menys gravetat específica i es podia adaptar a molts aparells.

Acte es feren diferents proves pel cos d'Artilleria, algunes a Brassanes. La prova a què ens referim es féu al camp de la Bota, als afores de la Porta de don Carles, on estava instal·lada l'Escola Pràctica d'Artilleria. S'utilitzaren petits morters i canons de vuit. Es tirà amb bola de 60 lliures amb el primer artefacte i amb càrrega de tres unces de pólvora, i de tres i menys amb la d'En Roura. S'aconsegüí amb aquesta un pràctici de longitud superior a 35 canes.

amb els canons s'atanyerén majors i més llargs trets: per 295, 64 i 171 canes.

Les proves es feren també a Madrid, a la Casa de Camp, i a l'Hipòdrom, amb excel·lents resultats; i, malgrat les bones informacions dels tècnics de l'exercit, ni es féu cas de l'invent del savi català, invent que, explotat a l'estranger, ha donat fama i capital als qui aprofitaren les iniciatives d'En Roura. Per rutinitisme de la burocràcia espanyola, l'invent no va ésser profitós.

Com passà més tard amb l'«Hélio» d'En Monturiol, l'Estat no volgué veure el mèrit d'un home savi i estudiat, i d'aquelles proves, que han molat notables judicis d'homes de saber, no se n'aprofità res. En Roura, que tot ho sacrificà al progrés de la ciència i a l'enaltiment del lloc que el veia néixer, fou un cas d'incomprensió col·lectiva en el seu temps.

Havia nascut a Sant Feliu de Guíxols en 1797 i morí a Barcelona en 1860.

ESPIGOLAIRES

pertany a les espardenyeries, no hi ha raó ni motius que puguin eximirlos de subjectar-se a l'horari general fixat per al comerç a la menuda, així com tampoc vénen compresos en les excepcions que referents al descans dominical assenyalen la llei.

Aquesta Comissió Mixta del Treball acordà amb caràcter general i obligatori per al comerç d'aquesta ciutat:

Primer. — Que els establiments d'espardenyeria deuran permaner tancats tots els diumenges i subjectar-se a l'horari general fixat per al comerç a la menuda.

Segon. — Els comerços que tinguin d'un horari més ampli, expendint espardenyes, deuran subjectar-se a l'horari general assenyalat als establiments de venda a la menuda o bé suprimir la venda de dit article.

Es fa avinent als llogaters de vestits de disfresses, que seguint l'acordat l'any anterior, i de conformitat a l'interessat per alguns industrials de dit ram, durant la temporada en què es celebren balls de disfresses, s'autoritzarà tenir oberts els establiments dedicats a dit negoci, en hores extraordinàries de nit, si aquesta ho sol·liciten individualment i s'atenen a les condicions següents:

Les sol·licituds de permisos deuran indicar els dies en els quals aquest ha de contraure's, acompanyant-hi una llista o relació de la dependència respectiva, expressant-se la manera com se li compensarà l'exces de treball que implica la prorroga del tancament; aquest no podrà excedir de la una de la nit, entenent-se que en les hores que excedeixin de l'horari normal, deuran limitat-se exclusivament al lloguer de disfresses, abstenint-se en absolut de la venda de tota classe d'articles, doncs, qualsevulla transgressió, no solament portarà en si l'immediata capacitat del permís, sinó demés l'imposició de la corresponent multa per l'infracció comesa.

Barcelona i Sevilla

ACOMIADAMENT

Ahí al migdia, l'alcalde i la Comissió Hispano-Americana de Sevilla feren una visita de compliment a l'Ajuntament. Foren rebuts per l'alcalde, senyor marqués d'Allella i els regidors senyors Santamira, Olivella, Roure, Nonell, Domènech, Escala, Quirós, Navés i Palau.

Visitaren el despatx de l'Alcaldia els Salons de Cent i de Conferències i principals dependències de la Casa i després acompanyats d'alguns regidors i funcionaris de la Comissió de Cultura, visitaren l'Escola de Mar i algun dels grups escolars que té en construcció l'Ajuntament.

L'alcalde, senyor marqués d'Allella, ha rebut el següent telefonema de l'alcalde accidental de Sevilla, N'Enric García de la Villa: «En nom ciutat i meu, m'honor expressar-li gratitud per carnyosa rebuda i cordial acollida dispensada representació comitè exposició Hispano-Americana. Dignis traslladar igual gratitud i salutació al President de la Mancomunitat i a la Comissió de l'Exposició de Barcelona i rebí els meus fervorosos vots perquè cada dia s'estrenyin més els llaços entre aquesta i aquesta ciutat».

El senyor marqués d'Allella contesta amb un altre agraït l'atenció i expressant també el seu desig per a que siguin sempre molt cordials les relacions entre Barcelona i Sevilla.

Els comissionats de l'Exposició ibero-americana que han estat hostes de Barcelona durant aquests dies, han obsequiat amb un àpat, a l'Hotel Ritz, les autoritats, Ajuntament, Comitat de l'Exposició de Barcelona i altres personalitats.

La taula s'ha parat a la gran sala. Havia dues presidències: una ocupada per l'alcalde de Sevilla i l'altra pel comissari regí d'aquella Exposició. El comte de Colomblí tenia als seus costats el governador civil, el president de la Mancomunitat, el primer tinent d'alcalde senyor Maynés i el senyor Giménez d'Aragón, primer tinent d'alcalde de Sevilla; el senyor Pich, comissari de l'Exposició de Barcelona; el president de la Diputació, senyor Vallés i Pujals; el senyor Dida Martínez Barrio, regidor de Sevilla, i el senyor Luengo, comissari d'Ensenyament primari.

L'alcalde de Sevilla, senyor comte de l'Halcon, tenia als seus costats el senyor Cambó, comissari de l'Exposició de Barcelona; En Lluís Molin Urribarri, enginyer de l'Exposició de Sevilla; el delegat d'Hisenda, N'Emili Jimoy, l'alcalde de Barcelona, el governador militar marqués de Castelflorite, el senyor Rodríguez Caso i el duc de Solferino.

Hi assistiren també els regidors senyors Nadal, Plaça, Marial, Navés, Arquer i Olivella, el secretari senyor Planas, el cap del ceremonial senyor Ribé, els alts funcionaris de l'Exposició senyors Olaguer Junyent, Sagredo i Sans i altres.

El menú, escrit en català i en castellà, ha estat servit d'una manera exquisida.

El quintet de corda ha tocat durant l'àpat un bell programa de composicions de música popular catalana: «La Mare de Déu», «La filla del marxant», «La filadora», «La sardana de les monges» i unes melodies populars andaluses.

En abocar-se el xampany, el regidor de Sevilla senyor Martínez Barrio pronuncià paraules d'afecte i cortesia per la nostra ciutat i Catalunya, ponderant la bellesa de la terra i les qualitats dels catalans, oferint-los la reciprocitat dels fills d'Andalusia. Alcà la copa brindant per Catalunya, per Andalusia i per la seva germanívola amistat.

El senyor Junoy pronuncià un discurs ple d'enginy, brillant simpatia pels que són hostes de Barcelona. Diu que els senyors comtes de l'Halcon i de Colomblí li han pregat que, en llengua catalana, donés a tots un afectuós comiat, i així ho fa, acabant amb la paraula «A reveure!».

N'Antoni Giménez d'Aragón, en pendre comiat dels presents, digué que sentia fer-ho de tota la ciutat, agraïnt les moltes atencions amb que els havien honorat, i digué que espervava correspondre-li quan els catalans visitin l'Exposició de Sevilla, de la qual en dona algunes clariïdes.

En Cambó començà pronunciant paraules de gran afecte i simpatia personal per la ciutat de Sevilla i per la regió andalusina, una de les que acusen amb més vigor la pròpia personalitat. De Sevilla en digué que

era una veritable ciutat, amb totes les seves característiques. Per això confia que l'Exposició que està preparant tindrà un èxit esclatant.

Després de molt atinades consideracions sobre Sevilla i la seva projectada Exposició, diu que l'Exposició que prepara Barcelona resultaria manca sinó coincidis amb la de Sevilla. Ambdues es completaran.

S'ha emès la idea de la conveniència de nomenar les Juntes Directives d'aquestes dues Exposicions, no cal precipitar-se i mentre els membres de la Junta de Sevilla poden considerar-se part integrant de la de Barcelona i a la inversa el de Barcelona, com si ho fossin de la de Sevilla, aal que tots hi aportem la col·laboració més decidida, perquè hi hagi una relació continua, una coordinació mútua entre les dues Exposicions. Aquestes coincidències i coordinació seran la fermesa de l'èxit de totes dues, al que quan Sevilla faci la seva Exposició Barcelona també inauguri la seva, depenent així dels turistes estrangers i no els deixem sortir d'Espanya.

Adverteix als representants de Sevilla que tot el que han vist durant llurs visites a aquestes dies és degut a l'amor que nosaltres tenim a Catalunya i a totes les nostres coses, i no crec que res del que heu vist vos haurà ofès, perquè vosaltres estimeu molt la vostra terra andalusina i la vostra ciutat de Sevilla i com més gran sigui el vostre amor a les coses vostres, millor comprendreu l'amor, l'afecte que tots els catalans sentim a les nostres coses.

L'Exposició de Barcelona no volem que sigui un moment, sinó un període llarg. Voldríem que comencés aviat i no acabés mai.

El proper mes de maig celebrarem una tanda d'exposicions parcials preparatòries de la Gran Exposició; celebrarem l'Exposició del Moble. Volem que vosaltres hi sigueu i vos invitem des d'ara a conèixer-hi, perquè vosaltres hi podeu pendre part molt dignament, exposant-hi tot lo molt bo que teniu i que feu referent a mobiliari.

Per a la tardor tenim projectada una altra exposició que completará la de primavera.

Amb totes dues jo crec que tindrem l'experiència suficient per a determinar un programa per a la vostra, que ha d'obrir una corrent de simpatia entre Espanya i Amèrica.

Per a cooperar a la vostra empresa els nostres esforços no tindran límit, no tenim més que demanar.

Les paraules d'afecte i cordialitat del senyor Cambó produïren una grata impressió als representants de Sevilla i a totes les altres personalitats que anaren a donar-hi afectuoses estretes de mà i cordials enhorabones.

El comte de Colomblí, comissari de Sevilla, invità al senyor Cambó a una conferència, que celebraren a una altra sala, amb assistència del senyor Vidal i Guardiola.

Ahí vespre la Comissió de Sevilla va marxar de Barcelona amb el tren exprés de Madrid.

Anaren a donar-li comiat el President de la Mancomunitat, l'alcalde, el President de la Diputació, el senyor Cambó, el governador, el secretari senyor Planas, els senyors Sagredo, Sans i Fírrés i moltes altres personalitats.

La Universitat

S'ha comunicat al rectorat el nomenament de vocal del tribunal d'oposicions a la càtedra de Dret Internacional de la secció universitària de La Laguna (Canàries), a favor de don Josep Maria Trias de Bes.

La sots-secretaria ha disposat que es formi en aquest rectorat la proposta del tribunal que ha de jutjar el resultat de les oposicions a professor auxiliar de l'Escola Industrial de Terrassa.

Han estat nomenats mestres en propietat de Sant Feliu de Sasserra, En Ramon Talens Mascavell, i de Vallfogona de Balaguer Teresa Pàmies Miró.

Amb motiu de celebrar-se dis-sabte a la Facultat de Medicina una sessió d'homenatge a Pasteur, el rector ha autoritzat els degans de les Facultats de Medicina i Farmàcia, perquè suspenguin les classes aquell dia, de dos quarts d'una a la una, amb el fi que els alumnes hi puguin assistir.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Topada

Al carrer de Pelayo, davant del de Vergara, un tramvia topà amb un carro del servei de neteja, resultant ferit el carreter Josep Canoja Fontanals, de 37 anys, casat, habitant a Hospital.

Fou portat al dispensari del carrer de Segúlvada, apreciand-li el metge ferit el carter Josep Canoja Fontanals, de 37 anys, casat, habitant a Hospital.

Després de curat passà a l'Hospital Clínic.

PENINSULA

NOTÍCIES DE PORTUGAL

Lisboa, 9. — En la sessió d'aquesta nit es presentarà el Govern al Parlament.

Als cicles polítics es diu que ocuparà la cartera d'Instrucció pública el senyor Ferreira Simaes.

Als passadissos de la Cambra es comentaven apassionadament les notícies rebudes d'Oporto referents a què els monàrquics es reuneixen impunement a Penafiel, on regna amb aquest motiu gran efervescència. — Havas.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 10, 2 tarda.

El cap del Govern ha manifestat aquesta tarda que el Rei i els seus acompanyants de cacera havien arribat aquest matí sense novetat a Moratalla.

El president del Consell ha manifestat que el senyor Villanueva continuava millorant en la seva malaltia. — Per cert — ha dit — que són infundats aquests rumors circulats ahir sobre propòsits i treballs del Govern per a la designació d'altre Comissari, o la fixació d'un règim provisional sobre el Marroc, per a fer front a la interinitat plantejada per la malaltia del senyor Villanueva.

El Govern no ha fet cap gestió, estant, com està, confiat en la millora del senyor Villanueva.

Ha manifestat el cap del Govern que dissabte es reunirà el Consell de ministres i que deliberaran sobre la pugnàcia de subsistències.

EL JOG

El ministre de la Governació ha manifestat que persistint en la línia de conducta que s'havia fixat, la qual cosa realitza sense importar-li les campanyes d'uns i altres, avui s'havien clausurat les sales de joc de diversos cicles, entre ells l'Astúria, on corregeu aquesta matí una de les successos dels dispare: el Centre Literari, l'anomenat d'Autors, l'Andalus, el Manxec i el Magerida.

A més ha tornat el ministre a dirigir una circular als governadors, reiterant-los les ordres perquè no consentin el joc baix cap pretext.

DE FOMENT

El senyor Gasset, en rebre al migdia els periodistes, els ha comunicat que ahir es va reunir al ministeri la ponència formada per ell i pels ministres de Finances, Governació i Marina.

En la reunió, la qual durà des de les sis a les vuit del vespre, s'ocuparen de la crisi cerealista i del problema de proveïments alhora.

A proposta del ministre de Foment s'entaulà una ampla discussió, aprovant-se un projecte de Reial Decret, el qual serà portat per a l'estudi de llurs companys al pròxim Consell.

Ha afegit que continuava ocupant-se de la campanya contra la llagosta i que diàriament rep relacions dels enginyers caps de serveis agrònoms, en les quals se li dona compte dels terrenys que manquen roturar. Una comissió d'agricultors, presidida pel vescomte d'Eza, ha anat aquest matí al ministeri amb ànim d'entrevistar-se amb el ministre, però el senyor Gasset no hi era.

NOTA DE GUERRA

Al ministeri de la Guerra han facilitat la següent nota oficial: «El Sol», corresponent al 6 del corrent inserit sota l'epígraf «Qüestió militar», una denúncia sobre el cas de la mare d'un soldat natural de Sillucelo de Abajo, que reclamà so-

cors de pensió per defunció del seu esmentat fill, ocorreguda quan els successos de juliol a Melilla.

Sobre els sous d'un any que corresponen als causants que ho sol·licitin, necessiten fer els interessats una informació de pobresa, quan es tracta del pare, ja que a aquest sous tenen dret els que el tinguin a la pensió, sense el qual requisit els cossos no fan cap abonament.

Pel que respecta a l'anticip de pensió que han de donar els cossos, necessiten els interessats, segons disposa la Reial Ordre del 30 de setembre últim — Diari Oficial, núm. 221 — acreditar que es té sol·licitat del Consell Suprem en el termini d'un mes, a partir de la indicada, i el dit centre facilita un certificat a tal efecte.

I pel que es refereix a la petició d'un socors cal dir que s'han presentat 6.218 instàncies sol·licitant-lo, del donatiu de la colònia espanyola de l'Havana, i encara que l'estudi de les dites dades porta tant de treball, els realitza la secció corresponent en poc temps.

Però pel mateix que es tracta del repartiment d'una suma conllevada al ministeri, es cregué que a la responsabilitat de l'informe fet per la secció, s'hauria d'unir l'informe demanat amb urgència al Consell Suprem de Guerra i Marina, corresponent així a la confiança i generositat dels donants, amb el màxim de garantia en quant a ençert i parcialitat.

SOBRE LA QÜESTIO CATALANA

Antoni Zozaya publica a «El Liberal» una crònica, titulada «El problema català» i rebutja el dilema que «A R C» estableix de «Germans o estrangers», puix tot dilema és un carter sense sortida, del qual s'ha de fugir.

I afegix: «Ara el que es pot preguntar és si és veritablement Castella la que dona a triar als catalans entre la submissió a un règim d'injustícia i d'exploació i l'estrangerisme, i si és veritablement Catalunya la que obliga els castellans a triar entre l'esclavitud i la guerra.

Perquè els pobles arriben molt fàcilment a solucions de concòrdia: els que no transiguen mai són els falsos representants i els que usurpen la seva sobirania per a defensar llurs particularíssims interessos.

Per aquesta usurpació de personalitat i de funcions no és sols el problema catalanista el que ens sembla insoluble: sinó tots els conflictes humans.

No són únicament Catalunya i Castella les que es troben entre l'espasa i la paret sinó França i Alemanya, Anglaterra i Rússia, Europa i Amèrica.

Per ésser els capitalistes els que parlen sempre, i mai els treballadors, el Marroc segueix obligat a elegir entre l'esclavitud i l'extermini, i Espanya entre el desprestigi internacional i el seu desonament a l'Àfrica.

Per la preponderància dels interessos productors sobre els col·lectius, França passa per un dels trànsits enginiosos de la seva història i ha d'elidir entre arrostrar l'enemiga de la Gran Bretanya o trobar-se exposada, en termini molt breu, a ésser envaïda per Alemanya.

I aquesta, per motiu anàleg, es veu amenaçada de la ruïna o de la invasió.

Com res hi ha permanent a la vida, a nosaltres ens tocarà l'ure sobressaltat, però als nostres fills els incumbrarà segurament la tasca de l'espasa i trocaran la paret en runes i als dilemes dels guerrers i dels subjugadors ambiciosos seguirà l'antimema de Balmes: «Mortal: no servis un odi immortal».

«A B C» I EL DISCURS D'EN CAMBÓ

Madrid, 10, 4'15 tarda.

«A B C» es congratula d'haver donat amb la seva campanya un endegament espanyol al problema català, en virtut del qual es omentarà de parlar el llenguatge de la sinceritat.

Recull les primeres paraules del discurs del senyor Cambó, per a negar que Espanya hagi fet política assimilitista, car ha tractat Catalunya com les altres regions. Mai no ha fet tasca de espanyolització a Catalunya. Ha procedit amb una gran tolerància i un gran respecte per a totes les manifestacions del caràcter català. Per tant — diu — no pot haver fracassat una política que mai ha existit.

Tampoc no hi ha ningú que vulgui esborrar la personalitat de Catalunya. Quan s'afirma això, sabent de què no és veritat, es comet una obra imperdonable. El senyor Cambó sap, i expressament ho amaga a Catalunya, que Castella, com a regió actual, no frueix un sol privilegi, ni distinció, ni jerarquia sobre la resta d'Espanya, i molt menys sobre Catalunya.

El senyor Cambó sap que podria recordar-se el nom sonor de Castella com un eco d'una epopeia, que se li podria evocar com un gloriós fantasma històric, però que avui és la més soferta, oblidada i abandonada regió d'Espanya, la que suporta més pacientment les càrregues de l'Estat i la que té menys influència en la política de la nació; perquè Madrid, l'avorrit Madrid, no té de Castella sinó el solar on s'assenta; la seva població està formada en sa majoria per espanyols de ttes les regions, i com a seu del poder executiu i del Parlament i dels tribunals, malgrat pidria trobar-se un castellà per cada cent governant, polític i funcionari que han nascut i s'han educat a Andalusia o Galícia, a València o Extremadura, Catalunya o Balears, Aragó o Astúries, Canàries, León o les Bascongadas.

Davant una realitat tan notòria i evident, com pot un dia i un altre enganyar-se a Catalunya invocant aquest fantasma inexistent d'una Castella tirana, opressora, explotadora, acaparadora, marcant tatuatges d'enclavament a la pell dels vençuts catalans?

Els límits de Castella són avui els límits d'Espanya, i Catalunya hi cap amb tota la seva lliure personalitat i tot dignitat com les altres regions espanyoles.

El senyor Cambó reconeix en el seu discurs que el món va a les grans concentracions, i en aquesta confessió hi ha el reconeixement que Catalunya és enganyada amb idees atàviques que el món rebutja.

Catalunya independent, sense com a emparedada entre dues nacions grans, i hauria de realitzar enormes sacrificis de tributació per a mantenir un exèrcit, una armada, una marina mercant i una diplomàcia. El seu lloc no podria ésser la porta oberta al tràfic d'una nació de vint milions d'habitants, i no podria, per tant, competir amb altres ports mediterranis.

Res d'això se li diu a Catalunya. Pel contrari, es procura mantenir l'equívoc dient que més perjudicada econòmicament resultaria Espanya.

«EL IMPARCIAL»

«El Imparcial» recorda el seu constant criteri sobre el problema català i preconitza una vegada més una ampla descentralització administrativa, però no altres coses.

No obstant, reconeix que les coses han adquirit gravetat i convida al govern a que intervingui urgentment, encara que amb prudent energia i equànime diligència.

Després recull uns paràgrafs de la revista neolòquina «Nautilus» que diuen així:

«Barcelona s'ha convertit en el port més car del Mediterrani. Ara sembla que demés dels alts impostos que allí es cobren, els més elevats d'Espanya, els armadors que envien vapors a Barcelona reben dels seus agents i corredors comptes misteriosos de despeses dels que no es pot obtenir comprovants perquè són pagaments inconfessables que es fan a funcionaris de Duanes per a obtenir preferents consideracions.

L'opinió general és que mentre aquest estat de coses perduri els armadors de vapors s'abstindran de trametre els seus a aquest port fins no tenir la seguretat de les despeses que en l'esmentat es paguin puix no hi ha comparació entre els que s'abonen en l'indicat port de Barcelona i els que es paguen en els altres d'Espanya.

«El Imparcial» demana al govern que com més aviat millor s'adhereixi el que hi hagi de veritat en la denúncia que aquesta revista formula per a corregir-ho immediatament.

«EL DEBATE»

«El Debate» diu: No podem subscriure els punts de vista d'alguns confreres que en presència del discurs del senyor Cambó a Barcelona volen negar sinceritat al polític català o es dediquen a la vedada tasca d'esbrinar intencions.

No és que volem nosaltres en el senyor Cambó un idealista pur; mes no ens costa treball creure que davant la situació general d'Espanya i l'especial en què es troba Catalunya un home com ell, conscient de la seva responsabilitat, aspiri a facilitar una solució a un dels problemes més greus que té avui plantejats el Govern d'Espanya.

El que procedeix al nostre judici és recollir a Madrid les paraules d'antistat que ens arriben de més enllà de l'Ebre.

Si pel contrari Madrid i el conjunt de les altres regions espanyoles hostilitzen Catalunya o una de les seves parts, el resultat fatal serà la guerra civil.

Són escassos en l'elogi al discurs del senyor Cambó perquè bé prou que s'ha parlat de l'assumpte El que cal és, ans que tot, una actuació pràctica, i creiem que els regionalistes catalans han de trobar a la resta d'Espanya forces polítiques que col·loquin al cap de llurs programes l'autonomia regional i local.

COMENTARI D'«ANDREU»

A «El Sol», el senyor Gómez de Baqueró diu que el discurs del senyor Cambó és un dels més importants documents polítics d'aquests últims temps que ha tingut la rara virtut de la franquesa.

Afegeix que el senyor Cambó es mostra més català que espanyol. El seu patriotisme espanyol és un patriotisme federal.

Dos patriotismes federals, el d'Alemanya i el dels Estats Units, són els que han engendrat sentiments nacionals vigorosos que rivalitzen amb els dels pobles unitaris, mentre que l'Acta d'Unió mai reconcilia a Irlanda amb Anglaterra.

El senyor Cambó ha fet justícia a Castella, parlant d'aquesta amb cert entusiasme, i ha fet una crítica del separatisme, que per ésser desapassionada i objectiva, és més convincent.

Què seria una Catalunya independent? Veu clarament el polític català que seria un Estat petit, desequilibrat, abrumat per una enorme capitalitat, sobre un breu cos. L'exemple de Portugal, que malgrat de sa major població, de ses colònies, de la seva expansió americana al Brasil, veu debatir-se amb la dificultat econòmica d'una nació petita, obliga a sostenir el pes d'un Estat gran, se l'imposa com un avís.

Encerta en pensar que la política internacional de Catalunya s'hauria d'orientar envers Espanya al dia següent de la independència, si no volia ésser un departament francès.

Se li ha d'alabar la franquesa de què sense una cruenta i tràgic guerra civil no podria pretendre's la independència.

Però s'han de recollir també altres tesis del discurs del senyor Cambó i reconèixer i admirar l'esforç de Catalunya per a restaurar la seva llengua i fer renàixer la seva literatura, el seu teatre europeu, la seva xarxa de modernitat, el seu esforç per a cercar l'originalitat en l'art.

El lamentable és que no hagi parlat sempre així el senyor Cambó. Si parlés sempre amb aquesta franquesa, tots els espanyols, catalans i castellans, li haguessin facilitat el camí de l'harmonia. Encara s'hi és a temps. Encara podem tots concórrer a què Espanya, segons una frase del senyor Puig i Cadafalch, sigui l'alcàcer de les futures concòrdies ibèriques. Espanya no preté ésser presó de pobles.

«EL LIBERAL»

«El Liberal» diu que hi ha una part del problema català, l'extremisme impulsiu, que és completament antitípic i oportunista, però hi ha un altre aspecte del catalanisme que revela veritable importància i mereix la major atenció del Govern.

Es el sentit templat de les reivindicacions polítiques i administratives de la regió catalana, a igual distància de la boigera separatista que del governamentalisme de la Unió Monàrquica.

Militen en aquesta zona del catalanisme el millor i més nombros del Principat i són els seus ideals noblement sentits, que ni s'exalten en la contradicció extranya i l'interès propi, quan alguna oportunitat política ho exigeix.

Afegeix que no s'ha de contestar a les violències catalanistes amb altres violències i que l'indispensable ja és que el Govern parli amb claredat i amb urgència.

Però, els problemes nacionals tenen el seu ordre i no és aquest el moment oportú per abordar el problema catalanista.

Aquest govern vingué a liquidar el problema del Marroc i no s'ha de distreure l'atenció pública amb un altre conflicte.

ASSEMBLEA DE BLADERS I FARINAIRES

Madrid, 10, 5'15 tarda.

S'ha celebrat al Palau una assemblea de bladers i fariners, per a deliberar sobre una ponència que presentaven els fabricants.

Per a resoldre la crisi actual, proposaven els farinaires que se sol·licitessin al govern bons d'exportació per a la farina.

El president de la Federació C. A. de la Rioja, senyor Díaz del Corral, que ostentava demés la representació dels agraris alavesos, fou el primer que s'oposà a la proposta, per entendre que no solucionaria el conflicte i que perjudicaria als cerealistes.

A l'opinió dels representants catalans agraris s'hi sumaren l'Associació general d'agricultors i altres entitats.

El senyor Díaz del Corral demanà que continuï tancada la frontera per al blat i que no s'importi blat demòro puix les necessitats del bestiar, al present, es troben satisfetes.

Així ho acordà l'Assemblea, que rebutjà la proposta dels fariners.

ENTERRAMENT

Aquest matí s'ha verificat l'enterrament del tinent Giraldez, víctima de l'últim accident d'aviació, ocorregut a Cuatro Vientos.

El ferretre ha estat embolicat en la bandera espanyola i tret a braços dels alumnes d'aviació.

LA CAMPANYA CONTRA EL JOG

Madrid, 10, 6'15 tarda.

El capità general de Madrid ha dictat mesures que afecten al Centre de l'Exèrcit i l'Armada de conformitat amb la campanya emesa pel ministre de la Governació.

FUNERALS

Al Col·legi de Santa Isabel s'han celebrat aquest matí funerals en sufragi de l'ànima del bisbe de Sió. Ha oficiat, de pontifical, el Nunci de S. S.

En representació de la família reial ha assistit l'infant don Ferrand.

També hi han assistit els ministres de la Guerra i Marina, en representació del Govern, l'alcalde, personal palati i comissions civils, militars i eclesiàstiques.

EL PROCÉS PER LA MORT D'EN DATO

Diu «El Sol»:

«Rebem unes quartel·les signades pels ençartats en el procés d'En Dato, en les quals aquests es lamenten de les declaracions fetes pel ministre de Gràcia i Justícia respecte a que encara es tardarà bastant temps en assenyalarse la vista de la causa i de que els tràmits precisos perquè els advocats coneguin els autes, han d'ésser de gran duració.

Els interessats atribueixen les dilacions en el senyalament de la vista a una maniobra per a encobrir un frau policíac i amagar a l'opinió l'essència del procés.»

MORT D'UN ANARQUISTA

Saragossa. — Aquest matí ha arribat al poble de Cabanyes un foraster procedent d'Alagon. En arribar al poble es deturà a les primeres cases i traient una pistola s'engegà un tret al cap, matant-se.

A les butxaques se li trobaren alguns documents als quals es concedeix gran importància i que quedaren a poder del jutge.

S'anomenava Agustí Sinaga Gràcia, natural de Saragossa, i s'assegura que es tracta d'un individu que estava conceptuat com anarquista perillós.

PREMI DE L'ON

(Premi de compra)

Alfons	124'50	per cent
Isabel	128'00	» »
Unces i mitges unces	124'00	» »
Quart d'unca	124'00	» »
1/16 d'unca	124'00	» »
Francs	124'00	» »
Dòlars	6'42	» »
Lliures	31'15	» »

La Protectora de l'Ensenyança Catalana

En un any ha doblat els socis

Però no n'hi ha prou!

Avui l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana (carrer dels Arts, núm. 1) representa la cel·la inicial de l'exèrcit civil de Catalunya. Ja, difícilment, poble ni poblet de Catalunya, trobaríem, per petit que sigui, on no hi hagi algun soci de la Protectora; on, almenys, el seu ressò no hi hagi arribat d'una manera o altra.

Però no sols a Catalunya; també per terres d'Amèrica, multitud de catalans consten inscrits en el llibre

En començar l'any passat, 1922, el nombre de socis de la Protectora arribava a QUATRE MIL, encara no. En començar l'any 1923, els socis ja passen de VUIT MIL: ha estat ben aprofitat, doncs, aquest any, per la causa de Catalunya. Més: fins fa poc, el nombre de socis de la Protectora, catalans residents a Amèrica, era de més del cinquanta per cent del total d'inscrits; els catalans d'aquí estaven, doncs, en minoria: això era greu, ens trobàvem en un malica-

ra. Per no fer-nos pesats, limitem-nos a relatar els Ajuntaments darrers inscrits: els quals són: Badalona, Berga, Blanes, Cassà de la Selva, Manresa, Montisordel Montserrat, Roda de Vich, Sallent, Santa Coloma de Farnès, Terrassa, Vendrell, Vilanova i Geltrú i Vilassar de Dalt. Podríem remarcar, també, la quantitat creixent d'inscripcions de senyors i senyores, de tots estaments i condicions, que, amb un alt sentit de catalanitat i d'humanitarisme,

han volgut sumar-se a la gloriosa croada. I aquí ens plaú de constatar l'esplèndida col·laboració de la comissió de dames que, adjunta a la Comissió de Foment, ha desenvolupat una tasca d'organització i d'entrenament digna d'elogis.

Esmentaríem, encara, aquelles inscripcions de nens i nenes, els quals, llurs pares, menen pels camins de l'alliberament, des de la tendra infància, com també la llista d'honor a la memòria dels difunts benamats. Fora gràcia de parlar dels donatius que de tant en tant hom fa a la Protectora; de les col·laboracions extraordinàries, de les institucions de premis especials... de moltes i moltes altres coses que, com una ofrena continua, van en forma de prestació personal o econòmica a la Protectora.

Però, no n'hi ha prou! Grans llances mereixen i benedictió de la Pàtria, tots aquells que fins ara han treballat i han contribuït a l'obra de la Protectora. Però no n'hi ha prou! L'esperit generós de tots els que en són socis, el sentit d'ideal pur, és la cosa, potser, més estimable d'ells; car la Protectora és l'única associació que a canvi de la quota, no dona res al soci (s'entén en el sentit d'avantatge d'ordre econòmic, material o espiritual; per exemple: mutualitats, festes, assistència, classes, etc.); l'únic que li dona és gràcies en nom de Catalunya; i aquest donar gràcies, com si fos un conjur sagrat, serveix per augmentar l'alemanya patriòtica del soci. En aquest sentit, doncs, també és una cosa preafabíssima. Però no n'hi ha prou!

De l'any 1899, en què es fundà la Protectora fins a l'acabar de l'any 1921, és a dir, en VINT-DOS ANYS, després d'un treball constant (i no ens sabem estar de referir-nos al meritiuíssim patrici En Manuel Folguera i Duran), després d'una tasca penosa i lenta, a prova de defalliments i gairebé diríem de mig-fracassos, hom arriba a sumar QUATRE MILERS de socis; llavors, d'un bot, en un sol any, puja a VUIT MIL. Així, durant el 1922 (descomptant diumenges i dies de festa), ve a resultar un INGRES DIARI de 11 socis, sense interrupció. Bella cosa; però no n'hi ha prou! Bella cosa, verament; però davant la realitat, davant el que cal fer, mesquina cosa!

No han d'ésser 11 socis diaris que ingressin, haurien d'ésser 50 almenys. No han d'ésser 8.000 socis... Que són vuit mil socis, amb les quotes dels quals, comptem al cap de l'any, en xifres rodones, CENT MIL PESSETES? Què representa aquesta quantitat, sinó una cosa irrisòria, davant els MILIONS que calen per fer una obra seriosa per tot Catalunya?

Es que no sent haitre als seus pòssos, la gent de Catalunya, el vent heròic de les grans gestes a fer? On és, doncs, l'esperit de Catalunya? Si nosaltres hem d'ésser dignes d'arribar allí on altres pobles, semblants al nostre, i en situacions semblants a la nostra situació, han arribat, per fortuna d'ells, cal que sapiguem preparar-nos cabement per les grans lluites que s'atansen.

Evoquem, per exemple, els «Sokols» de Txecoslovàquia, creats per la preparació de generacions aptes a l'alliberament de la Pàtria. En la gràfica que acompanyem hom pot veure el creixement d'aquests «Sokols», que, en la gran guerra, formaren alguns batallons per lluitar al costat dels aliats, contra les potències centrals, a les quals Txeco-eslovàquia era junyida. I ara no parlem pas de preparar batallons, nosaltres, per branda baionetes i ametalladores; parlem dels batallons i dels exèrcits de l'esperit, de la cultura, de l'educació del nostre poble, que es troba, sense escola, incapacitat de poder concórrer dignament en el certamen del món civilitzat.

També els començos dels «Sokols» foren penosos i lents, com els de la Protectora. Però, una vegada agafat l'impuls, amb la plena consciència dels destins de la Pàtria, llavors els inscrits i adeptes (homes, dones, mainada), creixeren meravellósment. Magnífic espectacle, cada cop més grandios, el de les festes federals (en les quals sols una reduïda part s'hi manifesten). L'any 1891, hi concorren 2.200. L'any 1895, són 4.300.

Les Exposicions d'Art Català a l'Estranger

II i darrer

En l'article precedent féiem un inventari dels beneficis immediats que les exposicions d'art català a l'estranger reportaven a la nostra terra, particularment la darrera exposició celebrada per duplicat en terres de Holanda. Anunciàvem en aquell primer article la ressenya, que ara anem a fer, dels resultats negatius, com cal a un balanç perfecte.

Un dels resultats negatius més impressionants, sobretot per als artistes, és la manca de compradors d'obres dels nostres pintors i escultors. Aquest fet és un fet universal, degut a l'enorme crisi econòmica, la qual retreu els compradors de tota llei de dispendi superflu. Quan les primeres necessitats costen tant de cobrir, quan hi ha tanta de fam en l'ambient, quan l'esdevenidor es veu ple d'amenaça, quan els qui eren rics es desfan de llurs col·leccions i, per tant, hi ha un sobrant excessiu d'obres en el mercat artístic, aleshores no és gens d'estranyar que una exposició d'artistes forasters deixi de fer un negoci, per petit que sigui, que els artistes nacionals no poden fer.

Uns artistes al·legaven recentment, en una reunió, que bé podien les autoritats holandeses correspondre a la gentilesa de les nostres, les quals adquiriren una obra a l'Exposició Holandesa del nostre Saló de Primavera darrer. Però, aquesta al·legació no serà justa, per què s'ha de tenir present que els artistes holandesos foren sol·licitats per la nostra Junta Municipal d'Exposicions d'Art, entitat oficial, mentre que els nostres foren invitats pels artistes holandesos, independentment del Municipi de Amsterdam. La Societat «Art et Amicitie», que ens acollí, despenjà ja quantitats enormes en estallar esplèndidament durant trenta dies els nostres pintors i en obsequiar amb tota llarguesa els comissionats del Municipi de la Premsa i dels artistes barcelonins. Demés, s'ha de saber també que la crisi econòmica ara és cruelíssima a Holanda. El desequilibri monetari que porta a la misèria els pobles que tenen la moneda malalta, arruïna alhora els pobles que la tenen sana. Holanda, que és un d'aquests països de moneda sana, està avui dia arruïnada per aquesta causa que la priva d'exportar. Els grans ports d'Amsterdam, Rotterdam i Flessinga estan deserts; les indústries es paralitzen; la revolució social truca a les portes dels capitalistes; els artistes, que abans vivien en l'opulència avui no venen res; els qui no tenen un passament han d'ésser socorreguts per la caritat pública.

Pensem que Catalunya, que és un dels països menys castigats pel dal·lany present, no feu res. «res», «res», a favor dels holandesos que vingueren amb tan estupentes obres al nostre Saló de Primavera. Si no hagués estat per la generositat del Comitè d'Honor de la nostra Exposició, els nostres invitats se n'haurien entornat sense vendre res, sense rebre cap dels obsequis i cordialitats que nosaltres rebérem a desdir a Amsterdam i Groningen. I que hauríem seguit rebent a La Haia i a Arnhem si haguéssim pogut acceptar les invitacions d'aquestes importantíssimes ciutats.

Però, no totes les culpes de la manca de venda han d'ésser imputables a la crisi econòmica. Malgrat aquest flagell, malgrat l'avarícia o inconsciència amb la qual es comporta el mercat artístic barceloní envers els artistes holandesos, els nostres pintors i escultors haurien probablement venut quelcom a Holanda si s'hagués pogut haver major quantitat d'obres vendibles. Els nostres artistes es retiren no envien al Saló de Primavera, que és d'allí on se seleccionen les obres que han d'anar a l'estranger. Si de cas, molta part d'ells es limiten a enviar còpies de

poca empenya, o bé, a l'hora de fer la tramesa a l'estranger, tenen l'esquid de retirar les obres llurs escollides a tal fi. La Junta Municipal, però, no es descoratja, perquè aquells artistes reals no deixin de figurar en les Exposicions d'Art Català a l'estranger, sol·licita de la Junta de Museus obres d'ells, exposades en les col·leccions artístiques de la ciutat, fins al punt de fer així quasi un cinquanta per cent del contingut artístic que forma l'exposició. El comprador, naturalment, sempre se sol enamorar del millor, i el quadre millor, la més bella escultura... és clar, sol ésser una escultura, un quadre propietat del Museu; per tant, invendible.

El dia de l'obertura d'una d'aquestes exposicions d'Art Català a l'estranger, hi sol haver un gran encís i un veritable «emballement» per a comprar, malgrat tot. A l'obertura de l'Exposició d'Amsterdam hi hagueren set demandes d'adquisicions, quatre de les quals eren propietat del Museu, una era de col·lecció particular, una altra seria sense preu i la setena fou trobada massa cara.

Aquests dos darrers impediments no deixen de tenir la seva gràcia. Un seixanta per cent dels expositors negligí de donar preu a les pròpies obres, i això malgrat la sol·licitud, feta a mà al domicili de cada expositor, per dues vegades. Algunes d'elles que donen preu, augmenten aquest enormement en tractar-se d'un mercat estranger, de manera que una pintura o escultura d'un autor el nom dels qual no ha passat encara les fronteres, sol resultar, en una d'aquestes capitals estrangeres, més car que una obra de pintors universalment celebrats, residents a la localitat, cosa, per cert, gens seriosa.

Esdevé que quan un comprador d'obra sense preu arriba a saber-lo, després dels correccius mai prou ràpids del diàleg telegràfic, aleshores se'n ha refredat i vol pensar-s'hi. En aquests temps tan crítics, la negligència dels nostres artistes és d'efectes molt salubres per l'eixelebrament dels «amateurs» massa impulsius. Aquells compradors a hores d'ara encara s'hi estan pensant.

Un altre defecte dels nostres pintors és la detestable presentació de llurs teles, l'adopció d'enquadraments miserables, l'abús dels marcs antics sense valor artístic, dels marcs plans, del marc barroc xapusser, del marc daurat carrió, o del marc vell, tronat, escroscional, redaurat amb purpura oxidada, o repintat a l'oli damunt del daurat; en fi, tota mena de roïsses que malmeten i deprecien la pintura.

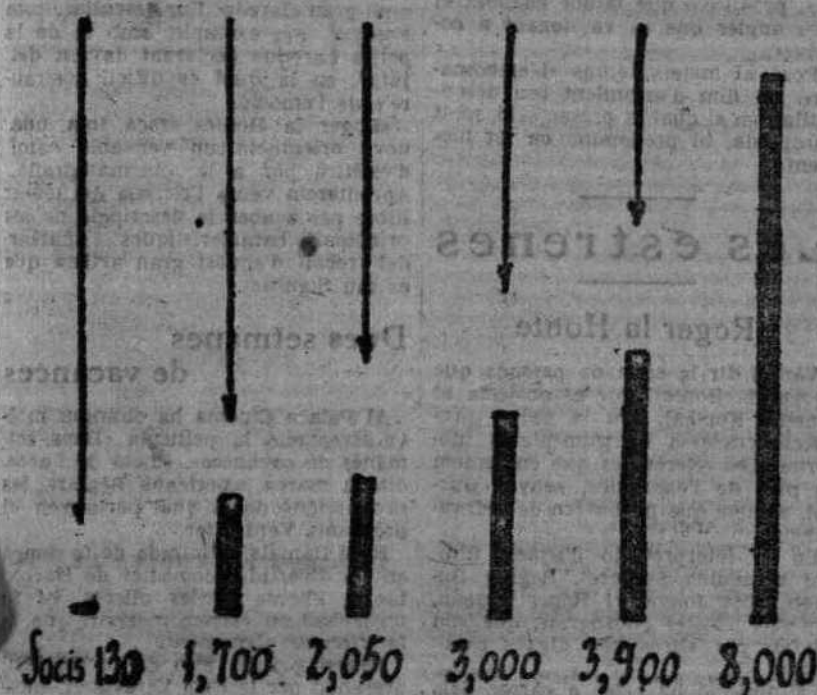
De totes maneres l'èxit de venda no és pas el principal mòbil de les nostres exposicions. Per gran que sigui l'èxit de venda en una exposició d'art, mai no passa d'afavorir una petíssima minoria. Aquest èxit mateix no el voldríem pas si l'havíem de pagar amb una derrota moral amb una crítica adversa o amb un allunyament del públic, dels artistes i de la gent significada en els països que visitéssim. Això és axiòmat per a tota persona de refinada i alta apreciació d'aquest gènere de manifestacions. L'Exposició d'Art Modern Germanic, que va organitzar el Govern alemany a Amsterdam, al mateix temps que s'obria la nostra, malgrat les despeses enormes que va ocasionar, molt superiors a les de la nostra Exposició, fou una Exposició de simple propaganda artística, explícitament no vendible; no hi havia ni un dibuix per a vendre, i això que gairebé totes les obres eren d'artistes vivents, joves la majoria.

La nostra Junta Municipal d'Exposicions d'Art ha ben bé el que pot per a atenyar aquest èxit complet. Es necessita, ara, que els artistes també hi posin el coll que cal, potser, no sigui una exigència excessiva.

J. B.

Moviment de la Protectora

1899 1913 1918 1919 1920 1921 1922

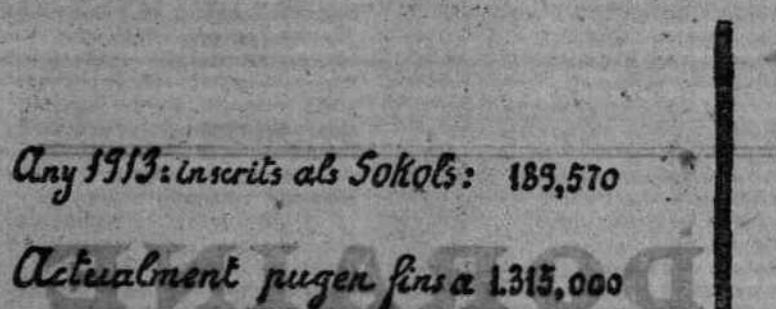

d'honor — veritable Llibre d'Honor — de la Pàtria, que és el llibre on hi veiem els noms dels milers de ciutadans que amb llur obol — qui més qui menys, a partir d'una pesseta al mes — contribueixen a la magna obra de la Protectora. Els catalans d'Amèrica han format, des del primer moment, en fila capdavantera: ells tothora han estat per als catalans d'aquí un estimul i un exemple.

ment vergonyós respecte dels nostres germans que de l'altra banda de l'Atlàntic, tan generosament, s'ofereixen en la col·laboració de la nostra tasca: avui els socis residents a Catalunya superen els residents a Amèrica; comencem de reparar el tort que, durant tant de temps, cometíem. Anotem: el nombre considerable d'associacions i Ajuntaments, que s'han inscrit a socis de la Protectora.

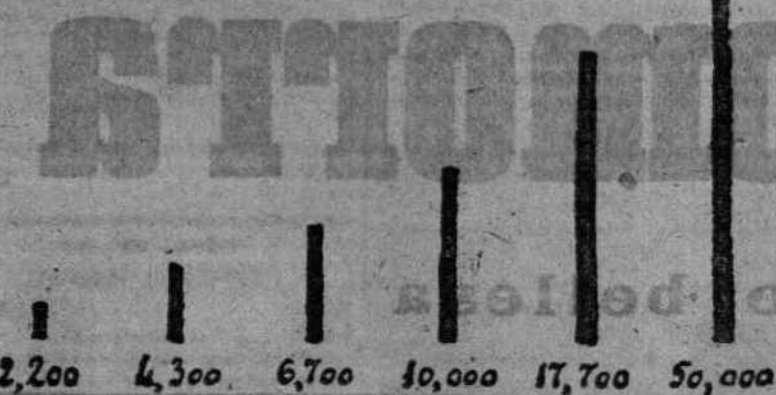
Concurrents a les Festes Federals de Sokols

1891 1895 1901 1907 1912 1920

Any 1913: inscrits als Sokols: 185.570

Actualment pugem fins a 1.315.000

L'any 1901, són 6.700. L'any 1907, són 17.700. L'any 1912, són 50.000. La creixença és extraordinària. Avui els «Sokols» puguen fer força sobre el milió: nosaltres podríem satisfer-nos amb una quantitat molt més modesta — tampoc no tenim tants habitants com Txeco-eslovàquia, que en compta uns quinze milions. — Però un MINIMUM INDISPENSABLE DE 70.000 hauríem d'anar-lo a assegurar rapidísimament. I no és pas, ni de bon tros, la proporció que ens pertoca si volguéssim comparar-nos una mica amb els «Sokols».

Cal, per això, una gran fe, un fort esperit de propaganda i de proselitisme; una campanya incessant d'amic a amic, entre tots els qui ens volten. Cal que les associacions de tota mena i estaments (dependents de comerç, deportistes, culturals), s'hi inscrivin. Caldria, sobretot, els Ajuntaments que donessin l'exemple; no sembla que sigui pas excessiva cosa de consignar, suposem, un mínim de cent pessetes en el pressupost, per a contribuir a una tan noble tasca de millorament cultural i patriòtic.

LLUIS BERTRAN I PUIG

CINEMA

Els costums dels pobles

Sempre que s'han presentat films notables en els quals els costums locals hi prenen una part molt important, el públic els ha acollit amb molta més simpatia que els altres, perquè ultra l'interès de l'argumentació, hi ha el que desperta veure vestits, costums i paisatges desconeguts i que donen idea de les condicions d'aquell país.

Generalment, aquest tipisme sol s'ha vist en films de caràcter històric, els quals, naturalment, havent-se de basar en la realitat del lloc de l'acció, no poden presentar-se d'altra manera. Fora d'aquests films històrics, els altres, gairebé d'una manera absoluta, són films «internacionals». I encara, el tipisme dels films històrics no deixa d'ésser moltes vegades ben adulterat.

Fora d'aquestes generalitzacions trobarem alguns films isolats que han tingut per acció una contrada típica. Recordem, per exemple, a Susanna Grandais fent d'alsaciana, a Henry Porten fent de bavaresa i així algunes altres, totes ben interessants.

El fracàs obtingut per alguns països en la filmació d'obres «internacionals», per inadaptació dels actors a competir amb l'internacionalisme americà, ha fet girar els ulls vers els fets històrics o bé vers els paisatges que ningú els podrà copiar. I així, aquelles empreses venudes en la concurrència internacional, van apareixent de nou amb un caràcter propi que les farà distingir tot seguit de les altres.

La davantera dels films basats en els costums hi va França, mentre Alemanya inunda el mercat de pel·lícules històriques amb reconstruccions més o menys exactes. Però totes dues, i també Itàlia, ens donen un contingut remarcable de pel·lícules d'història o del dia que han vingut a substituir llurs drames convencionals que el públic no acceptava.

Havem parlat fa poc de la propera estrena a França del film «Còrsega», impressionat en la mateixa illa. Avui donarem alguns detalls de diverses produccions fetes per la «Natura Film», que vénen a engruixir la producció típica francesa, que compta amb obres tan notables com «L'arlesiana», «Mireia», «Rei de Camargue», «Jocelyn», tretes totes elles del país en el qual l'acció s'hi desenrotlla i que voldríem veure amb preferència a altres films francesos «internacionals».

La «Natura Film», dirigida per M. Chailiot, que ha vist triomfar ja els films «Paraires», «Rosa de Nice» i altres, s'ha proposat impressionar-ne una sèrie que avarcarà les diferents regions de França.

Actualment ha acabat les tres primeres obres d'aquesta sèrie, que són «Caxuxa, filla basca», l'acció de la qual té lloc a la costa basca; «Verónica», impressionada a l'interior del país basc, i «L'Intrús», feta a la Tarentesa i la Savòia.

Per a donar a la seva idea el desenvolupament complet que mereix, M. Chailiot no ha cercat solament paisatges característics, sinó la reproducció dels costums i dels vestits, a fi de mostrar l'ànima d'una regió i per això s'ha procurat el concurs d'interpretes locals.

Així que comenci el bon temps, M. Chailiot es proposa continuar recorrent les regions franceses per a ferne d'elles films que engruixiran la col·lecció.

Heu's aquí un bon intent que cal que imiti la cinematografia francesa i que tauran de seguir fatalment tots els països d'edició de cinema si no volen caure en la saturació que s'observa d'assumptes banals i sense cap arrel d'humanitat.

Els films presentats

Elena Paver o la culpa dels altres

Tingué lloc al Cinema Kursaal la prova privada de la «Elena Paver, o la culpa dels altres», pel·lícula de programa especial de la casa Verdaguier.

En la producció aquesta, ideada i dirigida per un català, el senyor Oliver Palet, es remarcà en primer lloc l'originalitat en l'exposició de l'ambient.

Les primeres escenes, esborran sols del drama, clar i violent a la vegada, són fetes amb una justesa i un realisme molt meritori.

L'acció, la qual es desenrotlla al marge d'una taverna, imprimeix en les composicions, essencialment de conjunt, un caràcter que tot passant a França és poc francesa, i s'adapta a les pràctiques americanes.

Fora d'això «La culpa dels altres» és una pel·lícula de gran força dramàtica, d'altres condicions estètiques i fins en el fons, l'espectador hi pot trobar una il·lució molt humana i bondadosa.

La interpretació és excel·lent i va a càrrec dels celebrats artistes Mary Thay, Ch. de Rochefort i Pere Alco-ver, actor aquest de Mallorca.

En Jaume Oliver Palet, autor del llibre i director d'escena i d'execució, dona mostres amb aquest film d'una tècnica remarcable.

La casa Verdaguier ha estat encertada en adquirir-lo per a donar-lo a conèixer al nostre públic el qual l'aprecliarà com es mereix.

Escollí, centre!

El mateix dia de la prova d'«Elena Paver» la casa Verdaguier va presentar també la comèdia «Escollí, centre!», interpretada pel simpàtic artista Harold Lloyd, autor d'una sèrie de comèdies que han provocat la hilaritat del públic.

Harold Lloyd és un actor còmic que, ultra les ulleres que el fan distingir, no necessita indumentària extravagant per a interessar. Tot el contrari: Harold Lloyd és l'home elegant de les comèdies fines, en les quals interveuen personatges distingits. Les seves grans dots d'expressió són suficients per què amb tota la naturalitat del seu tipus demostrï la joia o la por que el domina i aquestes expressions inimitables el fan un artista singular que gaudeix de fama mundial.

«Escollí, centre!» és una d'aquestes produccions, l'acció de les quals hem volgut d'huixar amb aquestes paraules.

«Carceleras»

Es ben cert que de fa temps la producció cinematogràfica peninsular ha emprat amb gran fermesa una evolució envers un estat que li permet l'exportació.

Aquest moviment, si hem d'ésser francs, cal dir que l'ha iniciat la casa Atlántida.

Dirigida per un català, En Buchs, emprangué, ara farà uns dos anys, alguns treballs que si bé no feren gran soroll, demostraren la voluntat i els coneixements posats en pràctica en condicions molt meritories per a triomfar al cap d'avall i aquest triomf fou la «Verhena de la Paloma», exhibida, apleust, en sessió privada a Nova York.

Ara, «Las Carceleras», una altra petita obra teatral adaptada amb gran encert, exposa clarament la plenitud d'aquesta casa editora, obtinguda després de molts treballs.

D'un caire eminentment sincer, aquest film deixa entreveure el sentir tota la fèsonia particular d'un poble. L'acció, tan vista en tota me-

na de teatres, és interpretada amb gran encert per part de tots els artistes, de treball molt personal i ple d'originalitat. La direcció molt precisa, i cosa que és d'admirar, d'una manera desconeguda fins ara a les pel·lícules espanyoles.

Si dominés en la fotografia la composició de llum elèctrica i el maquillatge dels actors fos perfecte, «Carceleras» seria una obra excel·lent, no obstant és pel·lícula molt bona, que posarà de relleu els esforços de la casa «Atlántida».

La casa «Record Film» l'ha adquirida per a explotar-la.

Contra la força i l'emboscada

La casa Prociné persisteix en les encertades exhibicions de pel·lícules angleses. Recent encara l'èxit de «Jugant amb vides», de la qual ja vam parlar, ha presentat «Contra la força», producció que també enalteix el film anglès que es va donant a conèixer.

Posa al mateix temps «L'emboscada», un film d'argument ben desenrotllat, en el qual la presentació, molt apropiada, hi predomina en tot moment.

Les estrenes

Roger la Honte

Vàrem dir la setmana passada que «Roger la Honte», que es projecta al Cinema Kursaal, era la millor producció francesa d'argumentació moderna. Les referències que en teníem de part de l'exhibidor, senyor Gurgul, sabíem que no havien de defraudar-nos.

En la interpretació d'aquest film s'hi acumulen Signoret, Regina Dumen, Rita Jolivet i Roger Pineau, tots ells artistes consagrats, que són ajudats per altres ben dignes companys.

La direcció ha estat a càrrec dels prestigiosos noms Vandal i Dellac, els mateixos que han acabat la impressió del gran film històric, «La dama de Montseu», considerada l'obra de més volada que ha fet la producció francesa.

«Roger la Honte» ha triomfat aquí com mai ho hagi aconseguit una altra pel·lícula de llarg metratge, puix la seva acció ha entrat dins de l'ànima del públic.

Gran part de l'èxit es deu a la

tècnica mateixa de la realització dels escenaris. En aquest film, tot adquirint una màxima simplicitat, els personatges són els precisos entorn d'un fet, però que expressen en tot moment co que podríem dir-ne, usant una frase del modern teatre rus, «la persistència en l'acció». Aquesta és d'un esperit genuïnament francès, d'una naturalitat poc corrent en el cinema.

Dins aquesta senzillesa magistral de les escenes, no hi ha res innegociari, res visible que faci esborrar la gran emoció per la tragèdia que passa. Els actors van de presa i de dret vers el fet, i aquest fet és el gran sacrifici d'un home, esperit delicat fins a l'inconcebible, forjat a la guerra pel sofriment.

Aquesta senzillesa és la que commou el públic. Sent la humanitat del film i com que el treball dels artistes és d'un verisme impecable, la tristesa d'ells passa absolutament als espectadors. Hi ha escenes, com les del segon llibre, en què el públic esbossa amb gran claredat llur deseniç, com s'esdevé, per exemple, amb la de la petita Laroque declarant davant del jutge, en la qual és difícil sotraure's de l'emoció.

«Roger la Honte» traça tota una nova orientació un veritable camí d'estètica per a la cinematografia. Aprofitarem veure l'estrena del tercer llibre per acabar la descripció de les principals característiques i parlar del treball d'aquest gran artista que es diu Signoret.

Dues setmanes de vacances

Al Palace Cinema ha obtingut molta acceptació la pel·lícula «Dues setmanes de vacances», edició de l'acreditada marca americana Reelart, les produccions de la qual pertanyen al programa Verdaguier.

Bebé Daniels, admirada de la temps en les divertides comèdies de Harold Lloyd, l'home de les ulleres, hi fa un treball en extrem meritori que la fa triomfar plenament.

Aquest primer film de la Reelart, presentat per la casa Verdaguier, mostra l'acollida que rebra aquesta selecció d'exclusives que donarà a conèixer.

La dama de la flor

M. de Miguel, en col·laboració amb elements ja consagrats en l'art de la cinematografia, ha editat un film que porta per títol «La dama de la flor», que ha obtingut una franca aprovació a la Sala Catalunya.

SASCHA

presentarà

LUCY DORRAINE

en

Sodoma i Gomorra

producció d'art i de bellesa

L'esdeveniment més gran de la temporada serà presentat al

TEATRE DE NOVETATS

avui, dimecres, amb l'opereta cinematogràfica en cinc actes

MISS VENUS

que serà dirigida pel propi compositor HANS ALBOUT, de l'«Operetten Teater», de Berlin, expressament invitat per l'empresa i pel mestre espanyol FRANCESC D'A. FONT. — Els bonics números musicals que esmalten la sensacional novetat cinematogràfica seran cantats per notables artistes d'opereta i nodrides masses corals

25 professors d'orquestra del Sindicat Musical - 25

:: Exit sense precedents

Concessionaris exclusius per a Espanya: F. TRIAN, S. en C. - C. - Consell de Cent, 261. - Barcelona.-Tel. 2276 A

Aquesta pel·lícula, fugint del perill d'esdevenir una espanyolada grotesca i envellida, és una mostra ben clara de què es pot arribar a fer no acudint a temes vulgars ni a una absurda indumentària.

En anunciar-se l'estrena d'aquest film, ho mola que amb un bon operador i un bon director es podrien fer produccions relativament perfectes i comparables a les estrangeres de programa corrent.

Nosaltres diem: — «La dama de la flor» és una prova — que en tot cas no que fallen són homes de criteri elevat i que persisteixen en la tasca empresa.

Reportatges

Després d'una temporada, certament curta, de descans, Mary Pickford i Douglas Fairbanks han retornat a Hollywood on tenen llurs estudis.

Segons sembla, començaran aviat la filmació d'una popular novel·la anglesa del també molt popular novel·lista Edward Knollys, anomenada «Dorothy Vernon in Haddon Hall».

Aquest escriptor es troba actualment als estudis d'Hollywood acom-

panyat d'Eugene Brésley, un home de teatre de gran solvència artística, ultimant els preparatius.

Douglas l'interpretarà en primer terme, col·laborant amb l'actriu anglesa M. Erehyn Brent, contractada per dos anys.

La producció, de caràcter històric, es farà amb tota propietat i en conjunt, per la seva importància i per les quantitats invertides, serà de cost elevat.

La «Internacional Films» de la nostra ciutat, prepara amb tota activitat la exhibició d'algunes exclusives. Esperem veure el fruit dels fets pel senyor Fines, tan avesat en aquesta mena de negocis.

Rut Roland ha finalitzat el seu contracte amb la casa Pathé. No se sap encara si persistirà en la filmació de les pel·lícules d'episodis o bé si retornarà a l'escena parlada.

La manufactura Vitagraph prepara les primeres escenes d'un film titulat «L'Heroïna».

Bebe Daniels, que ara treballa per la Paramount, filma en ple Nova York «Visions llunars», una producció delicada, com totes les d'aquesta mar-

ca i que amb seguretat permetrà lluir a Bebe Daniels tota la seva gràcia i la seva distinció.

Glória Strausons començarà ben aviat «La dona Americana». Antoni Moreno acompanyarà aquesta actriu tan bella i admirada pel públic català.

Les edicions especials dels periòdics dels Angels venien anunciant d'alguns dies ençà, el prometatge de Charlie Chaplin amb Pola Negri, l'estrella polonesa que en l'actualitat filma la direcció de Georges Fitzmaurice per compte de la Paramount. Entreviat Charlie Chaplin ha respost que els periodistes no tenien raó. Ell, doncs, i això sembla ben cert, no es casarà, per ara, amb Pola Negri.

El comitè interindustrial de la indústria cinematogràfica francesa, en un document que ha elevat a tots els parlamentaris, els demana llur protecció per a salvar de la fallida la indústria i el comerç cinematogràfic.

Es lamenta l'esmentat Comitè dels impostos que fan impossible la com-

potència estrangera, motivant que les produccions franceses no puguin ésser projectades. No demanen l'elevació de l'aranzel perquè saben que això reportaria represàlies, sinó que se'ls alleugi de càrregues encara que el govern no arribi a fer què fan alguns Estats que subvencionen la producció.

Remarquem que mentre els Estats Units tenen 17.000 cinemes, i Alemanya 8.000, França sols en té 2.000 i d'aquests 250 han hagut de tancar per no poder sostenir els impostos, la rebalta dels quals s'ha beneficiat, perquè en poc temps n'hi hauria 4.000.

A canvi d'aquesta rebalta els industrials cinematogràfics es comprometen a projectar films francesos quan hagin adquirit un preu moderat.

Films curioses

Bèsties... com els homes

Sota aquest títol, un director enginyós ha compost un film, tots els interpres del qual són bèsties. Aquest film, que és una paròdia graciosa d'«Exploits d'Elaine», de «L'Atlàntida» i d'un «pauvre amour», és interpretat per gossos, gats, gallines, conills i micos. Alguns actors més rars,

com una boa, una cigonya i un formiguer completen la distribució. Totes aquestes bèsties treballen amb una finesa, una convicció i una veritat extraordinàries.

El director, M. Alfred Machin, amb una paciència heroica, ha col·leccionat durant dos anys els mils reflexos ràpids de les impressions sentides per les bèsties, i les ha combinades de manera que n'ha fet una acció d'un extraordinari moviment dramàtic.

Seria llarguissim explicar les meravelloses peripècies d'aquesta novella d'aventures que comença en un poble apacible i ens porta al país meravellós que habita la furiosa reina Titi-ne. Per a aquesta població especial fou creat un univers en miniatura. Hom ha admirat a París, particularment, tota una xarxa de ferrocarrils, una estació, un túnel i un exprés que hom veu estibar-se en una catastrofe que causa emoció. Un «dancing» de gallines, un «jazz-band» de conills, un banquet de noces esplèndid i un combat de boxa disputat amb totes les regles.

Aquest film ha obtingut un èxit sorollós. Filmat a Nica per una casa francesa, ha estat agavellat tot seguit per a l'estranger.

Festa inaugural dels Amics de l'Art Litúrgic

No fa pas gaire temps que es notifica la solemne constitució d'aquesta secció del Cercle Artístic de Sant Lluç que porta el nom d'Amics de l'Art Litúrgic i que es proposa estendre el gust i la coneixença de l'art litúrgic i veïllar per la seva dignitat mitjançant exposicions d'art cristià, concursos, conferències, cursos de litúrgia, de teologia, de cant gregorià, etc., i especialment per mitjà de festes que constitueixin una plàstica i exemplar realització de les finalitats que ells es proposen.

Precisament en aquests dies s'estan passant uns cicles, pulcrament escrites i tirades, emanant d'ajut a tots aquells que desitgin un art cristià més esplendorós, a tots aquells que es queixen dels aplemats artístics que en les esglésies es cometien a causa moltes vegades de què no hi ha ningú que orienti.

Heu's aquí, diuen els A. de l'A. I., en aquestes cicles—heu's aquí que com a cristià i home amorós de les belles coses, se us presenta l'aveniment d'una protecció tota intel·ligent i singular destinada a remeiar no la misèria i despullament del poble, sinó del mateix Crist i del seu casal.

Donant aquesta protecció no farem més que repetir el gest inoblidable del magnànim Sant Martí partint-se el mantell amb un pobre; gest que es fa més obligant perquè el Crist no ens és equivocat sota l'aparència d'un pobre, sinó que sabem ben certa la seva presència i l'indret de la seva casa. No perineten, doncs, que vagi mal vestit o, què que és pitjor, desfigurat amb un luxe poca-soltes.

Per a evitar això venen els Amics de l'Art Litúrgic, i aquesta esperancadora congregació d'artistes i d'aimants de la litúrgia, creada amb tanta oportunitat, volen una solemnis-

sima entrada dins l'àmplia actuació que s'han proposat amb un acte que a la vegada sigui una magna festa i una orientació artística i litúrgica.

Aquesta festa ha estat fixada pel dia 4 de febrer, diumenge de Sexagesima, de la qual de moment no més podem avançar aquests detalls. La festa se celebrarà a l'històric monestir benedictí de Sant Cugat del Val·lès, que aquell dia ha de resonar com en els seus temps més pròspers i gloriosos. En aquesta festa hi seran invitats tots els grups de cantors de la ciutat i de fora, els quals, per les primeres impressions rebudes, hi assistiran en grans masses ben assajades. Tot just començats els primers treballs d'organització, ja s'han ofert per anar-hi a cantar diverses agrupacions barcelonines que s'han distingit fortament pel seu cant. També espontàniament, tot just escampada la nova d'aquesta festa, han determinat assistir-hi dues nombroses agrupacions foranes, entre les quals es compten la de Sabadell, la qual el mes passat, en nombre d'uns 150 cantors, cantà meravellosament unes Vespres Solemnes que produïren una profunda emoció.

Pels càlculs fets a primera vista, hom creu que en la festa de Sant Cugat del Val·lès hi cantaran com a mínim uns 400 cantors, la qual cosa produirà una enorme impressió encara més exacerbada per l'ambient d'aquell històric monestir.

L'ordre de la festa que de moment interessa més saber per causa de preparar els assaigs, és el següent: a dos quarts de deu, es cantarà «Tercia» solemne per tot el poble. Després del cant d'aquesta hora canònica, es farà la processó litúrgica d'abans de l'ofici, la qual en mig dels cants apropiats i de l'acompanyament de les campanes de la torre recorre l'interior del temple i els claustres. Acte seguit començarà la «Missa solemne» la qual revestirà en tots sentits una gran magnificència de la qual anirem donant detalls més precisos. L'introducció, així com totes les parts variables de la missa, serà cantat per

una escola molt nombrosa i ben assajada que cuidarà de donar una execució perfecta, portant la direcció de tot el que es refereix al cant la benemèrita Associació Gregoriana. Tots els assistents cantaran la missa gregoriana «Fons Bonitatis». Tocant l'orgue un mestre eminent que amb molt gust s'ha ofert per a acompanyar el cant i per a interpretar durant l'ofici trossos escollits dels grans organistes catalans del segle XVII anteriors a Bach.

Després de la funció litúrgica tindrà lloc als claustres del monestir una conferència a càrrec d'una alta personalitat esplèndidament apropiada al lloc i al tema.

Per tota referència o aclaració es pot acudir al local social dels Amics de l'Art Litúrgic, que és el del Cercle Artístic de Sant Lluç: Montesión, 3 bis.

Societat d'Atracció de Forasters

En la darrera sessió celebrada per la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona, sota la presidència de don Marian Rubió, foren presos, entre altres, els següents acords:

Nomenar delegat de la Societat, a Milà, a don Carles Bossell; concedir el diploma d'honor a don August Galvez Canero, pels esforços realitzats per la millora de les carreteres de Catalunya durant la seva gestió com a director general d'Obres Públiques; agrair a don Enric Herriz, cap del moviment dels ferrocarrils de M. S. A. (Xarxa Catalana), la bona correspondència donada a algunes de les peticions que la Societat li va dirigir respecte a millores en el servei que li fou confiat; interessar de l'esmentada Companyia i de la dels camins de ferro del Nord d'Espanya la unificació del servei de bastaxos a les respectives estacions d'aquesta capital, amb l'objecte d'evitar als viat-

gers les molèsties que se'ls hi ocasionen amb motiu del dualisme existent a l'actualitat entre els mossos empleats de les companyies i els del servei públic per què respecta a la conducció d'equipatges; concedir la medalla de la Societat, per a ésser adjudicada com a premi en el pròxim Camionat d'Escacs de Catalunya; concedir al Comitè pro-Carnes totes la cooperació que de la Societat sol·licita per al millor èxit de l'actuació llur; concórrer a la informació oberta per l'Institut de Reformes Socials respecte l'hora d'acabar els espectacles públics fixant les nou i les dotze de la nit, respectivament, com les més a propòsit per al seu començament; acabarment; gestionar, d'acord amb la crecció de la Fira de Mostres d'aquesta capital, prop de les companyies que realitzen el servei Buenos Aires-Barcelona, la rebalta de passatge a favor dels firaires argentins que vinguin a la nostra capital.

Per la Secretaria General va donar-se compte d'haver estat sol·licitada la cooperació de la dita oficina per als delegats de les respectives poblacions, per a organitzar una caravana francesa de Gaillac (Tarn), i una excursió artística a la nostra capital de l'Orfeó i Tuna Acadèmica d'Oporto, i d'haver estat remès material de propaganda abundós a diverses Agències de viatge estrangeres que ho tenien demanat.

El vocal-secretari féu una relació de les gestions per ell realitzades a s'exigien als passatgers que baixen dels drets de transport que s'exigien als passatgers que procedents de ports transoceànics desembarquen a Barcelona.

La Junta restà assabentada, per últim, de nombroses comunicacions rebudes de diferents delegats de la Societat a l'estranger, entre les quals és particularment interessant la de don Anselm Carreras, d'Oran, referent a la probable inauguració, a l'estiu que ve, d'una línia regular de vapors correns entre aquell port i el de Barcelona.

Excursionisme

Promet veure's molt concorreguda la conferència que a càrrec del doctor Delfí Sanmartí, del Centre Excursionista de Terrassa, sobre el tema: «Impressions d'una excursió al pic d'Aneto i la Vall d'Aran», amb clíxes de N'Antoni Albó, donarà al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, demà, a les deu del vespre.

Aquesta conferència ha estat organitzada pel Comitè d'Excursionisme de l'esmentat Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, el qual actualment està preparant un Cicle de Conferències d'Orientació Excursionista, en el qual s'hi han recollit les millors signatures amb que compta l'excursionisme català.

Publicacions rebudes

«El Deber». Setmanari d'Acció Catòlica. Número de la darrera setmana.

«Pensament Marítim de la Costa de Llevant». Número corresponent al dia 5 del present mes.

CALENDARI:

El de l'Editorial Catalana, S. A. — S'ha publicat el número de la important revista «La Unió Catòlica-Femenina», corresponent al mes de gener, amb interessantíssim sumari, i el qual conté:

«Felicicació». — Estem i anem malament — Qüestió de vida o mort. — Una apologia vivent del Catolicisme. — Crònica general. — La Lliga d'Acció Catòlica de la Dona. — L'Eminentíssim cardenal Reig. — Pròxima Setmana Diocesana d'Acció Catòlica-Femenina. — El Secretariat de la Lliga d'Acció Catòlica de la Dona. — Lliga de Compradors. — Associació Escolar Femenina. — «Blanco y Negro». — «Nuevo Mundo». Número de la darrera setmana. — «Catalunya Social». Número 89.

Panís, de 16 a 17 pessetes la quarta de quatre dobles.
Faves, de 22 a 23 pessetes la quarta de quatre dobles.
Favons, de 24 a 25 pessetes la quarta de quatre dobles.
Fesols, de 45 a 55 pessetes la quarta de quatre dobles.
Garrofes, de 7 a 8 pessetes els 40 quilos.
Ous, de 3 7/5 a 4 pessetes la dotzena.
Olls d'oli. — Fruitat extra, de 37 a 38 reis; el quart de 3'900 quilos; el de 25 a 26; corrent, de 23 a 24.
Olls de pinyola. — Groc, de 21 a 22 duros la carga de 115 quilos; verd, de 18 a 20.

MERCAT DE TARREGA

Tarrega, 8 de gener de 1923.
Blats blancs, de 43 a 44 pessetes els 100 quilos; idem roig de força, de 43'50 a 44'50.
Ordi, de 32 a 33 pessetes els 100 quilos.
Moresc, de 36 a 36'50 pessetes els 100 quilos.
Favons, de 45 a 46 pessetes els 100 quilos.
Alfals, a 16 pessetes els 100 quilos.
Vins del país, de 13 a 15 pessetes els 100 litres; idem d'Aragó, de 30 a 35 pessetes.
Alcohol, de 200 a 210 pessetes els 100 litres.
Misteles, a 70 pessetes els 100 litres.
Anissats, de 120 a 200 pessetes els 100 litres.
Oli, a 7 pessetes el quart.
Olives, de 15 a 16 pessetes la quarta.
Ous, a 3 pessetes la quarta.

Anuncis Oficials

SOCIETAT D'ASSEGURANCES MUTUES CONTRA INCENDIS DE BARCELONA

En compliment de lo preceptuat en l'article 25 del reglament, la Junta general d'aquesta Societat celebrará sessió ordinària a les onze del diumenge, dia 21 del corrent mes de gener, al seu estatge, Passeig de Gràcia, número 22, principal.
Les paperetes d'entrada es facilitaran des de demà, tots els dies feiners, a les propies oficines, durant les hores de despatx; havent d'advertir que l'assistència a la Junta ha d'ésser personal o representativa per mitjà de poder o escriptura d'autorització estesa precisament a favor d'altre soci i bastant per aquest efecte.
Barcelona, 29 de desembre de 1922.
P. A. d. la J. G. — El vocal-secretari, Josep Rogent i Pedrosa.

De la festa dels Reis

AL DISTRICTE V

Com de costum, ha celebrat enguany la tradicional festa de Reis, «Catalunya», Associació Autonomista del districte V.
S'organitzà un gran Ball de Gala en obsequi i distinció als tres Reis d'Orient els quals havien anunciat prèviament la seva arribada per a l'assistència a la festa. Quan més gran era l'animació, a las onze de la nit, les trompetes dels heralds anunciaren la solemni arribada de Ses Majestats. A la porta del Casal foren rebuts per la Comissió organitzadora, membres del Consell Directiu i per la Bandera de l'Associació, després de les presentacions de rubrica, foren entrada a la sala d'espectacles, SS. MM. i llur lluit seguit, essent rebuts amb entusiasme delirant i amb forts aplaudiments per la gran gentada que omplena per complet la sala, guarnida amb esplendidesa. SS. MM. els tres Reis Gaspar, Melcior i Baltasar, correspongueren amb salutacions a la rebuda que se'ls tributava, i al compàs d'una marxa triomfal executada pel septuagint «Patrias», passaren a ocupar els seus respectius sillals a l'efecte preparats a l'escenari.
Arribats allí, el senyor Ferran, en nom de la Comissió organitzadora de la festa i per encàrrec dels Senyors Reis, endreçà als concurrents un parlament agraint la solemni arribada i fent present que SS. MM. havien portat moltes presents per als fills dels socis del Casal, presents que eren portats per una munió de joves i criats en grans coves, essent cridats pels seus noms tots els nens i nenes, i rebent de SS. MM. els presents. Acabat el repartiment es ballà una sardana en obsequi a tan alts personatges i seguidament es tocà «Els Segadors», que escoltaren a peu dret els Senyors Reis i la gran gentada reunida en mig d'un entusiasme delirant.
Seguidament SS. MM., al compàs

d'una marxa, es retiraren a descansar a llurs respectives habitacions, essent objecte de les mateixes manifestacions d'entusiasme que en la seva arribada. El ball continuà fins a primeres hores de la matinada.
L'endemà, a les deu, a la mateixa sala d'espectacles, tingué lloc la benèfica festa a profit dels pobres fills de persones necessitades.
A la dita hora, essent el local ple de gom a gom i arribant al carrer la cua fins a la Rambla, foren la seva entrada SS. MM. i llur acompanyament, en mig també d'un entusiasme força delirant, i seguidament començaren el repartiment de més de 900 lots als nens i noies que es presentaven provistos del corresponent Val. El repartiment durà fins a la una, i fou efectuat pels senyors Reis i senyoretes de la Secció Feminil, ajudats per la Comissió organitzadora, havent resultat un acte verdaderament simpàtic i benèfic, que honora l'Entitat organitzadora.
Es repartiren, demés, de com a mínim tres joguines per lot, gorres, espadenyes, pelletes, dolços i caramels i una bandera catalana a cada noi.

Els esports

CAMPIONATS D'ESPANYA 1923 (rem)
El Club Nàutic de Tarragona, a la qual entitat correspon l'organització dels Campionats d'Espanya del present any, en l'ol de mar, ha assignat per a la seva celebració la data del 29 de juny propinent.
L'esportiu Tarracó tindrà ocasió d'ésser altra volta teatre d'una de les més interessants lluites que tindran lloc aquest any.

COPA «DATO»

Sota l'organització del Reial Club Marítim de Barcelona començaran diumenge vinent, a tres quarts d'onze del matí, les proves de Regata a vela entre balandres de la classe de 6 metres de fórmula internacional, corresponents al segon any, per a disputar-se la possessió temporal de la preuada Copa que atorgà en vida don Eduard Dato i Radier per al foment i la propagació del deport nàutic.

—El Comitè de Motor de l'esmentat Club celebrará Junta particular ordinària de primera convocatòria, per a tractar d'assumptes reglamentaris, el dia 13 del corrent a les cinc de la tarda, al domicili social, i de no reunir-se el nombre suficient de socis, tindrà lloc la de segona i última convocatòria el següent dia 14, a la mateixa hora que l'anterior i al mateix lloc.

Musicals

Demà dijous, a les cinc de la tarda, a petició de l'Associació Escolar Feminina, el reverend don Francesc Baldelló, director de la Schola Cantorum de Sant Just, donarà una conferència sobre «La cançó popular catalana», amb exemples interpretats per un tenor i un baríton.

Ha sortit cap a París-Berlin, aventurosament contractat, N'antoni Sala on començarà una sèrie d'excursions artístiques per les principals sales de concert d'Alemanya.

Ben plena estava la gran sala d'espectacles de la Casa de Caritat d'un públic selecte i escollit que anà a admirar l'artística exposició del Pesebre que té instal·lat i a l'enssems fruit d'una audició de cançons i danses de la terra.

La primera part del programa a càrrec de l'Orfeó Pirene, sota la direcció del seu Mestre En Marià Mayral, obtingué moltes lloances i aplaudiments en totes les obres que cantà, havent-se'n de bisar alguna. Foren aplaudides així mateix les senyoretes Na Concepció Panadés i Na Ramona Castà.

La senyoreta Panadés delectà la concurrència amb un recital de cançons catalanes, essent acompanyada al piano per la professora de l'Orfeó Na Maria Martí de Briansó.

En un intermèdi fou col·locada a la senyera una formosa llaçada, com a record de la festa.

Fou interpretada la segona part per una sèrie de nenes i nens de la Casa, que acompanyats amb vestits típics i sota la direcció d'En Joan Bial, dansaren alguns ballets populars catalans que foren molt celebrats per la justesa amb que foren executats.

L'acompanyament d'orquestra anà a càrrec així mateix per elements de

la mateixa Casa de Caritat.
Amb els ballets es donà per acabada la festa i no cal dir que tothom sortí altament complaent.

D'espectacles

Diverses famílies de la nostra societat s'han dirigit a l'empresa del Teatre Tivoli manifestant llur desig de que s'organitzin cursos de patinatge sobre el gel en hores de espectacle.

Accedint a l'esmentat prec, l'empresa del Ballet sobre el gel estudiarà tot seguit la manera d'organitzar unes classes de «skating», individuals i col·lectives, que es donaran a la pista gelada de l'escenari del Tivoli mitjançant abonaments especials.

Aquesta nit té lloc al Teatre de Novetats l'estrena de l'òpera cinematogràfica «Miss Venus», original del notable compositor alemany Hans Ailboud.

«Miss Venus» és una òpera cinematogràfica de caràcter americà, d'assumptes divertidissims, sentimental i de partitura alegre, elegant i de creació forçosa. El fox-trot, valsos i cançons que la il·lustren són populars en tota l'Alemanya i Anglaterra, estenent-se ràpidament així que la cinta es va coneixent. La interpretació que li donen els artistes alemanys en la part gràfica, és perfecta i a la gentilesa i elegància, que els és peculiar, correspon la veu dels nostres artistes, assolint-se un perfecte sincronisme.

Tres actes dispersos de tres obres de ben divers caràcter, encara que d'una mateixa escola, ja un bon xic preterita, el primer acte d'«El Trovador» de Verdi, el tercer acte d'«Aida» del propi autor i l'acte quart de «La Gioconda» de Puccini, constitueixen el programa de la funció celebrada ahir a la nit en honor de l'aplaudida sopran senyora T. Poli-Randaccio.

Aquesta notable artista posà de relleu una vegada més els seus mèrits i les seves rellevants condicions de sopran dramàtica, fent-se aplaudir molt tota la nit pel nombros públic que acudí al teatre.

La senyora Poli-Randaccio sap donar vida als personatges que interpreta i canta amb passió i estil propi. Llàstima que, de vegades, una especial afectació en la manera de dir certes frases perjudiqui el timbre de la seva veu, que, en general, resulta força agradable.

Seguidament l'excellent artista en les diferents escenes que interpreta, la senyora Lucía i els senyors Alvarez, Ghirardini, Olazola, Pintucci i Melnik.

Dirigi l'orquestra el mestre A. Padovani. Tot plegat es ressentí força de manca d'assaigs.

Confessem que a nosaltres un programa així tan fragmentari i tan mancat d'unitat i d'un veritable ideal d'art no ens entusiasma.

No trobem tan «demodée» i sobretot tan provincial... — J. Ll.

Al Teatre de Novetats s'anuncia per aquesta nit l'estrena de l'òpera cinematogràfica «Miss Venus», original del compositor alemany Hans Ailboud. «Miss Venus» és una òpera cinematogràfica de caràcter americà, d'assumptes sentimentals i de partitura alegre. Els fox-trot, valsos, cançons que la il·lustren són populars avui a Alemanya i Anglaterra, estenent-se ràpidament a mida que la cinta opereta va coneixent-se.

La interpretació que li donen els artistes alemanys en la part gràfica és perfecta.

Nonell Germans

DANVI — VALORS — OUPONS
Rambla del Centre, 18

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 33 de propietat i abonament. A les nou. Darrera representació de l'òpera en cinc actes, **FAUST**, pels celebrats artistes Bau Bonaplata, Lucía, Pintucci, Sarobe, Zalesky. — Demà, tarda, a les cinc: Funció núm. 13 de propietat i abonament a tardes. Comiat de l'eminent artista Poli Randaccio. Acte primer de **EL TROVADOR**. Segon: Acte tercer d'**AIDA**. Tercer: Acte quart de **LA GIOCONDA**. — El dissabte: **ELS MESTRES CANTORS**. — Dimecres: Reposició de la comèdia

musical de Mozart, **LES NOCES DE FIGARO**. — Dia 18: Presentació del divo tenor

Carlo Hacket

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214: Tèl. 5125 i 4736 A

ULTIMA SETMANA

de la fastuosa revista de gran espectacle.

CRI-CRI

per haver estat contractada per als teatres APOLO, de València, i REINA VICTORIA, de Madrid.

AVUI, DIMECRES.

FUNCIO a les 10 de la nit presentant-se les delicioses escenes de

IDILI DE NINOTS

i el nou quadro

LA TEVA DANSA I LA MEVA

per

H. R. and Mrs. JACKSON

i els

JACKSON'S GIRLS

i prenent part en la representació els formidables dansarins russos

LYDIA JOHNSON i K. ALPEROFF

DIUMENGE DIA 14

COMIAT DE LA COMPANYIA

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui dimecres. Nit: tercera de l'eminent artista **ERMETE ZACCONI**, amb la seva genial creació

GLI SPETTRI

Demà, tarda: **Espectacles per a infants: ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS**, amb l'arribada dels SANTS REIS D'ORIENT, **GASPAR, MELCIOR I BALTASAR**, els quals obsequiaran amb un present els nens i nenes que assisteixin a l'espectacle. Nit: **Tertúlia Catalana: LA CASAMENTERA I LA CREU DE LA MASIA**. — Divendres, nit:

COMIAT DEL GRAN ZACCONI **TRISTI AMORI: PIETRO CARUSO** Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Català ROMEA

Avui, nit, a dos quarts de deu: Tercera de l'eminent artista **ERMETE ZACCONI**, amb la seva gran creació

GLI SPETTRI

Divendres: Comiat de l'insigne artista **ERMETE ZACCONI: TRISTI AMORI** i **D. PIETRO CARUSO**, dues genials creacions de Zacconi.

Teatre de Novetats

Avui, dimecres, nit, a les deu: **Esdeveniment espectacular de gran importància. — Inauguració de la temporada d'operetes cinematogràfiques.**

ESTRENA A ESPANYA de l'òpera en cinc actes, música dels mestres Ailboud i Springfeld, titulada

MISS VENUS

la brillant partitura de la qual és **LA DE MODA A EUROPA**. Adaptació espanyola, cantada per les senyoretes Gallego i Prats, i els senyors Cortada, Portabella i Rabaza i altres notables artistes. Chor general. El

MESTRE HANS AILBOUD

autor de la música, dirigirà la projecció, representació i orquestra. **PREUS:** Butaca amb entrada, 250 pessetes. Entrada general, 1 pesseta. Des de demà, dijous, dues representacions diàries de l'**EXIT MUNDIAL**

MISS VENUS

Tarda, a les cinc, i nit, a les deu. **PREUS de tarda:** Butaca amb entrada, 2 pessetes; entrada general, 1 pesseta. Timbre inclòs. Es despatxa a comptaduria.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS i LEONIS i GALLEGO

Avui, dimecres, dia 10 de gener. Nit, a les deu: L'entremés **AHI VA ESA MOSCA!** El formós sàinet en un acte, dividit en tres quadros, dels germans Quintero, música del mestre Serrano. **LA REINA MORA** i la bonica sarsuela en un acte, dividit en tres quadros, en prosa i vers, de Carles Arniches i Josep Jackson Veyan, música del mestre Jeroni Jiménez, **LOS GUAPOS** — Demà, dijous, tarda, **LA NINA DE LAS PLANCHAS** i darrera representació de **EL PARQUE DE SEVILLA**. Nit: **LA MAGDALENA TE GUIE, LOS GUAPOS** i **LA NINA DE LOS BESOS**. — Divendres propinent: Benefici de **CASSIMIR ORTAS**, colossal programa.

Teatre Tivoli

Espectacle Iris-Palmer

Demà, dijous, 11 de gener, a les deu de la nit.

Debut, debut a Europa de **LA CHARLOTTE**

amb el seu prodigiós

Ballet sobre gel

Director artístic: **PAUL H. CRECKOW**

Director d'orquestra: **JOSEP ESPEITA**

PRIMERA PART

I **OBERTURA «ROYAL VAGABOND»**, Goetzl.

II **UNA ESCENA D'HIVERN A SAINT MORITZ**, Listz.

III **LA XICOTA**, senyoreta Bertrud Ehrlich, Friemer.

IV **MARXA MILITAR**, senyor **PAUL KRECKOW**, campió del món, Taubert.

V **PIERROT I PIERRITTE**, senyoretes Dora Wischer i Elsie Derksen, Wolff-Ferrari.

VI **«TRUEHLINGSSTIMMEN»** (Veu de Primavera), **LA CHARLOTTE**, l'única al món, Strauss.

VII **GAVOTA**, Mars de conjunt, Karaganoff.

VIII **FLIRTEO EN PRIMAVERA**, senyoretes Dora Wischer, Elsie Derksen i KHEOKOW, Waldtorfel.

IX **«LA LUCIERNAGA»**, **LA CHARLOTTE**, Deibes.

X **NINES DE LLANA**, senyoretes Elsie Racow, Hilde Rosenthal, Bety Ruckert i Marta Kollet, Goetzl.

XI **PARODIA EXCENTRICA**, senyors Harras i Charles, Kora.

XII **DANSA APATXE**, **LA CHARLOTTE** i **KRECKOW**, Offenbach.

SEGONA PART

Per a donar repòs als artistes del **BALLET SOBRE GEL**, hi haurà un acte còmic pels jugadors mundials **TATO I MAY**.

TERCERA PART

SCHEHERAZADE

Música: **N. RIMSKY-KORSAKOFF**.

Coreografia: **JAN TROJANCWSSKI**.

Director artístic: **PAUL H. KRECKOW**.

Repartiment: Scheherazade, **LA CHARLOTTE**; Schariar Pascha, Kurt Neumann; Sein Bruder, Dora Vischer; Sein Begleiter, Elsie Derksen; Alter Eunuche, Bob Lacage; Goldeve Sklave, **PAUL H. KRECKOW**; primera bailadera, Gertrud Ehrlich; bailaderes, Elsie Raekow, Betty Ruckert, Hilde Rosenthal, Ella Kreckow, Alice Spisek, Fritz Rogge, Wanda Wiocork; esclaves, Gertrud Lensicki, Marg Bell, Marta Kollet, Claire Toetzke, Grete Karvay, Gerda Plau-man; esclaus, soldats, etc.

Vestuari: **HUGO BARUCH & C.**, Berlín-Nova York.

Decorats: **GERMANS TARRAZONA**, pintors de l'Hipòdrom de Nova York.

ELDORADO : Adéu a Espanya
LEOPOLD FRÉGOLI
10 UNICS DIES

TEATRE COMIC
Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu. LA DAMA DE LAS CAMELIAS (cinc actes); LA TORNADA D'EN NANDU i PI-PI

Gran Teatre Espanyol
Avui, nit, a les deu. L'obra del dia. A L'OMBRA DE MONTJUICH i LA POR.

Teatre Poliorama
Compania de comèdia
Gòell - Tudela - Asquerino - Cortès
Nit, a les deu. POPULAR. BUTACA PLATEA. DUES PESSETES. La comèdia en tres actes, de gran èxit.
EL ARDID
Demà, dijous, tarda. MATINEE DE MODA POPULAR. El veritable i creient èxit.

LA POBRE CENICIENTA
(La Ventafoos)

Nit, a les deu. MODA SELECTA POPULAR. L'èxit de gran broma.

LOS FRESCOS
Es despatxa a Comptaduria. — Tel. 4134 A.

Teatre Goya
Avui, dimecres,
Presentació a Barcelona
de
Carmeta Oliver Cobena
RETAZO
(tres actes)
SIN PALABRAS
(un acte)
Protagonista: CARMETA

CIRC PALISSE
Marquès del Duero, cantonada Comte Asalto

L'exhibició de feres més gran del món
32 Ossos, 6 Elefants, 10 Lleons, 6 Tigres reals, 17 Simis, 32 Cavalls, Camells, Búfals, etc., etc.

Continuen les ovacions del número més emocionant que es coneix.

ELS CODONAS
El valent domptador FISCHER amb els seus

Ferotges Tigres reals
El grup més impressionant del món
Els 20 óssos polars

Altres formidables atraccions.
Cada nit, a les deu.
colossals funcions
DIJOUS, DISSABTES i DIUMEN-
GES. Grans matineses, a dos quarts de deu.
Cada dia, a les deu del matí i a les vuit de la nit, visita al PARC ZOOLOGIC. LA COL·LECCIO DE FERES MES NOTABLE DEL MON.

ELDORADO : TOURNÉE
de la simpàtica artista
PILAR ALONSO
Debut, diilluns, 15 de gener

PALACE CINE
Gran Saló de Moda

Programa selecte. Avui, dimecres, nit. Les pel·lícules de gran èxit: A TRAVERS DEL DESERT; RERA L'ES-
QUENARI; FUNCIO BENEFICA; LA
PENA NEGRA, i la de gran argument,
DUES SETMANES DE VACANCES. —
Aviat, estrena de la grandiosa pel·lícula EL SECRET DEL PRINCEP XINES, per Dewis Stone.

Saló Catalunya
Gran Sala de Moda
Notable sextet Jordà. — Avui, dimecres, grandiosa estrena del Pro-

grama Ajuria: «L'apatxe», grandiosa creació de la genial artista Dorothy Dalton; èxit grandios, triomf definitiu de la producció nacional: «La dama de la flor» (Repertori M. de Miguel), preciosíssima joia d'art, dirigida pel gran mestre de la cinematografia nord-americana Mister Henry Hourts, de la Famous Player, de Nova York, formosos paisatges i vistes de Granada i de Sevilla. Exit de broma continua: «Tomaset conquerridor» i «Revista d'Esports». — Diilluns vinent, la grandiosa i sensacional pel·lícula del Reial Programa Ajuria: «La presa de l'abisme», assumpte de gran interès i emoció sensacional, salvament d'un submarí en el fons del mar. — Aviat: «El petit lord» (Artistes Associats), última creació de Mary Pickford.

KURSAAL - Aristocràtic Saló
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA
Saló de reunió de famílies distingides. — Sextet Suñé i Trio Molitó. — Avui, dimecres, magnífic programa. Estrena de la formosa comèdia de l'acreditada marca Circuit LA PRIMERA NUVIA (exclusiva), pel famós artista Charles Ray; èxit dels èxits ROGER LA MONTE (exclusiva), segon llibre de la sensacional novel·la d'emocionant argument, magistral interpretació de la nena Regina

Dumén; gran èxit de la meravella: sa comèdia dramàtica JIMMY SAN-
SON L'ADVENTURER, per l'artista Berta Lytell.
Demà, dijous, programa extraordinari d'estrenes. LA DEESSA DE BROAWA, formosa comèdia; MONE-
RIES, còmica; ROGER LA MONTE, segon llibre; LA PRIMERA NUVIA, per Charles Ray i les ACTUALITATS GAUMONT.

ELDORADO : Pròxima setmana
Extraordinàries sessions d'art
LEOPOLD FRÉGOLI - PILAR ALONSO

EDEN CONCERT
Asalto, 12. — Gran èxit de GLORIA GIL REY, cançonetista. HOU JANOT, parella de ball; CAROLINA DE LA RIVA i altres importants atraccions. Tots els dies: Aperitiu i Dancing i Tabari Americà.

divERSIONS PARTICULARS
Tertúlia Catalanista
TEATRE CATALA ROMEA
Demà, dijous, nit: LA CASAMEN-
TERA i LA CREU DE LA MASIA.
Es despatxen vals: Sombrelleria Gili, Hospital, 16 i Reliografia Muller, Da-
vallada de la Presó, 8.

Salut : Força : Vigor : Joventut
HISTOGÈNIC PUIG JOFRÉ
L'ideal dels reconstituents. Rehabilitades de les primeres dosis els organismes agotats per la TUBERCULOSI, ANEMIA, NEURASTENIA i demés afeccions CONSUNTIVES.
Vintanys d'èxit. — PREMIAT pel Congrés Internacional de la Tuberculose de 1910.
Demani's a totes les farmàcies

MÉS DE 8.000 PERSONES

podent justificar avui la perfecció amb que aquesta casa fa examens visuals per a l'aplicació de lentes o ulleres. Si t'este a algun defecte de refracció, no dubte: vagi tot seguit a

«LA OPTICA MEDICAL»
amb aparells matemàtics. Si diran els cristalls que vosse necessita. Com aquesta operació es per a vosse de molt interès, no esperi a demà, vingui avui i quedarem molt honrats en servir-lo.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant
Boqueria, 22 : : : Raurich, 2
BARCELONA

LES MALALTIES
ENCOMANADICES
TENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÁCIL CONTACTE

RENTAR no és DESINFECTAR
A l'aigua de rentar-se les mans, tireu-hi un raig de FENOL COMELERAN (perjumat), gran desinfectant, sense ésser corrossiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni verola, ni tuberculosi, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS
DIPOSITARIS : J. URIACH Y C^a Bruch, 49.

FUMADORS
PAPEL ARLETS OLOT.
VEGETAL I SENSE COLA

ELECTROMOTORS I DINAMOS
especialitat en les de
ELECTROQUIMICA
Bobines - Instal·lacions
Reparacions
Maquinaria Eléctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 538 H.

PECAS CURA!!!
El nuevo estrítillo del loro: «Peca-Guannuura»
Peca-Guannuura. «Casa» rumba con tanta «Peca-Cura»!

JOVENTUT PERPETUA
Sabó, 1.50. — Crema, 2.50. — Polvos, 2.50. — Aigua colònica, 5.50. — Aigua de Colònia, 1.50, 2.50, 3.50, 4.50, 5.50, 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 10.50, 11.50, 12.50, 13.50, 14.50, 15.50, 16.50, 17.50, 18.50, 19.50, 20.50, 21.50, 22.50, 23.50, 24.50, 25.50, 26.50, 27.50, 28.50, 29.50, 30.50, 31.50, 32.50, 33.50, 34.50, 35.50, 36.50, 37.50, 38.50, 39.50, 40.50, 41.50, 42.50, 43.50, 44.50, 45.50, 46.50, 47.50, 48.50, 49.50, 50.50, 51.50, 52.50, 53.50, 54.50, 55.50, 56.50, 57.50, 58.50, 59.50, 60.50, 61.50, 62.50, 63.50, 64.50, 65.50, 66.50, 67.50, 68.50, 69.50, 70.50, 71.50, 72.50, 73.50, 74.50, 75.50, 76.50, 77.50, 78.50, 79.50, 80.50, 81.50, 82.50, 83.50, 84.50, 85.50, 86.50, 87.50, 88.50, 89.50, 90.50, 91.50, 92.50, 93.50, 94.50, 95.50, 96.50, 97.50, 98.50, 99.50, 100.50.

Darrerres creacions
Productes serie «IDEAL»
ACACIA, NIMOSA, GINETA, Rosa de Jericó, ADMIRA-
BLE, Matinal, CHIFFRE, Rocío Flor, ROSA Vértigo, OLA-
VELL, Muguet, VIOLETA, Jazmín.

Sabó, 2. — Polvos, 4. — Loció, 4.50, 7.50, 10.50, 13.50, 16.50, 19.50, 22.50, 25.50, 28.50, 31.50, 34.50, 37.50, 40.50, 43.50, 46.50, 49.50, 52.50, 55.50, 58.50, 61.50, 64.50, 67.50, 70.50, 73.50, 76.50, 79.50, 82.50, 85.50, 88.50, 91.50, 94.50, 97.50, 100.50.

CORTÈS GERMANS - BARCELONA

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Dispeses
Cedeixo habitació
Jove amb referències, sola a dormir. Doctor Don, 11, segon, primera.

S'ofereix pensió
a senyor; calefacció, bany, piano, Passatge Domínguez, 1, entre R. Catalunya i P. de Gràcia.

Luxosa casa
particular admetria 1 o 2 se-
nyors abonats a menjor. Pro-
vença, 36, primer (Passatge de Gràcia).

Torre emmoblada
habitacions amb luxe capaç per
8 o 10 persones, amb o sense
salons, terraces, jardins. Verdi,
322, tramvia 24 i 25.

Vendes
Piano
venda per 800 pessetes. Car-
rer d'Enric Granados, 99, en-
trada.

Per marxar
l'estranger, venen mobles a
particulars. De 10 a 1 del matí
i de 8 a 4 tarda. Cádiz, 7, S. G.
(Patret).

Màquines Tipograph
Ofertim en inimitables con-
dicions algunes màquines de
compondre «Tipograph». Són
modernes i a punt de funcio-
nar.
Dirigit-se a P. A. número 13,
Requesta Administració.

Motor de benzina
de 1 HP. barax. Fraternitat, 42.
De 1 a 6.

PIANOS
DE CORDES CREVADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

Tauell de marbre
de 25 a 30 anys per a sis perso-
nes, bon seu i propines. Cortes,
432, entresol, 2.
L. C. Smit & Bros
la marca dels que saben esco-
llir i reconeixen els incompa-
rables avenços tècnics d'a-
questa primera marca ameri-
cana amb col·lectes a boles.

JOAN FREY
Barcelona, Rda. Sant Pere, 2.
Secció especial de Vendes
a Plassos

CASES PERA VENDRE
Tots preus, rendes i cabudes.
R. Negre, corredor de finques,
Plaça Letamendi, 25, pral., 1.
De 12 a 14 de 7 a 8.

ROBES
de totes classes a plaços, sen-
se fiador, a deu raís setma-
nals. — Rda. Bonasseres, 2.
Quilose de brodat.

Demandes
Fabricants
teixits cotó. Jove de 35 anys sol-
licita plaça de teòric en casa
seria, coneixedor d'articles de
fantasia. Escriure al núm. 2480,
Empresa Ideal d'Informació,
Rambla de les Flors, 16 (Anunci).

Corredor
de bona presència es necessita
amb seu. Presentar-se de 8 a 4,
Comte Asalto, 43, impremta.

Mitges
S'ensenyarà a tallar i es dona
treball. Aragó, 309, primer, 2.

Cuinaera
de 25 a 30 anys per a sis perso-
nes, bon seu i propines. Cortes,
432, entresol, 2.

Senyoreta
de 25 anys, bona presència, sa-
hent la seva obligació, destitja
servir senyor sol. Contestat
per escrit: E. B. Verdí, 127 (G.),
baixos.

Planxadora
falta bona i activa oficial, tre-
ball ben pagat. Aribau, 120.

Facilitem empleu
en importació cases comercials.
Aribau, 11, tercer, 2. de 10 a 1
i de 4 a 7.

Capitalistes si en teniu
disponible podeu col·locar-lo en
excel·lents condicions i en ne-
goci de gran rendiment si el
cediu a bon preu. Ofertes a P.
A. núm. 1701. «LA VEU».

AVISOS
Francès nadiu
Lliçons a domicili a 20 pessetes
mes. Escriure al núm. 2471, Em-
presa Ideal d'Informació, Ram-
bla de les Flors, 16 (Anunci).

Comissions i representacions
les acceptaria jove amb refe-
rències. Escriure: «LA VEU»,
número 154.

Viatjant
acceptaria encàrrecs per po-
pols de la província de Bar-
celona.
Escriure a la «VEU», núm. 155.

Matrimoni jove
i sense fills, desitja porteria.
Inimitables referències. Es-
criure a LA VEU, núm. 10133.

Tenedor de llibres
amb bones referències s'ofereix
una o dues hores diàries.
Escriure a «LA VEU», núm. 150

Cobraments
M'encarrego del cobrament
de subscripcions i quotes de
tota mena d'entitats a tot Cata-
lunya.
Condicionals especials per a la
província de Barcelona.
J. Genovart. Olzinelles, 32,
baixos.

Correspondència
Tenim a disposició del
públic un servei espe-
cial de
CASILLES
i
Llista particular
per a rebre la
correspondència
Servei ràpid i es-
merat

EMPRESA IDEAL
D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 16, baixos
Teléfono 4.863-A.

Falta professor
mandolina per a lliçons a do-
mili. Balmes, 69, 1er, 2.

ACORDAT
pel Consell de família de la
menor donya Montserrat Roc-
mora i Rosas la venda en pù-
blica subhasta de la 5.ª part
indivisa a dita menor, corres-
ponent en aquell mas o here-
tat moment «Comas i Cab-
aller», situada a la barriada de
Sant Martí de Provençals d'a-
questa ciutat, compost de casa
i terres de superfície 32 mo-
des, 3 quartes i una muniada
i 2 octaves de muniada, SA-
NUCIA al públic que dita
subhasta tindrà lloc el dia 23
de l'actual a les onze, en el
despatx del Notari don Antoni
Par. Auzias Mare, 34, primer,
sota el plec de condicions que
està de manifest en dita No-
taria tots els dies: teiners, de 10
a 12 i de 16 a 18.
Barcelona 9 de gener de 1923

Perpetuare la memòria dels
familiars que esteu, ten-
tos reproduir les fotografies
que tingueu al taller de Repro-
duccions i Ampliacions de J.
Castell, Sant Antoni, 44, Barce-
lona (Sans).

Compres
MINTERESSA comprar el
quandern de «Minerva», ti-
tulat «L'edat de pedra» de J.
Bosch Gimpera. Ofertir-lo al nú-
mero 20.001 de «LA VEU».

Bicicleta compraria un
en bon estat i
que sigui de pinó llure. Fer
ofertes per escrit a «LA VEU»,
número 10.835.

**Compraria el tomet de Pae-
ricultura «Per quan s'es ma-
ra» a poc esgotat.**
Ofertir-lo al número 5.010 d'a-
questa Administració

Lloguers
Mil pessetes dono
per pis centric, R. Ramalletes
núm. 2, baixos, tenda.

Pis llogu
emmoblat per 30 ds. al peu tres
transmissió núms. 12, 14 i 15. Rda.
Ramalletes, 2, entresol.

Pis gran
canviat per un més petit per
Gràcia o Poble Sec. Escriure al
número 2484, Empresa Ideal
d'Informació. — Rambla de les
Flors, 16 (Anunci).

Pisos facilitem
ràpidament disponibles a bl ha-
de 30, 40 i 70 pessetes. Aribau,
71, tercer, 2. De 10 a 1 i de 4 a 7.

Tenda
ben situada amb habitació, peu
dré en traspass. Indicar con-
dicions lloguer. Escriure al nú-
mero 2471, Empresa Ideal de
Informació. Rbla. de les Flors,
núm. 16 (Anunci).

Pianos de lloguer de dife-
rents preus. Bruch
n.º 78, entresol. C. BIEGER.

Dispeses
CASA particular admetrà se-
nyor a dinar i sopar, 5 duros
setmanals. Cardenal Casañas,
núms. 15 i 17, segon, segona.

3 habitacions
dret cuina. Vallherat, 12, bo-
tigu. «Poble Sec».